

# PILOTAŻ WYCIECZEK TURYSTYCZNYCH

TESTY I PYTANIA EGZAMINACYJNE

Andrzej Stasiak  
Robert Wiluś

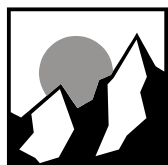


Wydawnictwo WSTH W Łodzi  
Łódź 2007

# PILOTAŻ WYCIECZEK TURYSTYCZNYCH

Testy i pytania egzaminacyjne

Andrzej Stasiak  
Robert Wiluś



Wydawnictwo WSTH w Łodzi  
Łódź 2007

Skład komputerowy i redakcja  
*Anna Araszkiewicz*

Opracowanie kartograficzne  
*Anna Wosiak*

© Copyright by Wydawnictwo WSTH w Łodzi, 2007

Wydanie II, rozszerzone i zaktualizowane

ISBN 978-83-918688-4-3

Druk: Triada, 91-340 Łódź, ul. Limanowskiego 147/149

## SPIS TREŚCI

|   |     |
|---|-----|
| Wstęp .....                               | 5   |
| Przebieg egzaminu .....                   | 7   |
| Egzamin teoretyczny – część pisemna ..... | 10  |
| Egzamin teoretyczny – część ustna .....   | 83  |
| Egzamin praktyczny .....                  | 105 |
| Aneks .....                               | 107 |



## WSTĘP

Druga połowa XX w. była okresem gwałtownego rozwoju turystyki na całym świecie. Tendencję wzrostową tylko na chwilę powstrzymały ataki terrorystyczne w 2001 r. Statystyki WTO informują, że już rok później po raz pierwszy w historii liczba podróży międzynarodowych przekroczyła 700 mln, a w 2005 r. – już 800 mln.

Stale wzrastająca liczba turystów – i to turystów coraz bardziej doświadczonych, wymagających, stawiających coraz wyższe wymagania – jest powodem utrzymującego się od lat dużego zapotrzebowania na wykwalifikowany personel. Rynek wymaga od osób obsługujących grupy turystyczne coraz lepszego przygotowania: specjalistycznych umiejętności i rozległej wiedzy z różnych dziedzin, czyli po prostu coraz większego profesjonalizmu.

Po stosunkowo długim okresie dostosowywania się do reguł gospodarki rynkowej, branża turystyczna doczekała się wreszcie w 1997 r. „swojej” ustawy. W znacznej części uporządkowała ona stan prawny w tej dziedzinie gospodarki, m.in. w zakresie przyznawania uprawnień pilotom wycieczek. Kandydatom do wykonywania tego zawodu postawiono wysokie wymagania. Przepisy *Ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych* nie są jednak do końca konsekwentne. Z jednej strony nakładają na kandydatów na pilotów obowiązek opanowania szerokiej wiedzy z różnych dziedzin (minimum programowe szkolenia), z drugiej strony – wśród zadań pilota nie wymieniają komentarza krajoznawczego.

Wejście Polski w 2004 r. do Unii Europejskiej spowodowało konieczność dostosowania polskiego ustawodawstwa do norm unijnych. Dotyczyło to także przepisów związanych z turystyką (bezpośrednio i pośrednio). Zmieniły się m.in. przepisy paszportowo-wizowe, transportowe, podatkowe, dotyczące prowadzenia działalności gospodarczej czy ubezpieczeń zdrowotnych.

16 sierpnia 2004 r. minister gospodarki i pracy wydał rozporządzenie w sprawie przewodników turystycznych i pilotów wycieczek, w którym określone zostały szczegółowe warunki prowadzenia szkoleń i zasady postępowania egzaminacyjnego. Z kolei w 2005 r., w związku z nowym podziałem zadań i kompetencji administracji terenowej, dotychczasowe zadania wojewodów związane ze sprawdzaniem kwalifikacji kandydatów pilotów wycieczek znalazły się w gestii marszałków województw.

W niniejszym, drugim już wydaniu testów i pytań egzaminacyjnych dla kandydatów na pilotów wycieczek uwzględniono wszystkie aktualnie obowiązujące przepisy (stan prawny na dzień 01.01.2007 r.).

Celem publikacji jest przedstawienie specyfiki egzaminu przeprowadzanego

przez Komisję Egzaminacyjną ds. Pilotów Wycieczek w Łodzi (w każdym województwie wygląda on trochę inaczej). Mamy nadzieję, że uwagi o przebiegu egzaminu, zasadach i kryteriach oceniania, a zwłaszcza zbiory przykładowych pytań egzaminacyjnych ułatwią kandydatom właściwe przygotowanie.

Wszystkim zdającym życzymy powodzenia na egzaminie, a później samych wspaniałych podróży oraz wiele satysfakcji z wykonywania zawodu pilota wycieczek.

*Autorzy*

## PRZEBIEG EGZAMINU

Zgodnie z *Ustawą z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych* egzamin dla kandydatów na pilotów wycieczek przeprowadza Komisja Egzaminacyjna ds. Pilotów Wycieczek, której skład jest ustalany przez marszałka województwa. Spośród członków Komisji wyłaniane są trzyosobowe zespoły egzaminacyjne. Ich zadaniem jest przygotowanie testów i zestawów pytań oraz przeprowadzenie egzaminu.

Do egzaminu mogą przystąpić wyłącznie te osoby, które przeszły wymagane ustawą szkolenie i legitymują się zaświadczeniem o jego ukończeniu, wydanym przez organizatora kursu. Egzamin dla kandydatów na pilotów wycieczek składa się z dwóch części: teoretycznej (w tym: pisemny test wyboru i odpowiedź ustna) oraz praktycznej. Część teoretyczna egzaminu jest związana z zagadnieniami poruszonymi na zajęciach w czasie szkolenia. Ich zakres merytoryczny został dość szczegółowo ustalony w *Załączniku nr 10 do Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004 r. w sprawie przewodników turystycznych i pilotów wycieczek*.

Pisemna część egzaminu trwa 45 minut i polega na rozwiązaniu testu, składającego się z 30 pytań. We wspomnianych przepisach nie znalazł się jednak żaden zapis mówiący o zachowaniu proporcji w liczbie pytań odpowiadającej zakresowi merytorycznemu zagadnień wymienionych w programie szkolenia. W 15 przykładowych testach zamieszczonych w niniejszej publikacji przyjęto następujące proporcje zagadnień tematycznych:

1. Problemy pilotażu turystycznego – 14 pytań, w tym:
  - techniki pracy pilota,
  - sytuacje problemowe,
  - prawa i obowiązki pilota,
  - pilot a grupa,
  - przepisy prawne,
  - dokumenty, ubezpieczenia związane z imprezami turystycznymi,
  - organizacja i planowanie pracy pilota.
2. Przemysł turystyczny – 3 pytania, w tym:
  - historia turystyki,
  - definicje i rodzaje turystyki (według UNWTO),
  - organizacja i rozwój turystyki w Polsce i na świecie.
3. Ochrona zdrowia – 2 pytania, w tym:
  - bezpieczeństwo i higiena w turystyce,
  - zagrożenie zdrowia i życia turystów,
  - postępowanie w sytuacjach zagrożeń życia i zdrowia turystów.



4. Geografia turystyczna – 11 pytań, w tym:

- historia architektury i sztuki,
- walory turystyczne regionu łódzkiego,
- geografia turystyczna Polski,
- geografia turystyczna Europy.

Z 30 pytań testowych 26 zawiera cztery warianty odpowiedzi, z których tylko jedna jest prawidłowa. Natomiast cztery pozostałe pytania związane są z załączonymi do testu mapami konturowymi Polski i Europy (po 2 pytania na każdą mapę). Na mapach tych należy zaznaczyć wskazane miejsca, obiekty, regiony, atrakcje turystyczne itp.

Za udzielenie prawidłowej odpowiedzi na każde z pytań zdający uzyskuje 2 punkty. Brak odpowiedzi lub odpowiedź błędna to 0 punktów. Aby zaliczyć test należy zgromadzić co najmniej 40 punktów.

Po zaliczeniu testu, jeszcze tego samego dnia, rozpoczyna się część ustna egzaminu teoretycznego. Każdy ze zdających losuje jeden zestaw zawierający trzy pytania, na które – po 10-15 minutach przygotowania – odpowiada przed zespołem egzaminacyjnym. Zestawy pytań do części ustnej egzaminu teoretycznego obejmują następujące zagadnienia:

- 1) rozwiązywanie sytuacji problemowych w pilotażu turystycznym – 1 pytanie;
- 2) przygotowanie pilota do pracy (prawa i obowiązki pilota, znajomość przepisów prawnych, zasady współpracy z organizatorem imprez turystycznych, planowanie imprez turystycznych, ważne dokumenty itp.) – 1 pytanie;
- 3) geografia turystyczna Polski i Europy (w tym także historia sztuki) – 1 pytanie.

Egzaminujący, oprócz wiedzy kandydata, oceniają także jego sposób myślenia, twórcze poszukiwanie różnych możliwości rozwiązania problemu (kreatywność), a nawet ubiór, zachowanie, sposób wysławiania się i odporność na stres.

Odpowiedź na każde pytanie oceniana jest odrębnie przez każdego z egzaminatorów w skali od 2 do 5 punktów za odpowiedź prawidłową lub 0 punktów za odpowiedź nieprawidłową albo brak odpowiedzi. Aby zdać część ustną egzaminu trzeba uzyskać w sumie co najmniej 7 punktów u każdego egzaminatora oraz nie otrzymać 0 punktów za żadne pytanie od któregośkolwiek z egzaminatorów.

Osoby, które zdadzą część teoretyczną egzaminu, mogą przystąpić do części praktycznej. Zgodnie ze wspomnianym rozporządzeniem ministra gospodarki i pracy z dnia 16 sierpnia 2004 r. jest ona realizowana w terenie.

W czasie jednodniowej wycieczki autokarowej po regionie łódzkim, zdający muszą zaprezentować nabyte umiejętności i predyspozycje do wykonywania zawodu pilota wycieczek. Trasę wycieczki ustala Komisja Egzaminacyjna i podaje do wiadomości kandydatom na pilotów wycieczek z odpowiednim

wyprzedzeniem (minimum tydzień). Wycieczka egzaminacyjna rozpoczyna się i kończy w Łodzi, przy czym może być realizowana w obu kierunkach. Przykładowe trasy zostały zamieszczone w ostatniej części publikacji.

Zadania egzaminacyjne w czasie części praktycznej egzaminu polegają na poprowadzeniu wylosowanego tuż przed wyjazdem lub wskazanego przez zespół egzaminacyjny odcinka trasy (może być to zarówno pilotaż, jak i przewodnictwo w podstawowym zakresie po mieście i terenie). Szczegółnej ocenie podlegają następujące umiejętności zawodowe pilota:

- 1) współpraca z kierowcą,
- 2) orientacja w terenie (praca z mapą),
- 3) sposób i wartość merytoryczna komentarza krajoznawczego,
- 4) kontakt z grupą,
- 5) sposób wypowiedzania się, zwracania do uczestników imprezy turystycznej, kultura osobista, wygląd zewnętrzny,
- 6) ogólne predyspozycje do zawodu pilota.

Oprócz rutynowych czynności wykonywanych przez pilota zdający może zostać poproszony o wykonanie zadania specjalnego. Może ono polegać np. na zorganizowaniu krótkiego postoju autokaru, zaplanowaniu objazdu ze względu na remont drogi, przejeździe przez miasto w celu pokazania ważniejszych atrakcji turystycznych, podjechaniu do obiektu gastronomicznego lub noclegowego. Sposób oceny części praktycznej jest identyczny jak na egzaminie teoretycznym w części ustnej.

Osoba, która zdała obie części egzaminu otrzymuje świadectwo. Jest ono podstawą do wydania legitymacji i identyfikatora pilota wycieczek. Osoba, która nie zdała części pisemnej, ustnej lub praktycznej, może wystąpić z wnioskiem o ponowne jej dopuszczenie do zdawania po upływie 30 dni od ogłoszenia wyników egzaminu.

## **EGZAMIN TEORETYCZNY – CZĘŚĆ PISEMNA**

### **TEST I**

1. Przerwy w trakcie podróży autokarem ogłasza:
  - a) kierowca po konsultacji z pilotem,
  - b) pilot po konsultacji z kierowcą,
  - c) starosta grupy po konsultacji z pilotem,
  - d) kierowca bez konsultacji z nikim – jeśli tylko poczuje objawy zmęczenia.
  
2. Terminem „check out” określa się:
  - a) procedurę odprawy przy wyjeździe turystów z hotelu,
  - b) brak możliwości płacenia czekiem podróżnym,
  - c) rodzaj karty płatniczej wystawionej i gwarantowanej przez bank,
  - d) wydzierżawienie na podstawie umowy samolotu lub statku (czyli czarteru).
  
3. Kto uiszcza opłatę przy wjeździe do płatnego tunelu (np. w Alpach)?
  - a) zawsze kierowca,
  - b) zawsze pilot,
  - c) kierowca lub pilot, w zależności od umowy pomiędzy organizatorem i przewoźnikiem,
  - d) turyści w ramach ogłoszonej przez pilota zbiórki pieniędzy.
  
4. W okresie 20 dni przed datą wyjazdu cena ustalona w umowie:
  - a) może być podwyższona, ale nie więcej niż o 10%,
  - b) może być podwyższona w przypadku udokumentowania przez organizatora wzrostu kosztów własnych,
  - c) może być podwyższona, ale tylko w przypadku, gdy przewidziano to w umowie,
  - d) nie może być podwyższona.

5. W przypadku niezadowolenia klienta ze świadczonych podczas wycieczki usług pilot ma obowiązek:
  - a) osobiście przyjąć reklamację (wraz z potwierdzeniem przyjęcia),
  - b) wyjaśnić mu zasady składania reklamacji zawarte w *Ustawie o usługach turystycznych z 1997 r.*, a także podać adres organizatora lub jego agenta, gdzie może złożyć reklamację,
  - c) wyjaśnić mu zasady składania reklamacji zawarte w *Ustawie o usługach turystycznych z 1997 r.* oraz wskazać oddział Polskiej Izby Turystyki, który zajmie się jego skargą,
  - d) poinformować go, gdzie znajduje się najbliższa siedziba Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w którym może złożyć reklamację.
  
6. Osoba posiadająca uprawnienia pilota wycieczek podlega badaniom lekarskim:
  - a) przed każdym wyjazdem zagranicznym,
  - b) wydolnościowym, przed imprezami turystyki aktywnej i kwalifikowanej,
  - c) okresowym, jak wszyscy pracownicy,
  - d) nie ma takiego obowiązku.
  
7. Najwyższego standardu obsługi w samolocie należy spodziewać się w klasie:
  - a) business,
  - b) pierwszej,
  - c) lux,
  - d) comfort.
  
8. Według Umowy Europejskiej AETR kierowca autokaru może jechać bez przerwy maksymalnie:
  - a) 2,5 godz.,
  - b) 3 godz.,
  - c) 4,5 godz.,
  - d) 5 godz. na autostradzie, 4 godz. na innych drogach.
  
9. Termin „last minute” oznacza:
  - a) przywilej zgłoszenia się do odprawy pasażerów najpóźniej 30 minut przed odlotem samolotu,
  - b) specjalną, niższą cenę imprezy lub usługi turystycznej nabywanej tuż przed jej realizacją,
  - c) późną (tuż przed rozpoczęciem doby hotelowej) rezerwację miejsc noclegowych,
  - d) okres 30 minut przed zamknięciem muzeów w Europie Zachodniej, kiedy można je zwiedzać bezpłatnie.

- 10.** Jaki rodzaj kart obsługują tachografy cyfrowe?
- tylko karty kierowcy,
  - karty kierowcy i kontrolne,
  - karty kierowcy, kontrolne i warsztatowe,
  - karty kierowcy, kontrolne, przedsiębiorstwa i warsztatowe.
- 11.** Organizator turystyki ma obowiązek uzyskać:
- koncesję,
  - zewolenie na prowadzenie działalności,
  - wpis do rejestru działalności regulowanej,
  - wszystkie wymienione.
- 12.** Zasada jednomyślności obowiązuje w przypadku:
- konstruowania jadłospisu na następny dzień,
  - propozycji zmiany programu wycieczki,
  - wyboru muzeów do zwiedzania,
  - wyboru przejścia granicznego.
- 13.** Podróżny, który ukończył 17 rok życia, może spoza Unii do Polski wwieźć bez cła:
- 200 sztuk papierosów,
  - 5 litrów alkoholu powyżej 22% obj.,
  - 250 g perfum,
  - wszystkie wymienione towary.
- 14.** Który z opisanych podróżnych może otrzymać zwrot podatku VAT zapłaconego przy zakupie towaru w Polsce (przy założeniu, że dopełniono wszystkich innych warunków):
- Polak wyjeżdżający do Niemiec,
  - Niemiec wracający do Niemiec,
  - Polak wylatujący do USA,
  - Amerykanin wracający do USA.
- 15.** Gdzie w 1924 r. odbyły się pierwsze Zimowe Igrzyska Olimpijskie?
- Chamonix,
  - Cortina d'Ampezzo,
  - Grenoble,
  - Insbruck.
- 16.** Jak nazywa się organizacja (powstała w 1926 r. jako trzecia na świecie), która prowadzi sieć najtańszych obiektów noclegowych w Polsce?

- a) Polskie Towarzystwo Schronisk Młodzieżowych,
  - b) Polska Federacja Campingu i Caravaningu,
  - c) Polskie Stowarzyszenie Gospodarstw Agroturystycznych,
  - d) Polski Związek Schronisk Górskich.
- 17.** Jak wygląda turystyczne logo Polski?
- a) latawiec w biało-czerwonej szachownicy,
  - b) sympatyczny bocian-maskotka,
  - c) napis „Polska” wkomponowany w naturalny krajobraz (drzewo, woda, góry),
  - d) szlachecki herb, w którym na biało-czerwonym tle umieszczono kontury Polski.
- 18.** W przypadku głębokiego odmrożenia (pęcherze) kończyn dolnych przed udaniem się do lekarza należy:
- a) pokryć nogi jałowym opatrunkiem, owinąć kocem, podać mocno osłodzone gorące napoje,
  - b) intensywnie natrzeć nogi śniegiem i założyć dodatkowe skarpety,
  - c) natrzeć nogi spirytusem (ewentualnie podać alkohol doustnie w celu rozszerzenia naczyń krwionośnych) i rozgrzać pod kocem,
  - d) posmarować nogi maścią hipertermiczną (np. panthecolem).
- 19.** Skutecznym sposobem zatamowania krwotoku może być:
- a) uniesienie kończyny,
  - b) zaciśnięcie tętnicy lub żyły palcem,
  - c) założenie opaski uciskowej,
  - d) wszystkie wymienione.
- 20.** Z czego słynie Mont Saint-Michel?
- a) benedyktyńskie opactwo na skalistej wysepce u wybrzeży Bretanii,
  - b) zamek św. Michała na urwistej skale w dolinie Loary,
  - c) najwyższy szczyt znajdujący się w całości na terytorium Francji (w masywie Mont Blanc),
  - d) snobistyczna dzielnica Paryża z futurystyczną architekturą.
- 21.** Które z podanych obiektów NIE ZNAJDUJĄ SIĘ w Jerozolimie?
- a) Via Dolorosa, Ściana Płaczu,
  - b) Meczet Al-Aksa, Kopuła na Skale,
  - c) Góra Oliwna, Bazylika Grobu Świętego,
  - d) Hagia Sofia, Błękitny Meczet.

22. Skąd według legendy pochodził hrabia Dracula?
- Kornwalia,
  - Transylwania,
  - Akwitania,
  - Toskania.
23. Jak nazywa się wulkan, który w 79 r. n.e. zniszczył Herkulanum i Pompeje?
- Etna,
  - Wezuwiusz,
  - Stromboli,
  - Vulcano.
24. Jaką nazwę nosi popularny wśród turystów lessowy wąwóz w Sandomierzu?
- Kraków,
  - Brama Krakowska,
  - Łokietka,
  - Królowej Jadwigi.
25. Rezerwat archeologiczny w Biskupinie prezentuje rekonstrukcję obronnej osady:
- kultury przeworskiej,
  - kultury łużyckiej,
  - prasłowiańskiej,
  - wczesnopiastowskiej.
26. Najstarsze zdanie w języku polskim („Day, ut ia pobrusa, a ti poziwai”) zostało zapisane w Księdze Henrykowskiej w opactwie:
- benedyktynów,
  - cystersów,
  - dominikanów,
  - paulinów.
27. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz rzeki: Narew, Nysa Kłodzka, Pilica, San.
28. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz miejscowości, w których znajdują się ciekawe zabytki techniki: Bochnia, Ciechocinek, Maurzyce, Złoty Stok.
29. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz terytoria zależne i autonomiczne: Cypr Północny, Gibraltar, Wyspy Normandzkie (Guernsey i Jersey), Wyspy Owcze.

30. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz stolice państw: Kopenhaga, Nikozja, Sofia, Tallin.

## TEST II

1. Co oznacza termin „deadline”?
  - a) granica strefy niebezpiecznej dla turystów (na obszarach objętych konfliktem zbrojnym, np. w Ziemi Świętej),
  - b) płaska linia na wykresie EKG oznaczająca zgon pacjenta,
  - c) linia odprawy bezcłowej w porcie lotniczym,
  - d) nieprzekraczalny czas wykonania działań w obsłudze turystycznej.
  
2. Ile godzin liczy doba hotelowa?
  - a) tyle, ile godzin turysta przebywa w hotelu,
  - b) tyle, co zwykła (24),
  - c) z reguły mniej niż 24,
  - d) od 24 do 30.
  
3. Cena imprezy turystycznej może być podwyższona najpóźniej 20 dni przed rozpoczęciem, jeżeli umowa przewiduje taką możliwość a organizator udokumentuje:
  - a) wzrost kosztów transportu,
  - b) wzrost opłat urzędowych, podatków, opłat lotniskowych itd.,
  - c) wzrost kursów walut,
  - d) przynajmniej jedną z wymienionych okoliczności.
  
4. O ile umowa nie przewiduje inaczej, organizator musi zapewnić opiekę pilota, gdy grupa turystyczna:
  - a) liczy co najmniej 10 osób,
  - b) liczy co najmniej 20 osób,
  - c) podróżuje za granicę lub podróżuje po kraju, ale składa się z osób niepełnoletnich,
  - d) zawsze.
  
5. Którego z wymienionych ustawa o usługach turystycznych nie uznaje za obiekt hotelarski?
  - a) motel,
  - b) pensjonat,
  - c) ośrodek wczasowy,
  - d) pole biwakowe.



- 6.** Co oznacza termin „usługa ( impreza) fakultatywna”?
- usługa zawarta w cenie wycieczki, z której jednak turysta może zrezygnować (np. korzystanie z hotelowego basenu),
  - usługa zawarta w cenie wycieczki, którą turysta może wybrać z proponowanego zestawu (np. wstęp do jednego z dwóch wytypowanych muzeów),
  - usługa/atrakcja wzbogacająca program wycieczki, z której turysta może skorzystać po wniesieniu dodatkowej opłaty (płatne w biurze lub u pilota),
  - usługa/atrakcja nadprogramowa, której realizacja uzależniona jest od ilości wolnego czasu i wysokości funduszu wyjazdowego.
- 7.** Kto może zostać rezydentem?
- doświadczony pilot z co najmniej 5-letnim stażem,
  - pilot, który zdał egzamin państwowy z języka urzędowego kraju rezydowania,
  - osoba posiadająca podwójne obywatelstwo (polskie i danego kraju),
  - osoba zaakceptowana przez organizatora turystycznego (brak uregulowań prawnych w tym zakresie).
- 8.** Asertywność to:
- osiąganie zakładanych celów za pomocą różnych technik manipulacji,
  - umiejętność negocjacji, przekonywania do własnych poglądów,
  - odczytywanie rzeczywistych intencji (myśli) rozmówcy z „mowy ciała”,
  - umiejętność wyrażania opinii, krytyki, życzeń, a także odmawiania w sposób nieuległy i nieraniący innych.
- 9.** Kto sprawuje nadzór nad Służbą Celną?
- Ministerstwo Finansów,
  - Ministerstwo Gospodarki,
  - Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji,
  - Ministerstwo Spraw Zagranicznych.
- 10.** „Attaché” to:
- załącznik do vouchera zawierający szczegółową specyfikację świadczonych usług,
  - najniższy stopień członka personelu dyplomatycznego,
  - komputerowy system rezerwacji w hotelach (popularny we Francji i krajach francuskojęzycznych),
  - plastikowa przywieszka dołączana do bagażu lotniczego.

11. Jak powinni zachować się turyści wchodząc do cerkwi?
  - a) wszyscy zdejmują nakrycia głowy,
  - b) mężczyźni zdejmują nakrycia głowy,
  - c) mężczyźni zakrywają głowy,
  - d) kobiety zakrywają głowy.
  
12. Komu/Kiedy NIE WYDAJE SIĘ paszportu tymczasowego?
  - a) dzieciom do ukończenia 5 lat,
  - b) obywatelom polskim przebywającym za granicą w przypadku zagubienia paszportu,
  - c) w przypadkach nagłych, np. choroby lub pogrzebu członka rodziny,
  - d) obywatelom innych państw oczekujących na obywatelstwo polskie.
  
13. Oficjalną walutą Słowenii jest:
  - a) tolar,
  - b) euro,
  - c) dinar,
  - d) kuna.
  
14. Które z przejść znajduje się na granicy polsko-rosyjskiej?
  - a) Szypliszki,
  - b) Kuźnica Białostocka,
  - c) Bezledy,
  - d) Dorohusk.
  
15. Jak nazywa się pierwsze na świecie biuro turystyczne?
  - a) Neckermann,
  - b) Grand Tour,
  - c) Thomas Cook,
  - d) Club Méditerranée.
  
16. Który z opisanych wyjazdów (zgodnie z definicją UNWTO) można zaliczyć do podróży turystycznych?
  - a) wyjazd żołnierzy ukraińskich na misję wojskową w Iraku,
  - b) rejs dookoła świata trwający dłużej niż jeden rok (licząc od dnia rozpoczęcia do dnia zakończenia rejsu),
  - c) wyjazd amerykańskiego kardiochirurga na konferencję naukową w Rzymie,
  - d) wyjazd niemieckiego dyplomaty (charge d'affaires) na placówkę w Turcji.

- 17.** Accor to:
- francuska grupa hotelowa, właściciel m.in. hoteli Ibis, Novotel, Mercure, Sofitel,
  - jeden z rodzajów taryfy lotniczej (tańsza, ale bez możliwości zmiany terminu rezerwacji),
  - nazwa popularnej irlandzkiej taniej linii lotniczej obsługującej połączenia do USA,
  - lekarstwo stosowane w chorobach układu krążenia (nadciśnienie).
- 18.** Stosowany podczas reanimacji zabieg medyczny, polegający na zastosowaniu impulsu elektrycznego prądu stałego poprzez powierzchnię klatki piersiowej w celu wygaszenia najpoważniejszych zaburzeń rytmu serca nosi nazwę:
- defibrylacja,
  - dekapitacja,
  - resekcja elektryczna,
  - sanacja,
- 19.** Brak pocenia się, niewydalenie moczu, omamy wzrokowe, zaburzenia orientacji i koordynacji ruchów to objawy:
- udar cieplnego,
  - malarii,
  - wirusowego zapalenia wątroby typu B,
  - zaburzeń żołądkowo-jelitowych.
- 20.** Która z wymienionych atrakcji turystycznych NIE ZNAJDUJE SIĘ w Wenecji?
- wyspa Murano,
  - Ponte di Rialto,
  - bazylika Santa Maria della Salute,
  - galeria Uffizzi.
- 21.** Republika Mnichów Athos leży na terenie:
- Hiszpanii,
  - Włoch,
  - Grecji,
  - Bułgarii.
- 22.** Kto jest architektem słynnej bazyliki św. Rodziny (La Sagrada Familia) w Barcelonie?
- Juan Hernandez,
  - Antonio Gaudi,

- c) Domenico Merlini,
  - d) Andrea Palladio.
- 23.** Gdzie w Wilnie znajduje się obraz Matki Boskiej Ostrobramskiej?
- a) katedra św. Stanisława,
  - b) Brama Miednicka (zwana Ostrą Bramą),
  - c) kaplica zamkowa p.w. Wniebowzięcia NMP na górze Giedymina,
  - d) kościół św. Anny.
- 24.** Ojcowski Park Narodowy ciągnie się wzdłuż doliny:
- a) Skawy,
  - b) Przemszy,
  - c) Prądnika,
  - d) Szreniawy.
- 25.** Jaki obiekt we Wrocławiu został wpisany w 2006 r. na listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO?
- a) Ratusz Staromiejski,
  - b) Ostrów Tumski,
  - c) Aula Leopoldina,
  - d) Hala Ludowa (Stulecia).
- 26.** Najniżej położony punkt w Polsce znajduje się w Raczkach Elbląskich i leży:
- a) 10 cm powyżej poziomu morza (0,1 m n.p.m.),
  - b) na poziomie morza (0 m n.p.m.),
  - c) 0,5 m poniżej poziomu morza,
  - d) 1,8 m poniżej poziomu morza.
- 27.** Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz miejscowości, w których znajdują się ciekawe zabytki techniki: Bóbrka, Duszniki Zdrój, Stańczyki, Wieliczka.
- 28.** Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz miejsca martyrologii: Bełżec, Majdanek, Palmiry, Treblinka.
- 29.** Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz rzeki: Dniestr, Ren, Rodan, Tag.
- 30.** Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz regiony mniejszości narodowych i etnicznych: Flandria, Laponia, Trydent-Górna Adyga (Południowy Tyrol), Walia (Cymru).

**TEST III**

1. Na odprawie pilot otrzymuje od organizatora:
  - a) legitymację i identyfikator pilota,
  - b) materiały krajoznawcze umożliwiające przygotowanie się do pilotowania,
  - c) wszystkie materiały i dokumenty niezbędne do realizacji imprezy,
  - d) diety pilota (wypłacane w walucie kraju, w którym odbywa się impreza).
  
2. Wjeżdżając z Polski na Litwę należy:
  - a) cofnąć wskazówki zegarków o 1 godz.,
  - b) popchnąć wskazówki zegarków do przodu o 1 godz.,
  - c) popchnąć wskazówki zegarków do przodu o 2 godz.,
  - d) nie trzeba przestawiać zegarków – jest ten sam czas, co w Polsce.
  
3. „Boarding Pass” to:
  - a) odprawa paszportowa na promach lub statkach morskich,
  - b) karta wręczana pasażerom samolotu przed wejściem na pokład,
  - c) przepustka umożliwiająca pobyt w sali dla VIP-ów na lotnisku,
  - d) specjalne przejście (trap) na pokład statku lub promu dla pasażerów, którzy przeszli już odprawę biletowo-paszportową.
  
4. Punkty informacji turystycznej w Polsce oznaczone są biało-niebieskim znakiem z napisem:
  - a) *i*,
  - b) IT,
  - c) *info*,
  - d) nie ma zasad jednolitego oznaczania informacji turystycznej.
  
5. Normalny czas jazdy dziennej kierowcy autokaru wynosi 9 godz. Może być jednak wydłużony do:
  - a) 10 godzin co drugi dzień,
  - b) 10 godzin dwa razy w tygodniu,
  - c) 11 godzin raz w tygodniu,
  - d) 11 godzin dwa razy w tygodniu.
  
6. Co się dzieje, jeżeli reklamacja uczestnika imprezy turystycznej nie zostanie rozpatrzona w ciągu 30 dni od momentu zgłoszenia?
  - a) ulega przedawnieniu,
  - b) jest rozpatrywana później, w kolejności zgłoszeń,
  - c) za każdy dzień zwłoki naliczane są odsetki karne w wysokości 0,2% ewentualnie przyznanego odszkodowania,
  - d) potwierdza winę organizatora.

7. Zagraniczne ubezpieczenie polskiego autokaru (tzw. zielona karta) potrzebne będzie przy przekraczaniu granicy polskiej w:
- Medyce,
  - Cieszynie,
  - Ogrodnikach,
  - na każdym z wymienionych przejść granicznych.
8. Kiedy pilot powinien sporządzić protokół?
- codziennie wieczorem, opisując wszystkie niespodziewane sytuacje, jakie zaszły w ciągu dnia,
  - na zakończenie pobytu w każdym obiekcie noclegowym na trasie wycieczki,
  - w przypadku sytuacji awaryjnej,
  - po każdym przekroczeniu granicy.
9. W przypadku stwierdzenia powtarzających się uchybień w pracy pilota:
- uprawnienia pilota wycieczek zostają zawieszane na okres 12 miesięcy,
  - uprawnienia pilota wycieczek zostają mu odebrane, a ich przywrócenie może nastąpić dopiero po ponownym zdaniu egzaminu,
  - odpowiednia komórka Urzędu Marszałkowskiego udziela mu służbowego upomnienia,
  - organizator, w ramach rekompensaty, potrąca mu część wynagrodzenia za daną imprezę stosownie do rangi uchybień (nawet do 100% honorarium zapisanego w umowie).
10. Jak powinni zachować się turyści wchodząc do synagogi?
- wszyscy zdejmują nakrycia głowy,
  - mężczyźni zdejmują nakrycia głowy,
  - mężczyźni zakrywają głowy,
  - kobiety zakrywają głowy.
11. Co to jest paszport biometryczny?
- paszport zawierający, zakodowane w formie elektronicznej, dane biometryczne jego posiadacza (np. kształt twarzy, linie papilarne, zapis obrazu tęczówki oka),
  - dokument podróżny dla zwierząt zawierający podstawowe dane o stanie ich zdrowia (metryka, świadectwa szczepień, okres kwarantanny itd.),
  - wymagany razem z paszportem dodatkowy dokument elektroniczny dokumentujący stan zdrowia (biometrię) podróznego,
  - oficjalna, urzędowa nazwa paszportu tymczasowego.

12. Kto sprawuje nadzór nad Strażą Graniczną?
  - a) Ministerstwo Finansów,
  - b) Ministerstwo Obrony Narodowej,
  - c) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji,
  - d) Ministerstwo Spraw Zagranicznych.
  
13. W którym, nienależącym do Unii Europejskiej, kraju obowiązującą walutą jest euro?
  - a) Monako,
  - b) San Marino,
  - c) Watykan,
  - d) wszystkie wymienione.
  
14. Obywatel Polski przekroczy granicę polsko-ukraińską, jeżeli posiada:
  - a) dowód osobisty,
  - b) dowód osobisty i wizę,
  - c) paszport,
  - d) paszport i wizę.
  
15. Czego dotyczy Układ w Schengen?
  - a) unii monetarnej krajów UE (wprowadzenia euro),
  - b) swobody przepływu osób wewnątrz tzw. strefy Schengen,
  - c) zniesienia stref wolnocłowych na granicach wewnątrz UE,
  - d) „otwarcia nieba” dla tanich linii lotniczych.
  
16. Gdzie ma swoją siedzibę Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO)?
  - a) Bruksela,
  - b) Nowy Jork,
  - c) Genewa,
  - d) Madryt.
  
17. Za odkrywcę Zakopanego uważa się:
  - a) Jana Krzeptowskiego – „Sabałę”,
  - b) Tytusa Chałubińskiego,
  - c) Jana Kasprowicza,
  - d) Mariusza Zaruskiego.
  
18. Dokumentem uprawniającym do korzystania z usług zdrowotnych podczas pobytu w innych państwach członkowskich Europejskiego Obszaru Gospodarczego (EOG) i Szwajcarii jest:
  - a) zaświadczenie z Narodowego Funduszu Zdrowia o opłaceniu składki zdrowotnej,

- b) formularz E 111,
  - c) Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego,
  - d) wykupione przed wyjazdem z kraju ubezpieczenie NNW.
- 19.** Który z wymienionych leków NIE JEST środkiem przeciwbólowym?
- a) codipar,
  - b) panadol,
  - c) pyralgina,
  - d) rivanol.
- 20.** Jaką nazwę nosi wewnętrzny dziedziniec klasztorny?
- a) kapitularz,
  - b) refektarz,
  - c) wirydarz,
  - d) dormitorium.
- 21.** Muzeum Kopalnia Złota znajduje się w:
- a) Złotym Stoku,
  - b) Złotoryi,
  - c) Złotopolu,
  - d) Złotowie.
- 22.** Psie Pole, gdzie w 1109 r. odbyła się słynna bitwa, to obecnie dzielnica:
- a) Poznania,
  - b) Krakowa,
  - c) Wrocławia,
  - d) Szczecina.
- 23.** W Salzburgu urodził się:
- a) Wolfgang Amadeusz Mozart,
  - b) Jan Sebastian Bach,
  - c) Franciszek Schubert,
  - d) Jan Strauss.
- 24.** Brama Brandenburska jest przykładem architektury w stylu:
- a) renesansowym,
  - b) barokowym,
  - c) klasycystycznym,
  - d) eklektycznym.



25. Prater to:
- wiedeńska dzielnica rekreacyjno-rozrywkowa (m.in. lunapark, stadion, tor wyścigów konnych),
  - jedna z dwóch wież najwyższej na świecie gotyckiej katedry w Kolonii (Prater i Krater),
  - dzielnica muzeów w Madrycie, gdzie mieści się m.in. słynne Prado,
  - drugi, po Mt. Blanc, najwyższy europejski masyw górski (w Alpach Szwajcarskich).
26. Która z wymienionych wysp NIE NALEŻY do Hiszpanii?
- Fuerteventura,
  - Kerkyra,
  - Lanzarote,
  - Teneryfa.
27. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz rzeki: Bóbr, Nysa Łużycka, Warta, Wieprz.
28. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz miejsca bitew: Góra św. Anny, Grunwald, Raclawice, Westerplatte.
29. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz rzeki: Dunaj, Loara, Łaba, Pad.
30. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz regiony mniejszości narodowych i etnicznych: Karelia, Kosowo, Naddniestrze, Transylwania.

#### TEST IV

1. Podstawowym aktem prawnym dotyczącym pilotów wycieczek jest:
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 16 sierpnia 2004 r. dotyczące prowadzenia działalności pilota wycieczek,*
  - zarządzenie marszałka województwa dotyczące podejmowania czynności związanych z prowadzeniem grup turystycznych,
  - Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o usługach turystycznych,*
  - uchwała Polskiej Organizacji Turystycznej.
2. Pilot wycieczki w czasie prowadzenia imprezy turystycznej reprezentuje:
- pośrednika turystycznego,
  - agenta turystycznego,
  - organizatora imprezy,
  - kontrahenta zagranicznego.

3. Odprawa pilota wycieczek to:
  - a) przekazanie pilotowi przez organizatora wszelkich informacji i dokumentów dotyczących imprezy turystycznej,
  - b) spotkanie pilota z kierownikiem biura podróży w celu omówienia warunków i formy zatrudnienia,
  - c) przeprowadzany przez pracownika biura sprawdzian merytorycznego przygotowania pilota do imprezy turystycznej,
  - d) spotkanie pilota i przedstawiciela organizatora w miejscu zbiórki uczestników imprezy turystycznej tuż przed jej rozpoczęciem.
  
4. Okres, za który pilotowi przysługują diety służbowe zagraniczne liczony jest:
  - a) od momentu rozpoczęcia imprezy turystycznej do jej zakończenia,
  - b) od momentu przekroczenia granicy kraju w czasie wyjazdu do momentu przekroczenia granicy kraju w czasie powrotu,
  - c) od momentu podpisania umowy o pilotowanie do momentu zakończenia imprezy,
  - d) tylko za pełne dni (24 godziny) pobytu za granicą.
  
5. W czasie trzydniowej wycieczki maksymalny czas pracy kierowcy wynosi:
  - a) 8 godzin dziennie,
  - b) 9 godzin dziennie,
  - c) w pierwszym dniu 12 godzin, a w pozostałe po 9 godzin,
  - d) może pracować nawet 12 godzin, ale z dwoma 45-minutowymi przerwami.
  
6. Polski turysta zgubił paszport w kraju, w którym nie ma przedstawicielstwa polskiego (ambasady, konsulatu). W tej sytuacji pilot winien pomóc temu turyście, udając się z nim do:
  - a) najbliższej ambasady polskiej leżącej w sąsiednim kraju,
  - b) do najbliższego wydziału paszportowego w danym mieście,
  - c) do kontrahenta biura podróży działającego na terenie kraju, w którym turysta zgubił paszport;
  - d) do ambasady jakiegokolwiek kraju Unii Europejskiej, znajdującej się na terenie kraju, w którym turysta zgubił paszport.
  
7. Ubezpieczenie KL w czasie wyjazdu zapewnia:
  - a) zwrot całkowitego kosztu leczenia w przypadku nagłego zachorowania,
  - b) zwrot kosztu leczenia do wysokości sumy ubezpieczenia w przypadku nagłego zachorowania,
  - c) zwrot całkowitego kosztu leczenia w przypadku zachorowania związanego z przewlekłą chorobą uczestnika imprezy,
  - d) zwrot kosztów transportu zwłok w przypadku śmierci uczestnika imprezy z powodu nagłego zachorowania.

8. Za szkody wyrządzone w pokoju hotelowym w czasie trwania imprezy turystycznej przez uczestnika wyjazdu odpowiedzialność materialną ponosi /szą:
- uczestnik wyjazdu, który spowodował szkodę,
  - pilot,
  - organizator imprezy turystycznej,
  - honorowo wszyscy uczestnicy imprezy turystycznej.
9. Czas pracy pilota w trakcie imprezy turystycznej:
- jest limitowany i wynosi od 8 do 9 godzin dziennie,
  - nie jest limitowany i pilot jest do dyspozycji przez 24 godziny na dobę,
  - pierwszego dnia wynosi 12 godzin a przez następne dni 8–9 godzin dziennie,
  - jest taki sam, jak czas pracy kierowców.
10. Który z dokumentów NIE JEST wymagany przy wyjeździe autokaru poza granicę Polski?
- książka (formularz) jazdy,
  - ubezpieczenie OC,
  - imienna lista pasażerów,
  - koncesja na transport międzynarodowy.
11. Umieszczany w programach imprez turystycznych skrót „BB” oznacza:
- usługę gastronomiczną typu „śniadanie angielskie”,
  - nocleg z całodziennym wyżywieniem,
  - nocleg ze śniadaniem,
  - nocleg z możliwością dokupienia za niższą cenę śniadania.
12. Po przybyciu na miejsce noclegu, czynności związane z zakwaterowaniem grupy należą do obowiązków:
- kierownika hotelu,
  - pilota,
  - pilota i osób pracujących w recepcji,
  - pilota i kierownika piętra, na którym będzie zakwaterowana grupa.
13. Zasada „jednomyślności” funkcjonująca w grupie turystycznej dotyczy:
- indywidualnego zaakceptowania przez wszystkich uczestników imprezy turystycznej programu i warunków uczestnictwa w niej,
  - posiadania tego samego zdania na temat pracy pilota przez wszystkich uczestników imprezy turystycznej,
  - konieczności zgody wszystkich uczestników wycieczki na zmiany programu wprowadzane w trakcie jej trwania,

- d) jednakowego odbioru wrażeń w czasie zwiedzania obiektów i miejsc atrakcyjnych turystycznie przez uczestników imprezy i pilota.
- 14.** Do obowiązków pilota wynikających z zawartej przez niego umowy NIE NALEŻY:
- a) kontrola wszystkich świadczeń wynikających z programu imprezy turystycznej,
  - b) informowanie o zwyczajach i tradycjach mieszkańców odwiedzanego kraju,
  - c) tłumaczenie z języka obcego w czasie dokonywania indywidualnych zakupów na życzenie uczestnika imprezy turystycznej,
  - d) przygotowanie grupy do odprawy paszportowej.
- 15.** Który region turystyczny świata (według klasyfikacji UNWTO) odwiedza największa liczba turystów?
- a) Azja Południowo-Wschodnia,
  - b) Afryka,
  - c) Ameryka Północna,
  - d) Europa.
- 16.** Za sprawy administracyjne związane z rozwojem turystyki w Polsce odpowiada:
- a) Ministerstwo Transportu,
  - b) Ministerstwo Sportu,
  - c) Ministerstwo Gospodarki,
  - d) Ministerstwo Edukacji Narodowej.
- 17.** Najwięcej turystów odwiedzających Polskę pochodzi z:
- a) Niemiec,
  - b) USA,
  - c) Rosji,
  - d) Francji.
- 18.** Przeciwno której chorobie nie ma możliwości zaszczepienia się?
- a) malarii,
  - b) żółtej febrze,
  - c) żółtacze typu C,
  - d) durowi brzuszemu.
- 19.** W krajach tropikalnych zakażenie bakteriami może wystąpić po:
- a) umyciu zębów wodą z kranu,
  - b) wypiciu kieliszka alkoholu wysokoprocentowego,

- c) wypiciu gorącej kawy,
  - d) zjedzeniu sparzonych i obranych owoców.
- 20.** Zamki w Pieskowej Skale, Krasiczynie i Brzegu reprezentują architekturę w stylu:
- a) barokowym,
  - b) renesansowym,
  - c) neogotyckim,
  - d) neorenesansowym.
- 21.** „Pinakle”, „filary” i „żebra” to elementy architektury charakterystyczne dla stylu:
- a) romańskiego,
  - b) renesansowego,
  - c) gotyckiego,
  - d) barokowego.
- 22.** Która z rzek ma swoje źródła na terenie Łodzi?
- a) Ner,
  - b) Bzura,
  - c) Mroga,
  - d) Pilica.
- 23.** Najwyższe wzniesienie poza Tatrami w Polsce to:
- a) Śnieżka,
  - b) Babia Góra,
  - c) Wielka Racza,
  - d) Śnieżnik.
- 24.** Krajobraz ruchomych wydm można podziwiać w Polsce na terenie:
- a) Słowińskiego Parku Narodowego,
  - b) Kampinoskiego Parku Narodowego,
  - c) Wolińskiego Parku Narodowego,
  - d) Nadmorskiego Parku Krajobrazowego.
- 25.** Najdłuższą rzeką Europy Zachodniej jest:
- a) Loara,
  - b) Tamiza,
  - c) Ren,
  - d) Wołga.
- 26.** Wybrzeże dalmatyńskie jest częścią wybrzeża:
- a) Włoch,
  - b) Grecji,

- c) Hiszpanii,
  - d) Chorwacji.
27. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz położenie i wpisz nazwy miejscowości: Częstochowa, Toruń, Gniezno, Międzyzdroje.
28. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz położenie i wpisz nazwy krain geograficznych: Podlasie, Jura Polska, Rostocze, Pieniny.
29. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz położenie i wpisz nazwy miast: Nicea, Florencja, Split, Stambuł.
30. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz położenie i wpisz nazwy: Wyspy Jońskie, Pojezierze Fińskie, Masyw Centralny, kanał La Manche.

## TEST V

1. W czasie prowadzenia imprezy turystycznej, pilot pracuje w imieniu:
- a) organizatora imprezy,
  - b) uczestników imprezy,
  - c) własnym,
  - d) Stowarzyszenia Pilotów.
2. Przebywając na pokładzie samolotu z grupą pilot imprezy turystycznej:
- a) zajmuje wyznaczone miejsce i udaje się na spoczynek na czas trwania lotu,
  - b) udaje się do kabiny pilotów i informuje, że na pokładzie jest grupa, którą pilotuje i podaje jej wielkość oraz w której części pokładu samolotu się znajduje,
  - c) pomaga uczestnikom prowadzonej imprezy turystycznej w wypełnianiu formularzy, które po wylądowaniu przekazuje się straży granicznej, a także pyta ich o samopoczucie i oferuje pomoc,
  - d) ustala z obsługą samolotu menu i czas podania posiłków w trakcie lotu.
3. Jeżeli bilet lotniczy jednego z uczestników wycieczki został błędnie wypisany i zostało to stwierdzone przed odlotem na terenie portu lotniczego, pilot zgłasza ten fakt do:
- a) organizatora imprezy,
  - b) przedstawicielstwa linii lotniczej, samolotem której ma lecieć grupa,
  - c) kasy lotniczej,
  - d) biura administracji portu lotniczego.

4. W świetle ustawy o usługach turystycznych pilot na miejscu zbiórki powinien być rozpoznawany przez uczestników imprezy turystycznej po:
  - a) stroju służbowym lub ustalonym elemencie ubioru (np. czapka lub apaszka w jaskrawym kolorze, parasolka),
  - b) urzędowym identyfikatorze z imieniem i nazwiskiem oraz zdjęciem przyczepionym w widocznym miejscu do ubrania,
  - c) teczce z dokumentami imprezy trzymanej pod ręką,
  - d) widocznej tabliczce z nazwą organizatora i celu podróży.
5. Po przyjeździe autokaru na miejsce zbiórki pilot NAJPIERW:
  - a) telefonuje do organizatora imprezy turystycznej i potwierdza przyjazd autokaru,
  - b) upewnia się, że jest to właściwy autokar, po czym staje przed jego wejściem i prosi uczestników imprezy turystycznej o zajmowanie miejsc,
  - c) stoi w miejscu, w którym stał przed przyjazdem autokaru i rozmawia z kilkoma uczestnikami imprezy turystycznej,
  - d) sprawdza wskazania licznika oraz stan techniczny autokaru.
6. Decyzje dotyczące przemieszczania się autokaru w czasie trwania imprezy turystycznej podejmuje:
  - a) tylko pilot,
  - b) pilot i kierowca wspólnie,
  - c) wybrany przedstawiciel grupy uczestniczącej w imprezie turystycznej,
  - d) tylko kierowca.
7. Wynagrodzenie pilota zależy od:
  - a) stażu pracy pilota,
  - b) umowy z organizatorem imprezy turystycznej,
  - c) stawek ustalonych przez Ministerstwo Gospodarki,
  - d) stawek określonych przez Stowarzyszenie Pilotów, do którego należy pilot.
8. W imprezach krajowych obowiązkowym ubezpieczeniem jest:
  - a) NNW i KL,
  - b) tylko NNW,
  - c) tylko KL,
  - d) ubezpieczenie od kradzieży bagażu.
9. Dawna „eurolista” została zastąpiona:
  - a) książką (formularzem) jazdy,
  - b) europejskim dokumentem podróźnym,
  - c) tzw. „boarding pass”,
  - d) zwykłą listą turystów – załącznikiem do polisy ubezpieczeniowej.

- 10.** Uprawnienia pilota wycieczek wydaje obecnie:
- a) kierownik Departamentu ds. Turystyki przy Ministerstwie Gospodarki,
  - b) kierownik kursu, który ukończył kandydat(ka) na pilota,
  - c) Komisja Egzaminacyjna ds. Pilotów Wycieczek,
  - d) marszałek województwa właściwy dla miejsca odbywania się kursu.
- 11.** „Voucher” to:
- a) zlecenie wypłaty określonej kwoty pieniędzy,
  - b) kredytowe zlecenie realizacji szczegółowo wyspecyfikowanych świadczeń,
  - c) zaliczka pieniężna przyznawana pilotowi na dodatkowe nieprzewidziane wydatki,
  - d) zamówienie realizacji świadczeń objętych programem imprezy turystycznej.
- 12.** W momencie przyjazdu na przejście graniczne, pilot widząc, że jest kolejka autokarów oczekujących na odprawę:
- a) daje czas wolny uczestnikom imprezy turystycznej i każe zjawić się z powrotem w autokarze za około 1 godzinę,
  - b) stara się pertraktować z pilotami stojących wcześniej autokarów, aby przepuścili jego grupę ze względu na możliwe opóźnienie przyjazdu na miejsce noclegu,
  - c) nakazuje pozostanie uczestnikom imprezy turystycznej w autokarze i przygotowanie paszportów do kontroli oraz prosi o wykazanie cierpliwości w tej sytuacji,
  - d) każe kierowcy ominąć oczekujące autokary i podjechać na stanowisko odprawy samochodów osobowych, gdzie poprosi straż graniczną o wcześniejszą odprawę, gdyż grupa z powodu spóźnienia może mieć anulowaną rezerwację noclegu.
- 13.** Na które londyńskie lotnisko NIE DOLECIMY z Polski tanimi liniami lotniczymi?
- a) Heathrow,
  - b) Luton,
  - c) Stansted,
  - d) Gatwick.
- 14.** Wcześniejsze pojawienie się pilota w miejscu, gdzie jest zarezerwowany posiłek dla grupy, ma na celu:
- a) zaanonsowanie grupy i sprawdzenie stanu przygotowań do przyjęcia uczestników imprezy turystycznej,
  - b) ustalenie menu i liczby dań z kierownictwem obiektu gastronomicznego,



- c) wcześniejsze opłacenie całej usługi, aby dać trochę czasu wolnego uczestnikom imprezy na wypicie kawy, herbaty po spożyciu posiłku,
  - d) sprawdzenie jakości obsługi kelnerskiej.
- 15.** Według międzynarodowej klasyfikacji ruchu turystycznego turystami są:
- a) nomadzi (koczownicy),
  - b) pracownicy konsulatów udający się na placówkę dyplomatyczną,
  - c) uczestnicy międzynarodowych kongresów, konferencji, zjazdów,
  - d) uczestnicy rejsu dookoła świata, w przypadku kiedy trwa dłużej niż 1 rok.
- 16.** Kraj o największych w ostatnich latach dochodach z turystyki międzynarodowej na świecie to:
- a) Francja,
  - b) USA,
  - c) Włochy,
  - d) Chiny.
- 17.** Termin „turystyka wewnątrz krajowa” dotyczy:
- a) turystyki mieszkańców kraju na terenie własnego kraju,
  - b) turystyki mieszkańców danego kraju, a także turystów zagranicznych poruszających się po tym kraju – razem,
  - c) turystów zagranicznych poruszających się po danym kraju,
  - d) turystów krajowych poruszających się po swoim kraju oraz wyjeżdżających z własnego kraju.
- 18.** W momencie stwierdzenia objawów choroby lokomocyjnej u jednego z uczestników imprezy, pilot:
- a) prosi tę osobę o zajęcie miejsca z przodu autokaru i uruchamia nawiew lub otwiera okno w autokarze, aby zapewnić dopływ świeżego powietrza,
  - b) prosi tę osobę o zajęcie pozycji pólężącej i podaje gorącą mocną herbatę,
  - c) prosi tę osobę, aby pozostała na swoim miejscu i zdrzemnęła się przez chwilę,
  - d) każe kierowcy zatrzymać autokar i wzywa pogotowie ratunkowe.
- 19.** W przypadku omdlenia spowodowanego przebywaniem turysty w ciepłym i dusznym pomieszczeniu, pilot:
- a) pomaga przenieść chorego w chłodniejsze, zacienione miejsce i unosi kończyny dolne, a po odzyskaniu świadomości podaje chłodną wodę do picia,

- b) nie ruszając chorego z miejsca, polewa go zimną wodą,
  - c) nie rusza chorego i wzywa pogotowie,
  - d) poszukuje w grupie lekarza, który może mu pomóc.
- 20.** Dekoracja murów wykonana z wielobarwnego tynku z wyskrobywanym wzorem to:
- a) sgraffito,
  - b) fresk,
  - c) boniowanie,
  - d) rustyka.
- 21.** Rokoko to:
- a) nazwa najbardziej typowego elementu dekoracyjnego w baroku,
  - b) nazwa stylu w architekturze i sztuce europejskiej, który pojawił się u schyłku epoki baroku,
  - c) nurt w literaturze i sztuce XVI w.,
  - d) nazwa zespołu muzycznego grającego na instrumentach barokowych.
- 22.** W którym parku narodowym chronione są jedne z największych w Europie obszary bagienno-torfowiskowe?
- a) Biebrzański PN,
  - b) Narwiański PN,
  - c) PN „Ujście Warty”,
  - d) Drawieński PN.
- 23.** „Błędne Skały”, „Szczeliniec Wielki”, „Skalne Grzyby” to:
- a) nazwy grup skalnych występujących w Górach Stołowych,
  - b) nazwy odmian skalnych konstrukcji charakterystycznych dla alpinistów,
  - c) nazwy ostańców wapiennych na Jurze Polskiej,
  - d) naturalne formy skalne występujące na Pogórzu Karpackim.
- 24.** W której krainie jest najwięcej jaskiń w Polsce?
- a) Jura Polska,
  - b) Tatry Wysokie,
  - c) Sudety,
  - d) Wyżyna Kielecko-Sandomierska.
- 25.** Baleary to:
- a) państwo na Morzu Śródziemnym ze stolicą w Palma de Majorca,
  - b) należący do Hiszpanii archipeląg wysp na Morzu Śródziemnym,
  - c) najwyższe pasmo Gór Betyckich,
  - d) jedno ze znanych kąpielisk morskich Hiszpanii.

- 26.** Podole to kraina geograficzna położona:
- w Rosji,
  - na Litwie,
  - na Ukrainie,
  - na Białorusi.
- 27.** Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz położenie i wpisz nazwy przejść granicznych: Kołbaskowo, Głucholazy, Medyka, Ogrodniki.
- 28.** Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz położenie i wpisz nazwy parków narodowych: PN Borów Tucholskich, Roztoczański PN, Biebrzański PN, Ojcowski PN.
- 29.** Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz położenie i wpisz nazwy miast: Wilno, Amsterdam, Lizbona, Neapol.
- 30.** Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz położenie i wpisz nazwy: Góry Dynarskie, Pireneje, Sudety, Ural.

## TEST VI

- 1.** Prawa i obowiązki pilota zawarte w umowie szczegółowo ustala:
- organizator imprezy,
  - kierownik Departamentu Turystyki przy Ministerstwie Gospodarki,
  - pilot i organizator imprezy turystycznej razem,
  - marszałek województwa właściwy dla miejsca zatrudnienia pilota.
- 2.** Teczka imprezy turystycznej to:
- zestawienie szczegółowych danych o uczestnikach wycieczki,
  - szczególowa lista klientów biura podróży,
  - zbiór wszelkich danych o imprezie turystycznej,
  - zestawienie wszelkich informacji o kontrahentach.
- 3.** Kosztami awarii autokaru, która zdarzyła się w czasie imprezy turystycznej, obciążony jest:
- kierowca, który wyjechał niesprawnym autokarem,
  - pilot, który płaci za naprawę autokaru z otrzymanej przed wyjazdem zaliczki,
  - uczestnik imprezy turystycznej, któremu doliczany jest koszt awarii do ceny imprezy turystycznej,
  - przewoźnik, od którego wynajęto autokar.

4. W przypadku zgonu uczestnika imprezy turystycznej za granicą, pilot powinien powiadomić:
  - a) w pierwszej kolejności rodzinę zmarłego,
  - b) konsulat lub ambasadę oraz rodzinę zmarłego,
  - c) konsulat lub ambasadę oraz organizatora imprezy turystycznej,
  - d) zarówno konsulat lub ambasadę i organizatora imprezy turystycznej, jak również policję i lekarza.
  
5. Pilot niemający potwierdzenia znajomości języka obcego w legitymacji:
  - a) w ogóle nie może pilotować imprez zagranicznych,
  - b) może pilotować imprezy zagraniczne, jeżeli dopuszcza to umowa z kontrahentem,
  - c) może pilotować imprezy zagraniczne, jeżeli wyrazi na to zgodę organizator,
  - d) może pilotować imprezy zagraniczne, jeśli uzyska zezwolenie od marszałka województwa.
  
6. Pilot w czasie odprawy otrzymuje:
  - a) teczkę imprezy,
  - b) zbiór dokumentów potwierdzających świadczenia,
  - c) zbiór dokumentów potwierdzających świadczenia, listę uczestników oraz polisę ubezpieczeniową,
  - d) teczkę pilota i zaliczkę gotówkową.
  
7. Wszelkie uwagi dotyczące realizacji świadczeń w czasie imprezy turystycznej, pilot:
  - a) wpisuje do swojego notatnika,
  - b) wpisuje w programie imprezy (w miejscu, gdzie wymieniona jest dana usługa),
  - c) wpisuje do vouchera,
  - d) wpisuje do książki skarg i zażaleń znajdującej się u kontrahenta.
  
8. Uprawnienia do pilotowania wycieczek po ukończeniu kursu może otrzymać osoba, która:
  - a) nie ukończyła 18 lat, ale ma zaliczony kurs pilotów wycieczek,
  - b) ukończyła 18 lat, ma wykształcenie średnie, ale nie zdała matury,
  - c) ukończyła studia wyższe,
  - d) ukończyła 21 lat, ma wykształcenie średnie oraz zdaną maturę.
  
9. Umowa pomiędzy organizatorem imprezy turystycznej a pilotem powinna być zawarta:
  - a) przed rozpoczęciem imprezy turystycznej w siedzibie organizatora imprezy turystycznej,

- b) przed rozpoczęciem imprezy turystycznej w dowolnym, ustalonym wspólnie miejscu,
  - c) przed rozpoczęciem imprezy turystycznej w miejscu zbiórki uczestników imprezy turystycznej,
  - d) po zakończeniu imprezy turystycznej w siedzibie organizatora imprezy turystycznej.
- 10.** Podczas odprawy granicznej kilku uczestników imprezy turystycznej jest pod wpływem alkoholu. Pilot:
- a) stara się odwrócić uwagę służb granicznych od pijanych turystów,
  - b) nakazuje trzeźwym uczestnikom imprezy turystycznej, aby uspokoiли pijanych turystów,
  - c) przekazuje paszporty pijanych turystów służbom granicznym, które przeprowadzają osobną kontrolę dla tych osób,
  - d) przeprosza służby graniczne za zachowanie części uczestników imprezy turystycznej i prosi o wyrozumiałość w czasie przeprowadzania kontroli granicznej.
- 11.** Która z wymienionych tanich linii lotniczych należy do Grupy LOT ?
- a) easyJet,
  - b) Centralwings,
  - c) SkyEurope,
  - d) Wizz Air.
- 12.** Po odjechaniu z miejsca zbiórki, pilot witając się z grupą NAJPIERW:
- a) przedstawia organizatora imprezy turystycznej, siebie oraz kierowcę(ów),
  - b) przedstawia program całej imprezy turystycznej oraz informuje o miejscu pierwszego noclegu,
  - c) sprawdza listę uczestników imprezy turystycznej,
  - d) przedstawia zasady uczestnictwa w prowadzonej przez siebie imprezie turystycznej.
- 13.** Wydawana gościom hotelu „karta pobytu” („card of residence”, „Aufenthaltkarte”) to:
- a) dokument upoważniający gościa hotelu do pobierania kluczy i korzystania z dodatkowych usług świadczonych w obiekcie,
  - b) regulamin pobytu w hotelu,
  - c) spis wyposażenia pokoju hotelowego,
  - d) kwestionariusz ankiety oceny jakości świadczonych usług w hotelu.

14. W momencie stwierdzenia kradzieży z pokoju hotelowego rzeczy należących do jednego z uczestników imprezy turystycznej, pilot NAJPIERW:
- powiadamia o tym fakcie recepcję hotelu oraz wzywa policję,
  - sporządza protokół z miejsca kradzieży i przekazuje go do recepcji, a później wezwanemu funkcjonariuszowi policji,
  - stara się pomóc uczestnikowi imprezy turystycznej w odnalezieniu na terenie hotelu skradzionych rzeczy,
  - kontaktuje się z organizatorem imprezy i ustala formę rekompensaty za straty materialne poniesione przez uczestnika imprezy turystycznej.
15. Które z określeń NIE JEST synonimem terminu „turystyka alternatywna”?
- turystyka miękka,
  - turystyka zielona,
  - turystyka zrównoważona,
  - turystyka fakultatywna.
16. Termin „turystyka krajowa” zaproponowany przez Światową Organizację Turystyki (UNWTO) odnosi się do:
- podróży wszystkich turystów po terenie danego kraju,
  - podróży turystycznych mieszkańców po własnym kraju,
  - wyjazdów turystycznych mieszkańców danego kraju,
  - przyjazdów turystów do danego kraju.
17. Tajlandia jest państwem należącym do regionu turystycznego (według podziału UNWTO):
- Bliskiego Wschodu,
  - Azji Wschodniej i Pacyfiku,
  - Azji Południowej,
  - Afryki.
18. W momencie występowania objawów biegunki u jednego z uczestników imprezy turystycznej należy podać:
- no-spę,
  - pyralginum,
  - smectę,
  - laxigen.
19. Długa podróż samolotem może być przyczyną pojawienia się objawów:
- zaburzenia snu i czuwania,
  - skurczowych bólów brzucha,
  - zaburzenia koordynacji ruchów,
  - śpiączki.

20. Późny okres renesansu, zbliżający ten styl architektury do baroku nazywany jest:
- a) manieryzmem,
  - b) rokoko,
  - c) secesją,
  - d) romantyzmem.
21. Najcenniejsze obiekty położone na Szlaku Piastowskim reprezentują styl:
- a) barokowy,
  - b) romański,
  - c) renesansowy,
  - d) narodowy.
22. Która z wymienionych miejscowości położona jest w województwie łódzkim?
- a) Sochaczew,
  - b) Włocławek,
  - c) Wieruszów,
  - d) Radom.
23. Największe polskie jeziora występują na terenie:
- a) Krainy Wielkich Jezior,
  - b) Pojezierza Suwalsko-Augustowskiego,
  - c) Pojezierza Mrągowskiego,
  - d) Pojezierza Olsztyńskiego.
24. Które z wymienionych polskich miast zostało wpisane na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO?
- a) Poznań,
  - b) Częstochowa,
  - c) Toruń,
  - d) Gdańsk.
25. Masyw Centralny położony jest na terenie:
- a) Niemiec,
  - b) Czech,
  - c) Francji,
  - d) Hiszpanii.
26. Dolomity to część:
- a) Pirenejów,
  - b) Gór Dynarskich,

- c) Alp,
  - d) Karpat.
27. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz położenie i wpisz nazwy parków narodowych: Wigierski PN, Świętokrzyski PN, Kampinoski PN, Karkonoski PN.
28. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz położenie i wpisz nazwy atrakcji turystycznych: Kanał Elbląski, Góra Ślęza, Jezioro Solińskie, Łysogóry.
29. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz położenie i wpisz nazwy półwyspów: Bretoński, Iberyjski, Kolski, Istria.
30. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz położenie i wpisz nazwy krain: Normandia, Bawaria, Tyrol, Piemont.

## TEST VII

1. Posiadając uprawnienia pilota wycieczki, zawód ten można wykonywać:
- a) na podstawie umowy o pracę jako etatowy pracownik biura turystycznego,
  - b) jako samodzielny podmiot gospodarczy,
  - c) na podstawie umowy zlecenia,
  - d) wszystkie podane odpowiedzi są prawidłowe.
2. Za okres niepełnej doby trwający więcej niż 12 godzin, pilotowi podczas wyjazdu zagranicznego przysługuje dieta służbowa w wysokości:
- a) pełnej diety,
  - b) połowy pełnej diety,
  - c) jednej trzeciej pełnej diety,
  - d) dieta nie przysługuje mu w ogóle.
3. „Karta pokładowa” („boarding pass”) zawiera informacje dotyczące:
- a) nazwiska, daty i miejsca urodzenia pasażera,
  - b) numeru rejsu, miejsca i nazwiska pasażera,
  - c) klasy i rodzaju rezerwacji,
  - d) trasy, czasu oraz parametrów rejsu.



4. Termin „full board” oznacza:
  - a) zapewnienie świadczeń związanych z pełnym wyżywieniem (śniadanie, obiad, kolacja),
  - b) brak wolnych miejsc na pokładzie,
  - c) zapewnienie wszystkich świadczeń związanych z realizacją imprezy turystycznej,
  - d) pełny zakres usług hotelowych.
  
5. Podczas odprawy biletowo-bagażowej grupy na lotnisku pilot:
  - a) ustawia się w kolejce oczekujących uczestników imprezy turystycznej i czeka na moment, kiedy będzie sam odprawiany,
  - b) prosi o przygotowanie dokumentów i biletów oraz ustawia grupę przy stanowisku odprawy, a sam udaje się do stanowiska odprawy paszportowej, aby zająć dogodnie miejsce w kolejce dla grupy,
  - c) prosi o przygotowanie dokumentów i biletów, podchodzi do pracownika obsługującego stanowisko, przedstawia się, podaje numer rezerwacji, wielkość grupy i odbiera wszystkie kopie przywieszek bagażowych, które potem rozdaje wszystkim uczestnikom,
  - d) ustawia grupę przy stanowisku odprawy, prosi o przygotowanie dokumentów i biletów, każe ustawić bagaże wszystkich uczestników w jednym miejscu i potem sam nadaje je do odprawy.
  
6. Które z informacji NIE WYSTĘPUJĄ na przywieszce linii lotniczych przy-mocowanej do bagażu:
  - a) komputerowy numer bagażu,
  - b) miejsce i data rozpoczęcia podróży,
  - c) adres właściciela bagażu,
  - d) nazwisko oraz płeć właściciela bagażu.
  
7. Według ustawy *Prawo dewizowe* można dokonywać nieudokumentowanego wywozu i przywozu środków płatniczych do łącznej wysokości:
  - a) 5 000 euro,
  - b) 5 000 USD,
  - c) 10 000 euro,
  - d) 10 000 USD.
  
8. Udokumentowana w legitymacji pilota znajomość tylko języka angielskiego umożliwia mu, według ustawy o usługach turystycznych, prowadzenie imprezy turystycznej:
  - a) tylko na terenie tego kraju, w którym mówi się tym językiem,
  - b) wszędzie za granicą, ale musi być to uzgodnione wcześniej z kontrahentem zagranicznym,

- c) wszędzie, gdyż w języku angielskim można się porozumieć w każdym kraju,
  - d) tylko za granicą, natomiast nie w Polsce.
- 9.** Sprawy administracyjno-prawne dotyczące pilotów wycieczek w Urzędzie Marszałkowskim w Łodzi podlegają:
- a) Wydziałowi Turystyki w Departamencie Polityki Regionalnej,
  - b) Wydziałowi Prawnemu w Departamencie Kultury Fizycznej i Turystyki,
  - c) Wydziałowi Turystyki w Departamencie Gospodarki,
  - d) Wydziałowi Turystyki w Departamencie Kultury Fizycznej, Sportu i Turystyki.
- 10.** Ubezpieczenie bagażu NIE ZAPEWNIĄ zwrotu kosztów częściowej lub całkowitej jego utraty, gdy zostanie on:
- a) zrabowany,
  - b) zniszczony na skutek pożaru,
  - c) skradziony z niezamkniętego pokoju hotelowego,
  - d) zniszczony w wypadku.
- 11.** Przy wyjazdach zagranicznych organizator imprezy turystycznej obowiązkowo powinien ubezpieczyć uczestników na wypadek:
- a) kosztów leczenia i następstw nieszczęśliwych wypadków,
  - b) tylko następstw nieszczęśliwych wypadków,
  - c) tylko kosztów leczenia,
  - d) kosztów leczenia, następstw nieszczęśliwych wypadków i rezygnacji z imprezy.
- 12.** Za przejazd trasą i dojazd do miejsca docelowego w czasie trwania autokarowej imprezy turystycznej odpowiedzialny jest:
- a) kierowca,
  - b) organizator,
  - c) pilot,
  - d) kierownik grupy.
- 13.** Na przejściu granicznym postępowanie pilota polega najczęściej na:
- a) zebraniu od uczestników imprezy turystycznej dokumentów i przekazaniu ich wraz z eurolistą służbom granicznym,
  - b) czuwaniu nad prawidłowym przebiegiem odprawy, tłumaczeniu i wykonywaniu poleceń służb granicznych,
  - c) wypełnianiu deklaracji celnych uczestników imprezy turystycznej i kontrolowaniu przebiegu odprawy,
  - d) przeprowadzeniu zbiórki uczestników imprezy turystycznej przy stanowiskach odpraw i przekazaniu grupy służbom granicznym w celu odprawy.

- 14.** Doba hotelowa to:
- 24-godzinny termin ważności rezerwacji noclegów w przypadku opóźnienia przyjazdu grupy turystycznej,
  - czas, od kiedy można dokonać zakwaterowania i do kiedy należy wykwaterować się z hotelu,
  - promocyjna oferta jednego dodatkowego darmowego noclegu w hotelu przy dłuższym (np. tygodniowym) pobycie,
  - synonim pojedynczej nocy, noclegu w hotelu.
- 15.** Za największe targi turystyczne na świecie uznaje się:
- Internazionale Tourismus Börse (ITB) w Berlinie,
  - World Travel Market (WTM) w Londynie,
  - FITUR w Madrycie,
  - Salon des Vacances (SV) w Paryżu.
- 16.** Karaiby to region turystyczny położony:
- na Pacyfiku,
  - na Morzu Śródziemnym,
  - na Oceanie Atlantyckim,
  - w archipelagu Polinezji.
- 17.** Jak nazywa się najstarsze polskie biuro podróży?
- Orbis,
  - Gromada,
  - Almatur,
  - Juventur.
- 18.** Lekarstwem zapobiegającym objawom choroby lokomocyjnej jest:
- aviomarin,
  - signopam,
  - locomotex,
  - paracetamol.
- 19.** W przypadku pojawienia się u uczestnika imprezy turystycznej objawów udaru cieplnego, pilot:
- wzywa karetkę pogotowia i oczekuje na jej przyjazd,
  - przystępuje jak najszybciej do schładzania organizmu chorego przez polewanie go chłodną wodą,
  - przenosi chorego w zacienione miejsce i unosi jego kończyny dolne,
  - podaje lekarstwa przeciwgorączkowe.

20. Wzorem dla wielu sakralnych budowli barokowych w Polsce był:
- kościół Il Gesú w Rzymie,
  - rzymski Panteon,
  - ateński Partenon,
  - Villa Rotonda.
21. Wertykalizm to szczególna cecha stylu:
- renesansowego,
  - barokowego,
  - secesji,
  - gotyckiego.
22. Co przedstawiają słynne Drzwi Gnieźnieńskie?
- podobizny pierwszych Piastów,
  - najważniejsze wydarzenia z historii Gniezna,
  - legendę o powstaniu państwa Polan,
  - sceny z życia św. Wojciecha.
23. Drawa, Gwda i Radunia to rzeki płynące na terenie:
- Pojezierza Mazurskiego,
  - Pojezierza Wielkopolskiego,
  - Podlasia,
  - Pojezierza Pomorskiego.
24. Jedyne polskie pasmo górskie należące do Karpat Wschodnich to:
- Beskid Sądecki,
  - Bieszczady,
  - Gorce,
  - Beskid Makowski.
25. Która z wymienionych stolic europejskich położona jest nad Dunajem?
- Bratysława,
  - Bukareszt,
  - Lublana,
  - Skopje.
26. Umowną wschodnią granicą Europy jest:
- Wołga,
  - Ural,
  - południk przechodzący przez Moskwę,
  - Morze Azowskie.

27. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz położenie i wpisz nazwy atrakcji turystycznych: Kanał Augustowski, Szlak Orlich Gniazd, Pustynia Błędowska, Żuławy Wiślane.
28. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz położenie i wpisz nazwy pasm górskich: Góry Stołowe, Góry Izerskie, Beskid Śląski, Beskid Sądecki.
29. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz położenie i wpisz nazwy atrakcji turystycznych: Balaton, Meteory, Mont Blanc, Wyspy Liparyjskie.
30. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz położenie i wpisz nazwy krain: Laponia, Bretania, Galicja, Bawaria.

### TEST VIII

1. „Rezydent” to:
  - a) pilot prowadzący tylko imprezy turystyczne zagraniczne,
  - b) pilot zatrudniony sezonowo (na stałe) na terenie kraju docelowego,
  - c) pilot prowadzący tylko grupy zagraniczne przyjazdowe,
  - d) kontrahent biura turystycznego.
2. „Zielona karta” to:
  - a) potwierdzenie wniesionej opłaty granicznej,
  - b) obowiązkowe ubezpieczenie OC pojazdu wyjeżdżającego za granicę Unii Europejskiej,
  - c) zezwolenie na przewozy autokarowe zagraniczne,
  - d) odpowiednik ubezpieczenia KL dla kierowców autokarów wyjeżdżających za granicę.
3. Którego dokumentu NIE ZNAJDZIEMY w teczce imprezy turystycznej?
  - a) potwierdzenia zarezerwowanych świadczeń,
  - b) warunków uczestnictwa w imprezie turystycznej,
  - c) listy uczestników imprezy turystycznej,
  - d) voucherów.
4. Skrót „HB” oznacza świadczenie:
  - a) obejmujące pełne wyżywienie turystów (śniadanie, obiad, kolacja),
  - b) dające turystom możliwość wyboru jednego posiłku danego dnia,
  - c) obejmujące dwa posiłki dziennie (na ogół śniadanie i obiadokolację),
  - d) dające turystom możliwość zrezygnowania z połowy porcji.

5. Po spotkaniu z grupą na terenie portu lotniczego pilot udaje się z turystami najpierw do stanowiska odprawy:
  - a) biletowo-bagażowej,
  - b) celnej,
  - c) bezpieczeństwa,
  - d) paszportowej.
  
6. Paszport tymczasowy upoważnia do:
  - a) otrzymania pożyczki w wysokości 100 USD na powrót do kraju,
  - b) kontynuacji podróży aż do zakończenia imprezy turystycznej,
  - c) podróży zagranicznych w ciągu roku od daty wystawienia dokumentu,
  - d) ponownego wyjazdu zagranicznego do momentu wyrobienia nowego paszportu.
  
7. W momencie przyjęcia do szpitala uczestnika zagranicznej imprezy turystycznej pilot:
  - a) płaci za udzieloną pomoc pieniędzmi otrzymanymi z zagranicznego banku po przedstawieniu zaświadczenia ze szpitala,
  - b) przedstawia polisę ubezpieczeniową, na podstawie której szpital dokonuje rozliczenia bezpośrednio z towarzystwem ubezpieczeniowym,
  - c) pożycza pieniądze na pokrycie kosztów leczenia uczestnika imprezy turystycznej od najbliższej placówki dyplomatycznej,
  - d) kontaktuje się za pośrednictwem organizatora z ubezpieczycielem, który dokonuje przelewu środków finansowych na konto szpitala.
  
8. Dieta służbowa to:
  - a) ekwiwalent wynagrodzenia za pilotowaną imprezę,
  - b) ekwiwalent pieniężny na pokrycie kosztów wyżywienia,
  - c) zaliczka na poczet przyszłego wynagrodzenia pilota za pilotowaną imprezę,
  - d) sposób odżywiania się w czasie podróży służbowej pilota wycieczek.
  
9. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w realizacji świadczeń w czasie imprezy turystycznej, pilot w pierwszej kolejności powinien:
  - a) poinformować o tym organizatora imprezy turystycznej,
  - b) zgłosić ten fakt usługodawcy nieprawidłowo świadczącemu usługi,
  - c) zrezygnować z realizacji tych świadczeń,
  - d) poszukać możliwości realizacji świadczeń na odpowiednim poziomie u innego usługodawcy.
  
10. Na druku formularza jazdy przy nazwiskach uczestników imprezy turystycznej kierowca lub pilot powinien dopisać:

- a) adres zamieszkania,
  - b) numer paszportu,
  - c) datę przekroczenia granicy,
  - d) imię lub inicjał imienia.
- 11.** Ubezpieczenie NNW zapewnia świadczenia:
- a) na wypadek obrażeń odniesionych w czasie wyjazdu przez osobę ubezpieczoną,
  - b) związane z transportem zwłok osoby ubezpieczonej do kraju,
  - c) związane z zapewnieniem wypłaty odszkodowania osobie wskazanej w umowie ubezpieczenia w przypadku śmierci ubezpieczonego,
  - d) wszystkie wymienione w a), b) i c).
- 12.** Termin „all inclusive” oznacza:
- a) najwyższy standard wszystkich świadczeń w czasie imprezy turystycznej,
  - b) bazę noclegową najwyższej kategorii (w danym kraju),
  - c) całodobową opiekę pilota w czasie trwania imprezy turystycznej,
  - d) wszystkie świadczenia wliczone w cenę imprezy turystycznej.
- 13.** W sytuacji, kiedy na miejsce zbiórki przyjechał autokar o niższym standardzie, pilot NAJPIERW:
- a) pyta kierowcę(ów), dlaczego nie pojawił się właściwy autokar i kontaktuje się z organizatorem w celu zamiany autokaru,
  - b) tłumaczy zebranych uczestnikom imprezy turystycznej, że w tej chwili nie ma możliwości zamiany autokaru i prosi o zajęcie miejsc,
  - c) kontaktuje się z przewoźnikiem i żąda podstawienia właściwego autokaru,
  - d) prosi kierowcę(ów), aby pojechali z nim do siedziby przewoźnika i tam wymienili autokar na właściwy.
- 14.** Podczas odprawy granicznej jeden z uczestników zostaje zatrzymany na granicy za przekroczenie przepisów celnych. W tej sytuacji pilot:
- a) podejmuje decyzje o kontynuowaniu dalszej podróży, pozostawiając zatrzymanego turystę na granicy; turysta wraca do kraju na własny koszt,
  - b) namawia dyskretnie służby graniczne, aby w zamian za drobne wynagrodzenie odstąpili od decyzji o zatrzymaniu i pozwolili na kontynuowanie przez zatrzymanego turystę podróży,
  - c) kontaktuje się z organizatorem w celu zapewnienia zatrzymanemu turyście transportu powrotnego,
  - d) powiadamia o tym fakcie najbliższą placówkę dyplomatyczną, aby ta udzieliła zatrzymanemu turyście wszelkiej niezbędnej pomocy.

15. Czym zajmuje się spółka giełdowa Orbis S.A.?
- zarządza siecią hoteli na terenie całej Polski (Orbis Grupa Hotelowa),
  - prowadzi międzynarodową komunikację autokarową (Orbis Transport),
  - jest organizatorem turystyki krajowej i międzynarodowej (Orbis Travel),
  - wszystkie odpowiedzi są poprawne.
16. Ogólnopolską organizacją zrzeszającą podmioty gospodarcze działające na rynku turystycznym jest:
- Polska Organizacja Turystyczna,
  - Polska Izba Turystyki,
  - Polska Agencja Promocji Turystyki,
  - Polska Izba Handlowa.
17. Polskie Towarzystwo Turystyczno-Krajoznawcze powstało w:
- 1873 r.,
  - 1927 r.,
  - 1950 r.,
  - 1989 r.
18. Dla wyjeżdżających na Madagaskar wskazane jest szczepienie przeciwko:
- malarii,
  - grypie,
  - wirusowemu zapaleniu wątroby typu A i B,
  - AIDS.
19. W którym z wymienionych krajów istnieje największe ryzyko zarażenia się malarią?
- Ukraina,
  - Kongo,
  - Tunezja,
  - Maroko.
20. „Portyk” to element architektury:
- romańskiej,
  - klasycystycznej,
  - barokowej,
  - secesyjnej.
21. „Horyzontalizm” to cecha charakterystyczna architektury:
- renesansowej,
  - gotyckiej,
  - barokowej,
  - romańskiej.



22. Który z wymienionych zabytków województwa łódzkiego jest najstarszy?
- kolegiata w Tumie pod Łęczycą,
  - kolegiata w Łowiczu,
  - świątynia Diany w Arkadii,
  - zamek Oporowskich w Oporowie.
23. Bańdzioch Kominiarski to:
- ściana wspinaczkowa w Rudawach Janowickich,
  - jedna z największych jaskiń w Tatrach,
  - wąwóz na Jurze Krakowsko-Częstochowskiej,
  - wąski tunel w rezerwacie Błędne Skały.
24. Główną rzeką Wielkopolski jest:
- Warta,
  - Pilica,
  - Wisła,
  - Odra.
25. Które z wymienionych państw NIE LEŻY w regionie turystycznym Morza Śródziemnego?
- Chorwacja,
  - Tunezja,
  - Bułgaria,
  - Cypr.
26. W którym z wymienionych państw dużą atrakcją turystyczną są zjawiska wulkaniczne?
- Francja,
  - Włochy,
  - Hiszpania,
  - Grecja.
27. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz położenie i wpisz nazwy: wszystkich obiektów z Listy Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO znajdujących się w dolinie Wisły.
28. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz położenie i wpisz nazwy pojezierzy: Iławskie, Kaszubskie, Drawskie, Gnieźnieńskie.
29. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz położenie i wpisz nazwy: Wyspy Liparyjskie, półwysep Krym, Bosfor, Zatoka Fińska.
30. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz położenie i wpisz nazwy mórz: Adriatyk, Białe, Barentsa, Tyrreńskie.

**TEST IX**

1. W jakim terminie turysta ma prawo złożyć reklamację na usługi turystyczne?
  - a) w ciągu 7 dni od zakończeniu imprezy,
  - b) w ciągu 14 dni od zakończenia imprezy,
  - c) w ciągu 30 dni od zakończeniu imprezy,
  - d) w terminie wynikającym z przepisów kodeksu cywilnego.
  
2. W myśl ustawy o usługach turystycznych pilot wycieczki zagranicznej powinien posługiwać się językiem:
  - a) angielskim,
  - b) umożliwiającym porozumienie we wszystkich odwiedzanych krajach (także tranzytowych),
  - c) powszechnie znanym w kraju odwiedzanym lub językiem uzgodnionym z zagranicznym kontrahentem,
  - d) nie ma takiego wymogu w ustawie.
  
3. Ubezpieczeniem pilota od szkód wyrządzonych wskutek nieprawidłowego wykonywania swoich obowiązków jest:
  - a) AC,
  - b) OC,
  - c) KL,
  - d) NNW.
  
4. Jaką ilość wyrobów alkoholowych można wwieźć do Polski bez cła z tzw. krajów nieunijnych?
  - a) do 1 l wódki,
  - b) do 2 l wina,
  - c) do 5 l piwa,
  - d) odpowiedzi: a), b) i c) łącznie.
  
5. Podstawowy zakres polisy KL obejmuje koszty:
  - a) porodu i leczenia związanego z ciążą,
  - b) leczenia AIDS,
  - c) operacji wyrostka robaczkowego,
  - d) ratowania po próbie samobójczej.
  
6. Co NIE JEST formą turystyki wędrownej?
  - a) trekking,
  - b) tramping,
  - c) speleologia,
  - d) pielgrzymka.

7. Cena brutto imprezy turystycznej zawiera:
- koszty imprezy + marżę organizatora,
  - koszty imprezy + marżę organizatora + podatek VAT,
  - jak w pkt a) + akcyzę,
  - jak w pkt b) + podatek dochodowy (zaliczkę).
8. SAS to linie lotnicze:
- belgijskie,
  - hiszpańskie,
  - skandynawskie,
  - szwajcarskie.
9. Co wchodzi w skład śniadania kontynentalnego („continental breakfast”)?
- herbata (kawa), pieczywo, masło, dżem, niekiedy ser i wędliny,
  - soki, tosty, jajka na bekonie, wędliny, deser,
  - soki, płatki zbożowe lub müsli, danie główne (wędliny, ryba, jajka), dżem,
  - herbata (kawa), jajecznica lub inne danie na ciepło, wędliny.
10. Jak nazywa się oficjalna waluta Danii?
- euro,
  - korona,
  - marka,
  - frank.
11. Jakie międzynarodowe oznakowanie posiada samochód zarejestrowany na Białorusi?
- B,
  - BL,
  - BR,
  - BY.
12. W przypadku utraty paszportu za granicą należy zgłosić się do:
- najbliższego posterunku policji danego kraju,
  - ambasady (konsulatu) RP lub innego kraju Unii Europejskiej,
  - polskich służb granicznych,
  - wszystkich wymienionych instytucji.
13. Konsul RP może udzielić obywatelowi Polski pożyczki pieniężnej w wysokości:
- 100 euro,
  - 100 USD,
  - ustalonej w podpisanej umowie,
  - konsulaty RP nie udzielają pomocy finansowej.

14. Pilot może oprowadzać grupę w charakterze przewodnika po:
- Krakowie,
  - Łodzi,
  - Toruniu,
  - Częstochowie.
15. W terminologii UNWTO każda osoba wyjeżdżająca poza miejsce zamieszkania (środowisko życia) na czas nie dłuższy niż 1 rok, w celach innych niż zarobkowy lub osadniczy to:
- turysta,
  - odwiedzający,
  - emigrant,
  - wędrowiec.
16. W którym mieście odbywa się Tour Salon – największe targi turystyczne w Polsce?
- Warszawa,
  - Kraków,
  - Poznań,
  - Wrocław.
17. Centralną jednostką organizacyjną PTTK, która ma siedzibę w Łodzi jest:
- Centralna Biblioteka PTTK,
  - Centrum Fotografii Krajoznawczej,
  - Biuro Odznak Turystycznych,
  - nie ma takiego organu w Łodzi.
18. Chorobą „brudnych rąk” jest:
- dur brzuszny,
  - czernonka,
  - salmonelloza,
  - wszystkie wymienione.
19. Hipotermia to:
- stan obniżenia temperatury ciała człowieka ( $< 35^{\circ}\text{C}$ ),
  - naturalna, wrodzona podwyższona temperatura ciała człowieka (około  $37\text{--}37,2^{\circ}\text{C}$ ),
  - optymalna dla samopoczucia człowieka temperatura powietrza ( $22\text{--}24^{\circ}\text{C}$ ), uzyskiwana zwykle w pomieszczeniach klimatyzowanych (autokar, hotel),
  - temperatura odczuwana przez człowieka – ze względu na wiatr, wilgotność powietrza może się różnić od temperatury wskazywanej przez termometr.

20. Terminem „biforium” określa się:
- kościół dwunawowy,
  - podwójne okno przedzielone romańską kolumnką,
  - dwuczęściowy gotycki ołtarz,
  - podwojone fortyfikacje obronne (np. mury miejskie).
21. Jakie nowe elementy pojawiły się w architekturze obronnej w związku z użyciem broni palnej?
- bastiony,
  - donżony,
  - machikuły,
  - hurdyce.
22. Który z zabytków Łodzi reprezentuje styl secesyjny?
- willa Kindermanna,
  - pałac I. Poznańskiego,
  - tzw. Biała Fabryka,
  - katedra św. Stanisława.
23. Gdzie znajdują się ruiny gotyckiego kościoła podmytego przez Morze Bałtyckie?
- Trzebiatów,
  - Trzemeszno,
  - Trzęsacz,
  - Trzebnica.
24. Co znajduje się na szczycie Giewontu?
- krzyż,
  - schronisko,
  - obserwatorium meteorologiczne,
  - nic.
25. Jednym z symboli Budapesztu jest most:
- Karola,
  - Łańcuchowy,
  - Pokoju,
  - L. Kossutha.
26. Gdzie znajduje się grób św. Jakuba, który był jednym z głównych celów średniowiecznych pielgrzymek?
- Lourdes,
  - Fatima,

- c) Santiago de Compostela,
  - d) Mariazell.
27. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz przejścia graniczne: Ogrodniki, Kudowa-Słone, Barwinek, Kołbaskowo.
28. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz pasma górskie: Pieniny, Karkonosze, Góry Świętokrzyskie, Beskid Śląski.
29. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz parki narodowe: Jeziora Plitwickie, Wysokie Taury, góra Olimp, delta Dunaju.
30. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz minipaństwa: Monako, Andora, Liechtenstein, San Marino.

## TEST X

1. W myśl ustawy o usługach turystycznych rezydentem biura podróży za granicą może zostać osoba, która:
- a) posiada uprawnienia pilota wycieczek,
  - b) jest zatrudniona przez biuro na umowę o pracę,
  - c) posiada ukończony kurs kierownika obozów i kolonii,
  - d) ustawa ta nie zawiera żadnych przepisów w tym zakresie.
2. Czas pobytu pilota poza granicami Polski w przypadku podróży lotniczej liczy się od chwili:
- a) zakończenia odprawy celnej na lotnisku,
  - b) startu samolotu,
  - c) opuszczenia polskiej przestrzeni powietrznej (granicy państwa),
  - d) od godziny 0<sup>00</sup> dnia wylotu.
3. Ile wynosi maksymalna wartość upominków, jakie można wwozić do Polski bez cła?
- a) 50 euro,
  - b) 100 euro,
  - c) 175 euro,
  - d) 250 euro.
4. Świadczenia obejmujące noclegi i 2 posiłki (zwykle śniadanie i obiadokolację) to:
- a) demi-pension (DP),
  - b) bed & food (BF),

- c) en pension (P),
  - d) bed & breakfast & dinner (BBD).
5. W przypadku choroby pilota podczas imprezy zagranicznej, która uniemożliwia mu dalszą pracę:
- a) przerywa się imprezę,
  - b) grupa czeka na przyjazd nowego pilota z kraju,
  - c) obowiązki pilota przejmuje kierowca (dokumenty i pieniądze dostaje za pokwitowaniem),
  - d) wycieczka jedzie dalej bez pilota, a jego zadania wykonują na zmianę turyści – ochotnicy.
6. Kto wydaje paszport tymczasowy umożliwiający powrót do Polski w przypadku kradzieży lub zgubienia właściwego paszportu?
- a) komenda główna policji w danym kraju,
  - b) najbliższy konsul RP lub innego kraju Unii Europejskiej,
  - c) służby graniczne na najbliższym przejściu granicznym (na podstawie zaświadczenia policji),
  - d) najbliższy wydział paszportowy.
7. Terminem „Z bed” określa się:
- a) dostawkę,
  - b) łóżko królewskie (king size),
  - c) łóżko pojedyncze,
  - d) rozkładaną kanapę (w dzień – sofa, w nocy – łóżko).
8. W 2000 r. hotele Orbisu zostały przejęte przez jedno z największych międzynarodowych konsorcjów hotelarskich i w większości otrzymały nowe nazwy. Jedną z tych marek jest:
- a) Mercure,
  - b) Holiday Inn,
  - c) Radisson,
  - d) Dorint.
9. W przypadku wypadku drogowego pilot NIE MA OBOWIĄZKU powiadamiać:
- a) służb ratunkowych,
  - b) biura podróży,
  - c) rodzin poszkodowanych,
  - d) towarzystwa ubezpieczeniowego.

10. Skrót „CHF” jest powszechnie używanym, międzynarodowym symbolem waluty:
- Francji,
  - Chorwacji,
  - Szwajcarii,
  - Bośni i Hercegowiny.
11. Przejeżdżając autokarem przez Niemcy płacimy podatek drogowy:
- na granicy,
  - kupując naklejkę na stacji benzynowej lub placówce ADAC,
  - przy wjeździe na autostradę,
  - nie płacimy, bo autostrady w Niemczech są bezpłatne.
12. Otrzymanie wizy administracyjnej oznacza:
- prawo do jednokrotnego wjazdu na teren danego kraju,
  - możliwość wielokrotnego przejazdu przez terytorium krajów tranzytowych,
  - możliwość podjęcia legalnej pracy w czasie dłuższego pobytu w danym kraju,
  - wystawiany przez policję lub inny organ nakaz opuszczenia danego kraju w wyznaczonym czasie (w przypadku naruszenia prawa).
13. Z jakiego kraju pochodzi pojazd oznaczony międzynarodowym skrótem „HR”?
- Hiszpania,
  - Bośnia i Hercegowina,
  - Węgry,
  - Chorwacja.
14. Mapa w skali 1:20 000 to:
- atlas samochodowy,
  - mapa turystyczno-krajoznawcza regionu,
  - przełądowa mapa województwa,
  - plan miasta.
15. Podróże obywateli danego kraju i cudzoziemców po tym kraju UNWTO określa mianem:
- turystyka krajowa,
  - turystyka wewnątrz krajowa,
  - turystyka międzynarodowa,
  - turystyka krajowa i międzynarodowa.



16. Kto był bohaterem głośnej turystycznej kampanii reklamowej Polski w 2005 r.?
- a) Lech Wałęsa,
  - b) Adam Małysz,
  - c) hydraulik,
  - d) góral.
17. Ogólnopolską organizacją zrzeszającą turystyczne podmioty gospodarcze jest:
- a) PAT,
  - b) POT,
  - c) PIT,
  - d) PET.
18. Które ze szczepień NIE JEST WYMAGANE przy wjeździe do większości krajów afrykańskich?
- a) przeciw żółtej gorączce (żółtej febrze),
  - b) przeciw tężcowi,
  - c) przeciw błonicy,
  - d) przeciw padaczce.
19. Carbo medicalis, sulfaguanidyna i smecta to leki:
- a) nasercowe i cucące,
  - b) uspokajające i nasenne,
  - c) przeciwbiegunkowe,
  - d) przeciwuczuleniowe.
20. Jakiego stylu architektonicznego dotyczy następująca charakterystyka: „swoboda kompozycji, operowanie kolorem i światłem, asymetria, faliste, misternie powyginane linie, stylizowane ornamenty roślinne i zwierzęce”?
- a) renesans,
  - b) barok,
  - c) secesja,
  - d) kubizm.
21. Które z występujących w starożytnej Grecji kolumn nie posiadały bazy?
- a) doryckie,
  - b) jońskie,
  - c) korynckie,
  - d) wszystkie miały bazę.
22. Miastem rodzinnym św. Maksymiliana M. Kolbe jest:
- a) Zduńska Wola,

- b) Niepokalanów,
  - c) Szadek,
  - d) Łask.
- 23.** Wilczy Szaniec to:
- a) rezerwat przyrody w Białowieskim PN,
  - b) tajne schrony Wehrwolfu w Górach Sowich,
  - c) dawna kwatery Hitlera w Gierłozie koło Kętrzyna,
  - d) ostoję wilków w Bieszczadach.
- 24.** Słynną „Dagę z łasiczką” Leonarda da Vinci można oglądać w:
- a) Muzeum Czartoryskich w Krakowie,
  - b) Muzeum Narodowym w Warszawie,
  - c) Zamku Królewskim w Warszawie,
  - d) Zamku Królewskim na Wawelu.
- 25.** Znany ośrodek sportów zimowych Ga-Pa (Garmisch-Partenkirchen) położony jest w:
- a) Niemczech,
  - b) Austrii,
  - c) Szwajcarii,
  - d) Liechtensteinie.
- 26.** Meteory to:
- a) wulkaniczna wyżyna w środkowej Francji,
  - b) archipelag wulkanicznych wysp u południowych wybrzeży Włoch,
  - c) nazwa największego w Europie obserwatorium astronomicznego koło Genewy,
  - d) wykute w skale prawosławne klasztory na Równinie Tessalskiej w Grecji.
- 27.** Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz ośrodki pielgrzymkowe: Częstochowa, Licheń Stary, Wambierzyce, Gniezno.
- 28.** Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz miejscowości uzdrowiskowe: Kudowa Zdrój, Nałęczów, Krynica Zdrój, Ciechocinek.
- 29.** Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz regiony etniczne: Baskonia, Katalonia, Korsyka, Łużyce.
- 30.** Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz popularne regiony turystyczne: Baleary, Dodekanez, Dalmacja, Lazurowe Wybrzeże.

**TEST XI**

1. Co oznacza określenie „transfer”?
  - a) przejazd autokaru przez jeden lub kilka krajów do miejsca wypoczynku,
  - b) przewiezienie turystów z lotniska do hotelu,
  - c) bankowy przelew dewiz dla zagranicznego kontrahenta,
  - d) wykorzystanie zdobytej na początku wycieczki wiedzy do zrozumienia nowych zagadnień.
  
2. Czym zajmuje się touroperator?
  - a) przygotowaniem i sprzedażą imprez turystycznych,
  - b) tylko sprzedażą imprez turystycznych,
  - c) sprzedażą imprez turystycznych, a także świadczeniem dodatkowych usług turystycznych, np. ubezpieczeniowych,
  - d) sprzedażą biletów w komunikacji międzynarodowej (lotniczych i autobusowych).
  
3. Terminem „zielona karta” określa się:
  - a) obowiązkowe ubezpieczenie OC pojazdu wyjeżdżającego za granicę Unii Europejskiej,
  - b) potwierdzenie uiszczenia podatku drogowego (tzw. „opłata ekologiczna”) na terenie Unii Europejskiej,
  - c) zezwolenie na prowadzenie międzynarodowych usług transportowych na terenie tzw. europejskiego obszaru komunikacyjnego (UE + Szwajcaria, Norwegia i Islandia),
  - d) obowiązkowy podatek graniczny dla zmotoryzowanych turystów wjeżdżających na teren Unii Europejskiej.
  
4. Jakie dane NIE ZNAJDUJĄ SIĘ na formularzu jazdy?
  - a) imię i nazwisko kierowcy,
  - b) trasa przejazdu,
  - c) numery paszportów podróżujących,
  - d) liczba miejsc siedzących w autokarze.
  
5. Z jakich etapów składa się odprawa graniczna na lotnisku?
  - a) odprawa paszportowa i celna,
  - b) odprawa biletowo-bagażowa, paszportowa i celna,
  - c) odprawa biletowo-bagażowa, paszportowa, celna i bezpieczeństwa,
  - d) odprawa biletowo-bagażowa, paszportowa, celna, dewizowa i bezpieczeństwa.

6. Terminem „check in” określa się:
- a) procedurę rejestracji turystów w hotelu lub przed podróżą samolotem, statkiem,
  - b) konieczność zapłaty za określone świadczenie czekiem podróжным,
  - c) rodzaj karty płatniczej wystawionej i gwarantowanej przez bank,
  - d) wydzierżawienie na podstawie umowy samolotu lub statku (czyli czarteru).
7. Ile wynosi dzienny czas pracy kierowcy według Umowy Europejskiej AETR?
- a) 8 godzin, w tym obowiązkowa przerwa na odpoczynek,
  - b) 9 godzin, w tym obowiązkowa przerwa na odpoczynek,
  - c) 8 godzin, ale dwa razy w ciągu tygodnia może być przedłużony do 9 godzin,
  - d) 9 godzin, ale dwa razy w ciągu tygodnia może być przedłużony do 10 godzin.
8. Czy ustalona w umowie cena imprezy turystycznej może zostać podwyższona przez organizatora?
- a) nie, obowiązuje cena zawarta w umowie,
  - b) tak, ale nie później niż 20 dni przed wyjazdem,
  - c) tak, o ile umowa to przewiduje, ale nie później niż 20 dni przed wyjazdem, dodatkowo organizator musi uzasadnić podwyżkę (udowodnić wzrost kosztów przygotowania imprezy),
  - d) tak, bez żadnych warunków – obowiązują zasady wolnego rynku.
9. Ze względu na padający deszcz pilot ma zamiar zrezygnować ze zwiedzania kolejnego obiektu. Dlatego:
- a) informuje grupę o zmianie programu,
  - b) uzależnia realizację tego punktu programu od wyniku głosowania wśród turystów,
  - c) obiecuje, że postara się wygospodarować trochę czasu na jego zwiedzanie ostatniego dnia,
  - d) zadaje pytanie: kto chce zwiedzać ten obiekt?
10. Co jest walutą Grecji?
- a) lira,
  - b) drachma,
  - c) euro,
  - d) lepta.

11. Za co pilot odpowiada materialnie?
  - a) za nieuzasadnione przekroczenie limitu kilometrów,
  - b) za mandaty nałożone na kierowcę wykonującego polecenia pilota,
  - c) za szkody spowodowane przez turystów w hotelu,
  - d) we wszystkich wymienionych przypadkach.
  
12. Jakie dokumenty powinien zebrać pilot i przedstawić wraz z polisą, by zapewnić poszkodowanym turystom refundację kosztów leczenia?
  - a) diagnozę lekarską i rachunki za udzieloną pomoc,
  - b) jak w pkt a) + opis zdarzenia z podpisami dwóch świadków,
  - c) jak w pkt a) + protokół policyjny,
  - d) jak w pkt a) + zaświadczenie konsula RP.
  
13. W większości krajów Unii Europejskiej tzw. telefon alarmowy ma numer:
  - a) 007,
  - b) 33,
  - c) 112,
  - d) 997.
  
14. Na mapie w skali 1:500 000 droga pomiędzy dwoma miejscowościami ma 6 cm. Ile będzie trwała podróż na tej trasie, jeśli średnia prędkość autokaru wynosi 60 km/h?
  - a) 30 minut,
  - b) 36 minut,
  - c) 50 minut,
  - d) 60 minut.
  
15. Szybko rozwijająca się w ostatnim czasie forma turystyki określana angielskim terminem „incentive tourism” to:
  - a) turystyka motywacyjna,
  - b) turystyka kongresowa,
  - c) turystyka zrównoważonego rozwoju,
  - d) turystyka socjalna.
  
16. Czym zasłużył się dla turystyki Thomas Cook?
  - a) założył pierwsze na świecie biuro podróży,
  - b) był pomysłodawcą czeków podróżnych,
  - c) zorganizował pierwszą wycieczkę dookoła świata,
  - d) wszystkie wymienione.
  
17. Jak nazywa się największa międzynarodowa organizacja zajmująca się rozwojem turystyki na świecie?

- a) Światowa Organizacja Turystyki (UNWTO),
  - b) Światowa Organizacja Agencji Podróży (WOTA),
  - c) Międzynarodowe Stowarzyszenie Turystyki (AIDT),
  - d) Światowy Związek Turystyki (WTA).
- 18.** W przypadku wystąpienia uczulenia (reakcja alergiczna) należy doraźnie podać:
- a) calcium (wapno),
  - b) no-spę,
  - c) carbo medicalis (węgiel),
  - d) zestaw witamin (pod różnymi nazwami handlowymi).
- 19.** Co jest najczęstszym objawem choroby samolotowej?
- a) ból ucha środkowego i zatok,
  - b) ból gałek ocznych i zaburzenia wzroku,
  - c) uczucie duszności, trudności w oddychaniu,
  - d) wszystkie wymienione.
- 20.** Kto był twórcą stylu zakopiańskiego?
- a) Stanisław Witkiewicz,
  - b) Stanisław Wyspiański,
  - c) Tytus Chałubiński,
  - d) Jan Matejko.
- 21.** Czym charakteryzuje się kościół halowy (hala)?
- a) nazwa główna jest wyższa od naw bocznych,
  - b) wszystkie nawy są tej samej wysokości,
  - c) we wnętrzu świątyni nie ma kolumn podtrzymujących sklepienie,
  - d) świątynia jest jednonawowa, przykryta płaskim stropem.
- 22.** Gdzie znajduje się geometryczny środek Polski?
- a) Sobota,
  - b) Piątek,
  - c) Środa Śląska,
  - d) Środa Wielkopolska.
- 23.** W jakiej miejscowości znajduje się najstarsza w Polsce stadnina arabska, gdzie co roku są organizowane światowej sławy aukcje tych koni?
- a) Biały Bór,
  - b) Kadyny,
  - c) Racot,
  - d) Janów Podlaski.

24. Pochylnie rolkowe umożliwiające podróż statkiem po łądzie znajdują się na kanale:
- a) Elbląskim,
  - b) Augustowskim,
  - c) Mazurskim,
  - d) Bydgoskim.
25. Który region Włoch uznawany jest za „kolebkę renesansu”?
- a) Lombardia,
  - b) Lacjum,
  - c) Toskania,
  - d) Veneto.
26. Paryski Père Lachaise to:
- a) XVI-wieczny most na Sekwanie,
  - b) znany kabaret w centrum Paryża,
  - c) zabytkowy cmentarz,
  - d) główna ulica w dzielnicy Montmartre.
27. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz parki narodowe: Słowiński, Ojcowski, Białowieski, Biebrzański.
28. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz miejscowości, w których znajdują się duże muzea skansenowskie: Wdzydze Kiszewskie, Nowogród Łomżyński, Sanok, Olsztynek.
29. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz następujące stolice: Skopje, Bruksela, Budapeszt, Berno.
30. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz masywy górskie: Apeniny, Schwarzwald, Pireneje, Góry Dynarskie.

## TEST XII

1. W sytuacji awaryjnej (popsuty autokar) pilot kwateruje grupę w innym hotelu, o wyższym standardzie i oczywiście wyższej cenie. Kto zapłaci różnicę w cenie noclegu?
- a) uczestnicy wycieczki (w ramach ogłoszonej przez pilota nadzwyczajnej „zrzutki”),
  - b) biuro podróży,
  - c) pilot i kierowca (po 50%),
  - d) towarzystwo ubezpieczeniowe.

2. Pakiet turystyczny to:
  - a) podręczna apteczka pilota wycieczki,
  - b) impreza turystyczna typu „all inclusive”,
  - c) żargonowe określenie wszystkich bagaży grupy turystycznej (np. na lotnisku),
  - d) wszystkie usługi świadczone turystom przez hotel lub gospodarstwo agroturystyczne.
  
3. Od 1 maja 2006 r. wszystkie autobusy po raz pierwszy wprowadzane do obrotu muszą być wyposażone w:
  - a) tachograf cyfrowy,
  - b) klimatyzację,
  - c) pasy bezpieczeństwa przy fotelu pilota,
  - d) GPS.
  
4. Bedeker to:
  - a) opis trasy podróży wzbogacony o praktyczne informacje (łac. itinerarium),
  - b) wszechstronny, uaktualniany co roku informator turystyczny,
  - c) słownik turystyczno-krajoznawczy o charakterze monografii regionu,
  - d) obszerny przewodnik turystyczny, w którym gwiazdkami oznaczono miejsca godne odwiedzenia.
  
5. Jedną z bardziej pożądanых cech pilota jest empatia. Co oznacza ten termin?
  - a) wrodzoną umiejętność pozyskiwania, zjednywania sobie ludzi,
  - b) naturalny sposób bycia wzbudzający spontaniczną sympatię ludzi,
  - c) zdolność do odczuwania i zrozumienia przeżyć innego człowieka,
  - d) pełną i życzliwą akceptację ludzi takimi, jakimi są.
  
6. Jaka jest właściwa kolejność potrzeb człowieka według hierarchii A.H. Masłowa?
  - a) fizjologiczne, bezpieczeństwa, społeczne, estetyczne, samorealizacji,
  - b) bezpieczeństwa, fizjologiczne, społeczne, estetyczne, samorealizacji,
  - c) fizjologiczne, estetyczne, samorealizacji, społeczne,
  - d) fizjologiczne, samorealizacji, estetyczne, społeczne.
  
7. Co to jest SIS?
  - a) System Informacyjny Schengen – największa komputerowa baza danych osobowych Unii Europejskiej,
  - b) nazwa skandynawskich (szwedzko-norwesko-duńskich) linii lotniczych,
  - c) komputerowy system rezerwacji i sprzedaży biletów na statki i promy,
  - d) międzynarodowa legitymacja studencka uprawniająca do licznych zniżek na obszarze UE.



8. Do którego z wymienionych krajów Polacy ciągle jeszcze potrzebują wiz?
- Grecja,
  - Włochy,
  - Izrael,
  - Turcja.
9. Która z wymienionych cech dotyczy schroniska PTSM?
- z reguły najtańszy obiekt noclegowy w regionie,
  - zamknięty w ciągu dnia (najczęściej od 9<sup>00</sup> do 17<sup>00</sup>),
  - obowiązuje w nim cisza nocna,
  - wszystkie wymienione.
10. Co oznacza termin „tax free”?
- możliwość zwrotu podatku VAT przy wywozie towaru za granicę,
  - brak tzw. opłaty manipulacyjnej przy wymianie walut w niektórych bankach i kantorach,
  - angielskie określenie strefy wolnocłowej,
  - zwolnienie wybranych luksusowych towarów z akcyzy.
11. Co oznacza termin „duty free”?
- zwolnienie z kontroli granicznej,
  - sklep wolnocłowy na lotnisku, w porcie lub na statku,
  - miejsce zwrotu zapłaconego podatku VAT,
  - okres pracy pilota, kiedy przekazuje grupę turystów miejscowemu przewodnikowi.
12. Gdzie (lub komu) zwraca się wydany przez konsula RP paszport tymczasowy?
- polskim służbom granicznym,
  - w wydziale paszportowym właściwym dla miejsca zameldowania,
  - w komendzie policji właściwej dla miejsca zamieszkania,
  - nie zwraca się, gdyż dokument ważny jest przez rok od daty wypisania.
13. Na jak długo nadawane są uprawnienia pilota wycieczek?
- 10 lat,
  - aż do osiągnięcia przez pilota wieku emerytalnego,
  - bezterminowo,
  - jak w pkt c), ale pod warunkiem spełnienia określonych wymogów – dobry stan zdrowia, niekaralność.
14. Na planie miasta w skali 1:25 000 droga od miejsca zbiórki do parkingu ma długość 8 cm. Jak długo będzie trwał powrót grupy turystów do autokaru przy założeniu średniej prędkości marszu 6 km/h?

- a) 20 minut,
  - a) 30 minut,
  - b) 48 minut,
  - c) 60 minut.
- 15.** Co oznacza skrót POT?
- a) Piesza Odznaka Turystyczna,
  - a) Polska Organizacja Turystyczna,
  - b) Państwowy Ośrodek Turystyczny,
  - c) Polski Ośrodek Turystyki.
- 16.** Maksymalne natężenie przyjazdów cudzoziemców do Polski miało miejsce w końcu lat dziewięćdziesiątych XX w. Ile przekroczeń granicy odnotowano w 1999 r.?
- a) około 20 mln,
  - b) około 50 mln,
  - c) około 90 mln,
  - d) około 120 mln.
- 17.** Pierwszą organizacją turystyczną na ziemiach polskich było:
- a) Galicyjskie Towarzystwo Tatrzańskie,
  - b) Polskie Towarzystwo Krajoznawcze,
  - c) Polskie Towarzystwo Turystyczne,
  - d) Warszawskie Towarzystwo Cyklistów.
- 18.** Najsilniejsze zaburzenia rytmów okołodobowych (tzw. zespół „długo czasowego”) wystąpi w przypadku podróży samolotem:
- a) dłuższej niż 3 godziny, z zachodu na wschód,
  - b) dłuższej niż 3 godziny, ze wschodu na zachód,
  - c) z zachodu na wschód, związanej z przekroczeniem więcej niż 3 stref czasowych,
  - d) ze wschodu na zachód, związanej z przekroczeniem więcej niż 3 stref czasowych.
- 19.** W przypadku utraty przytomności w wyniku udaru cieplnego (porażenia słonecznego) należy jak najszybciej:
- a) rozpocząć schładzanie organizmu (okłady z lodu, kąpiel w zimnej wodzie),
  - b) podać do picia około 1–1,5 litra zimnej wody z dodatkiem soli kuchennej,
  - c) nie ruszać chorego aż do przybycia lekarza,
  - d) ułożyć chorego w tzw. pozycji bocznej ustalonej i wezwać pogotowie.

20. Empire – styl cesarstwa związany jest z panowaniem:
- Ludwika XV,
  - Napoleona Bonaparte,
  - Franciszka Józefa,
  - Fryderyka Wilhelma I.
21. Jaki styl architektoniczny reprezentuje Krzywa Wieża w Pizie?
- bizantyjski,
  - romański,
  - gotycki,
  - renesansowy.
22. W Ożarowie koło Wielunia można zwiedzić:
- ruiny zamku Kazimierza Wielkiego z połowy XIV w.,
  - modrzewiowy dwór z alkierzami z połowy XVIII w. (obecnie Muzeum Wnętrz Dworskich),
  - kościół i klasztor Cystersów z XIII w.,
  - barokowy pałac Radziejowskich z końca XVIII w.
23. Połoniny to:
- śródleśne polany w Puszczy Białowieskiej,
  - inna nazwa hal tatrzańskich,
  - porośnięte trawami, kopulaste bieszczadzkie szczyty,
  - nadbiebrzańskie łąki.
24. Galicyjskie cmentarze wojenne z okresu I wojny światowej są ważną atrakcją turystyczną:
- Beskidu Niskiego,
  - Bieszczad,
  - Gorców,
  - Pogórza Dynowskiego.
25. W której europejskiej stolicy można podziwiać Górę Gellerta?
- Wiedeń,
  - Berno,
  - Budapeszt,
  - Ljublana.
26. Słynne Hiszpańskie Schody znajdują się w:
- Paryżu,
  - Madrycie,
  - Rzymie,
  - Wiedniu.

27. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz obszary zamieszkiwane przez następujące mniejszości narodowe i etniczne: Litwini, Niemcy, Tatarzy, Grecy.
28. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz miejscowości na Szlaku Cysterskim: Wąchock, Oliwa, Krzeszów, Pelplin.
29. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz miasta, w których znajdują się światowej sławy muzea: Stara Pinakoteka, Ermitaż, Pergamon Museum, Prado.
30. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz masywy górskie: Apeniny, Pireneje, Schwarzwald, Góry Dynarskie.

### TEST XIII

1. Który z dokumentów NIE JEST wymagany przy wyjeździe autokaru z Polski?
  - a) eurolista,
  - b) formularz jazdy,
  - c) koncesja,
  - d) polisa OC.
2. W jakiej sytuacji marszałek województwa może cofnąć pilotowi wycieczek jego uprawnienia?
  - a) gdy stan zdrowia uniemożliwia mu wykonywanie obowiązków pilota,
  - b) gdy zostanie skazany za przestępstwo popełnione w trakcie wykonywania zadań pilota,
  - c) gdy nie zda egzaminu sprawdzającego po okresie zawieszenia,
  - d) we wszystkich wymienionych przypadkach.
3. Z minimum ilu części (kuponów) składa się bilet lotniczy?
  - a) dwóch,
  - b) trzech,
  - c) czterech,
  - d) pięciu.
4. Czym zajmuje się agent turystyczny?
  - a) przygotowaniem i sprzedażą imprez turystycznych,
  - b) tylko sprzedażą imprez turystycznych,

- c) sprzedają imprez turystycznych, a także świadczeniem dodatkowych usług turystycznych, np. ubezpieczeniowych,
  - d) sprzedają biletów w komunikacji międzynarodowej (lotniczych i autobusowych).
5. W przypadku nagłej śmierci uczestnika wycieczki za granicą pilot powiadamia:
- a) miejscową policję,
  - b) ambasadę (konsulat) RP,
  - c) biuro podróży,
  - d) wszystkie wymienione.
6. Na wyraźne polecenie pilota kierowca złamał przepisy ruchu drogowego, po czym został zatrzymany przez policję. Kto pokryje koszty mandatu?
- a) pilot,
  - b) kierowca,
  - c) pilot i kierowca (po 50%),
  - d) mandat zostanie zapłacony z funduszy przekazanych pilotowi przez biuro na nadzwyczajne wydatki.
7. Jakie rodzaje polskich dokumentów paszportowych wymienia ustawa z 13 lipca 2006 r.?
- e) paszport, paszport tymczasowy, paszport dyplomatyczny, paszport służbowy MSZ,
  - f) paszport, paszport blankietowy, paszport dyplomatyczny,
  - g) paszport, paszport turystyczny, paszport dyplomatyczny, paszport powrotny,
  - h) paszport, paszport jednorazowy, paszport dyplomatyczny, paszport służbowy.
8. Dane osobowe uczestników wycieczki objętych ubezpieczeniem wyszczególnione są na:
- a) polisie ubezpieczeniowej,
  - b) euroliście,
  - c) liście – załączniku do polisy,
  - d) tzw. „zielonej karcie”.
9. Potwierdzeniem posiadania uprawnień pilota wycieczek w czasie imprezy zagranicznej jest:
- a) identyfikator pilota wycieczek,
  - b) identyfikator i legitymacja pilota wycieczek,
  - c) legitymacja pilota wycieczek i zaświadczenie o ukończeniu kursu,
  - d) paszport i legitymacja pilota wycieczek.

10. Świadczenia obejmujące noclegi i 2 posiłki (zwykle śniadanie i obiadokolację) to:
- half board (HB),
  - bed & food (BF),
  - full board (FB),
  - bed & breakfast & dinner (BBD).
11. Czy pilot może w imieniu biura podróży zerwać umowę z klientem?
- nie, to jest niemożliwe,
  - tak, ale tylko w przypadku akceptacji biura,
  - tak, ale tylko w formie pisemnej,
  - tak, ale tylko w przypadku rażącego naruszenia zasad współżycia społecznego (tzw. wysadzenie z autokaru).
12. Co jest oficjalną walutą Chorwacji?
- kuna,
  - hrvat,
  - tolar,
  - dinar.
13. W Warszawie jest godzina 13<sup>00</sup>, w Londynie – 12<sup>00</sup>. Jaką godzinę wskazują zegarki w Lizbonie?
- 11<sup>00</sup>,
  - 12<sup>00</sup>,
  - 13<sup>00</sup>,
  - 14<sup>00</sup>.
14. Na mapie w skali 1:200 000 dwa punkty oddalone są od siebie o 5 cm. Ile wynosi ta odległość w rzeczywistości?
- 2,5 km,
  - 5,0 km,
  - 10,0 km,
  - 20,0 km.
15. IATA jest międzynarodową organizacją zrzeszającą:
- touropertorów,
  - linie lotnicze,
  - przewoźników morskich,
  - koleje.
16. Kto był założycielem Tatrzańskiego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego (TOPR)?

- a) Tytus Chałubiński,
  - b) Mariusz Zaruski,
  - c) Andrzej "Curus" Bachleda,
  - d) Mieczysław Orłowicz.
- 17.** Co oznaczał w XVIII w. termin „Grand Tour”?
- a) podróż statkiem za ocean (z Anglii do Stanów Zjednoczonych lub odwrotnie),
  - b) podróż młodych angielskich szlachciców po Europie w celach edukacyjnych,
  - c) podróż dookoła świata,
  - d) turystyczny objazd po najważniejszych zabytkach Anglii.
- 18.** Arechina jest lekiem:
- a) przeciwmalarycznym,
  - b) przeciwbiegunkowym,
  - c) przeciwbólowym,
  - d) środkiem uzdatniającym wodę do picia.
- 19.** Prawidłowe funkcjonowanie organizmu dorosłego człowieka wskazuje:
- a) oddech: 12–16 wdechów/min., tętno: 60–80 uderzeń/min.,
  - b) oddech: 12–16 wdechów/min., tętno: 80–100 uderzeń/min.,
  - c) oddech: 20–25 wdechów/min., tętno: 40–60 uderzeń/min.,
  - d) oddech: 20–25 wdechów/min., tętno: 60–80 uderzeń/min.
- 20.** Który z obiektów jest przykładem architektury klasycystycznej?
- a) Alhambra w Granadzie,
  - b) katedra św. Wita w Pradze,
  - c) Teatr Wielki w Warszawie,
  - d) Bazylika św. Piotra w Rzymie.
- 21.** Okrągłe okno witrażowe nad głównym wejściem gotyckiej katedry nosi nazwę:
- a) rotunda,
  - b) różyca,
  - c) ambit,
  - d) okolnica.
- 22.** W którym mieście ma swoją siedzibę jedyne w Polsce Muzeum Kinematografii?
- a) Warszawa,
  - b) Kraków,

- c) Wrocław,
  - d) Łódź.
- 23.** Który z polskich parków narodowych znajduje się na dwóch listach UNESCO: Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego oraz Światowych Rezerwatów Biosfery?
- a) Tatrzański PN,
  - b) Słowiński PN,
  - c) Białowieski PN,
  - d) Biebrzański PN.
- 24.** Beskid Sądecki i Beskid Niski do 1947 r. zamieszkiwali:
- a) Wołosi,
  - b) Bojkowie,
  - c) Łemkowie,
  - d) Huculi.
- 25.** Co jest najważniejszym, wpisanym na listę Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO, zabytkiem chorwackiego Splitu?
- a) rzymski akwedukt Ponte du Gard,
  - b) pałac cesarza Dioklecjana z III w. n.e.,
  - c) katakumby chrześcijańskie,
  - d) wykute w skale prawosławne klasztory.
- 26.** Romańsko-bizantyjska bazylika św. Marka jest symbolem:
- a) Rzymu,
  - b) Florencji,
  - c) Genui,
  - d) Wenecji.
- 27.** Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz miejscowości, w których znajdują się muzea pałacowe: Łañcut, Książ, Nieborów, Rogalin,
- 28.** Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz regiony etnograficzne: Kaszuby, Księstwo Łowickie, Kurpie, Orawa.
- 29.** Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz ośrodki pielgrzymkowe: Asyż, Santiago de Compostela, Fatima, Lourdes.
- 30.** Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz „turystyczne” wyspy: Majorka, Sardinia, Kreta, Malta.



**TEST XIV**

1. Na czas obsługi grupy turystów zagranicznych ze Szwajcarii organizator powinien zatrudnić pilota ze znajomością języka:
  - a) ojczystego, którym posługują się turyści zagraniczni,
  - b) jakiegokolwiek obcego, ustalonego z kontrahentem i umożliwiającego swobodny kontakt z grupą,
  - c) angielskiego, powszechnie używanego na całym świecie,
  - d) niemieckiego lub francuskiego, gdyż zawsze znajdzie się ktoś w grupie, z kim będzie można się porozumieć.
  
2. W przypadku zgłoszenia przez uczestnika imprezy turystycznej zagubienia paszportu tuż przed odprawą graniczną podczas powrotu do kraju, pilot informuje o tym fakcie **NAJPIERW**:
  - a) służby graniczne,
  - b) konsulatu,
  - c) najbliższy komisariat policji,
  - d) organizatora.
  
3. Urządzenie rejestrujące czas pracy kierowców to:
  - a) tachogram,
  - b) zegar kierowcy,
  - c) tachograf,
  - d) GPS-nawigator.
  
4. Zarządzając przerwę pilot powinien poinformować przede wszystkim o:
  - a) czasie trwania przerwy,
  - b) godzinie i miejscu zbiórki po przerwie,
  - c) miejscu najbliższego noclegu,
  - d) miejscu i czasie następnej przerwy.
  
5. Uprawnienia pilota wycieczek ważne są:
  - a) przez 5 lat,
  - b) przez 10 lat,
  - c) do osiągnięcia wieku emerytalnego,
  - d) bezterminowo.
  
6. Decyzje o zmianie trasy przejazdu w czasie trwania imprezy turystycznej podejmuje/ą:
  - a) kierowca,
  - b) pilot,

- c) organizator,
  - d) uczestnicy imprezy.
7. Za nieuzasadnione przekroczenie czasu pracy kierowcy odpowiada:
- a) pilot,
  - b) kierowca,
  - c) pilot i kierowca wspólnie,
  - d) przewoźnik.
8. Które spośród wymienionych towarzystw lotniczych należą do tzw. tanich linii lotniczych:
- a) Delta Air Lines,
  - b) Sabena,
  - c) Swissair,
  - d) Wizz Air.
9. W przypadku zagubienia paszportu otrzymujemy paszport tymczasowy, który ważny jest:
- a) na okres w nim wskazany, nie dłużej niż 12 miesięcy od daty wydania,
  - b) 10 lat – podobnie jak normalny paszport,
  - c) do daty przekroczenia granicy kraju podczas powrotu,
  - d) do 2 tygodni od daty przekroczenia granicy kraju w drodze powrotnej.
10. W hotelu podczas śniadania w formie stołu szwedzkiego uczestnicy pytają pilota, czy mogą zabrać ze sobą kanapki na drogę. Pilot odpowiada im, że:
- a) tak, nie ma z tym problemu,
  - b) nie, gdyż nie wolno wynosić dań z restauracji hotelowej, gdy śniadanie jest w formie szwedzkiego stołu,
  - c) porozmawia o tym z kierownikiem sali,
  - d) mogą o to sami zapytać obsługę restauracji hotelowej.
11. Co znajduje się na tzw. białej liście?
- a) państwa, których obywatele mogą wjeżdżać na terytorium UE tylko na podstawie paszportu,
  - b) luksusowe ośrodki narciarskie w Austrii, polecane przez tamtejszą narodową organizację turystyczną,
  - c) zagrożone zniszczeniem (z różnych powodów) obiekty kultury i sztuki,
  - d) osoby, które miały konflikt z prawem na terenie Unii Europejskiej.
12. Wynagrodzeniem pilota za prowadzenie imprezy turystycznej jest/są:
- a) stawka ustalona z organizatorem w umowie o pilotowanie imprezy,
  - b) diety służbowe,

- c) wynegocjowana pensja miesięczna,
- d) 1/30 średniego wynagrodzenia pomnożona przez liczbę dni imprezy.

**13. Pilota-rezydenta zatrudnia:**

- a) kontrahent,
- b) organizator imprezy turystycznej,
- c) samorząd terytorialny w miejscu pracy rezydenta,
- d) urząd pracy.

**14. Wniosek o nadanie uprawnień pilota wycieczek należy kierować do:**

- a) marszałka województwa właściwego dla miejsca ukończonego kursu,
- b) wojewody właściwego dla miejsca zamieszkania kandydata,
- c) kierownika Wydziału Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego,
- d) organizatora szkolenia pilotów wycieczek.

**15. Regionem turystycznym o największym tempie rozwoju turystyki międzynarodowej według Światowej Organizacji Turystyki (UNWTO) jest/są:**

- a) Ameryki,
- b) Środkowy Wschód,
- c) Afryka,
- d) Azja Wschodnia i Pacyfik.

**16. Turystyka narodowa wg Światowej Organizacji Turystyki (UNWTO) to:**

- a) podróże mieszkańców danego kraju po tym kraju i poza jego granice,
- b) wyjazdy mieszkańców danego kraju do innych krajów,
- c) przyjazdy z zagranicy obywateli jednej nacji,
- d) podróże mieszkańców po własnym kraju.

**17. Turystyka etniczna to:**

- a) podróże turystyczne obywateli danego kraju (narodu),
- b) odwiedzanie miejsc związanych z dziedzictwem kulturowym mniejszości narodowych,
- c) podróże turystyczne przedstawicieli mniejszości narodowych do swojej ojczyzny,
- d) poszukiwanie „korzeni”, odwiedzanie miejsc związanych z pochodzeniem turysty i jego rodziny.

**18. Lekiem na objawy biegunki jest:**

- a) smecta,
- b) sudafet,
- c) ibuprom,
- d) ranigast.

19. W przypadku złamania kończyny dolnej pierwsza pomoc polega na:
- a) zabandażowaniu kończyny i wezwaniu pogotowia,
  - b) położeniu poszkodowanej osoby na noszach i przeniesieniu w odosobnione miejsce,
  - c) unieruchomieniu dwóch sąsiadujących ze złamaniem stawów,
  - d) ułożeniu poszkodowanej osoby w pozycji bocznej.
20. „Donżon” (od franc. donjon) to:
- a) nazwa budynku, w którym stały powozy,
  - b) dziedziniec arkadowy na zamku renesansowym,
  - c) wolno stojąca wieża obronna w dawnych twierdzach,
  - d) specjalna gładkolufowa armata używana od XVII w.
21. Wyspy Owcze są:
- a) terytorium autonomicznym Danii,
  - b) protektoratem Norwegii,
  - c) kondominium Islandii,
  - d) niezależnym państwem.
22. Największy na świecie park Legoland znajduje się w:
- a) Århus,
  - b) Billund,
  - c) Kopenhadze,
  - d) Odense.
23. Kościerzyna, Wdzydze, Kartuzy, Ostrzyce, Chmielno to miejscowości położone w regionie:
- a) Podlasia,
  - b) Polesia,
  - c) Pojezierza Kaszubskiego,
  - d) Pojezierza Suwalsko-Augustowskiego.
24. Które z wymienionych miast w Polsce zachowały pełny obręb murów miejskich:
- a) Kraków,
  - b) Toruń,
  - c) Paczków,
  - d) Zamość.
25. Jak nazywa się święto wyznawców prawosławia, podczas którego w przełęblu trzykrotnie zanurza się krzyż?
- a) Święto Jordanu,

- b) Święto Przemienienia Pańskiego,
  - c) prawosławna Wigilia,
  - d) Święto Krzyża.
26. Gdzie znajdują się źródła Wisły?
- a) Babia Góra,
  - b) Barania Góra,
  - c) Kozi Wierch,
  - d) Świnica.
27. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz położenie i wpisz nazwy krain: Górny Śląsk, Mazowsze, Kujawy, Podhale.
28. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz położenie i wpisz nazwy znanych miejscowości turystycznych: Giżycko, Solina, Szklarska Poręba, Ustka.
29. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz położenie i wpisz nazwy obszarów: Kalabria, Lotaryngia, Prowansja, Walonia.
30. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz położenie i wpisz nazwy obszarów wypoczynkowych: Istria, Langwedocja, Liguria, Peloponez.

## TEST XV

1. Jakiej informacji NIE ZAWIERA tradycyjny (papierowy) tachogram?
- a) liczba i czas postojów autokaru,
  - b) liczba przewożonych pasażerów,
  - c) imię i nazwisko kierowcy,
  - d) stan licznika kilometrów w momencie wyjazdu.
2. W którym z podanych krajów polski pilot wszędzie może wykonywać bez przeszkód obowiązki przewodnika turystycznego:
- a) Niemcy,
  - e) Włochy,
  - f) Austria,
  - g) Polska.

3. Nowe, wydawane od sierpnia 2006 r. paszporty biometryczne są ważne:
  - a) tylko 1 rok (z uwagi na szybkie zmiany zakodowanych danych biometrycznych),
  - b) 5 lat (z uwagi na szybkie zmiany zakodowanych danych biometrycznych),
  - c) 10 lat – tak jak dotychczasowe paszporty,
  - d) bezterminowo.
  
4. Sklepy wolnocłowe w Polsce znajdują się:
  - a) na lotniskach,
  - b) na przejściach granicznych na zewnętrznych granicach UE,
  - c) na promach i statkach zawijających do portów w tzw. krajach trzecich,
  - d) we wszystkich wymienionych miejscach.
  
5. Dane autokaru, nazwisko kierowcy, spis przewożonych osób, trasa umieszcza się obecnie na/w:
  - e) formularzu jazdy,
  - f) tzw. „travel card”,
  - g) dowodzie rejestracyjnym,
  - h) liście granicznej.
  
6. Pokój dwuosobowy z jednym dużym łóżkiem oznaczany jest jako:
  - a) double,
  - b) twin,
  - c) duo,
  - d) two-bed,
  
7. Po zgłoszenia przez uczestnika zaginięcia rzeczy osobistej w hotelu, pilot:
  - a) informuje recepcję hotelu,
  - b) wzywa do hotelu policję,
  - c) sporządza protokół w pokoju, gdzie stwierdzono zaginięcie rzeczy osobistej,
  - d) wszystkie odpowiedzi są poprawne.
  
8. W przypadku stwierdzenia uchybień w wykonywaniu zadań pilota decyzję o zawieszeniu uprawnień podejmuje:
  - a) marszałek województwa właściwy dla miejsca zamieszkania pilota,
  - b) przewodniczący Komisji Egzaminacyjnej ds. Pilotów Wycieczek,
  - c) wojewoda województwa, w którym pilot ukończył kurs,
  - d) kierownik Wydziału Sportu i Turystyki Urzędu Marszałkowskiego.

- 9.** Opłaty za przejazdy płatnymi autostradami w trakcie trwania imprezy turystycznej dokonuje bezpośrednio:
- a) kierowca lub pilot (w zależności od umowy pomiędzy przewoźnikiem a organizatorem turystyki),
  - b) pilot z pieniędzy funduszu awaryjnego,
  - c) pilot i kierowca wspólnie (po połowie),
  - d) nikt, gdyż kierowca powinien mieć wykupioną winietkę (roczną opłatę za korzystanie ze wszystkich dróg w danym kraju).
- 10.** W czasie poruszania się grupy w terenie zabudowanym z przewodnikiem turystycznym, pilot z zasady:
- a) idzie obok przewodnika,
  - b) znajduje się w środku grupy, żeby widzieć, co się dzieje z przodu, jak i na końcu grupy,
  - c) idzie na końcu grupy,
  - d) ma przerwę w pracy i może zająć się swoimi sprawami.
- 11.** Po akcesji do Unii Europejskiej 1 maja 2004 r. Polska została objęta unią celną, co oznacza, że towary przywożone do Polski z krajów członkowskich Unii Europejskiej:
- a) są obłożone takim samym cłem, jak we wszystkich krajach UE (czyli 19%),
  - b) są obłożone cłem o 50% niższym niż dotychczas,
  - c) nie są obciążone akcyzą,
  - d) nie są obciążane cłem.
- 12.** Przy rozliczeniu z pilotowanej imprezy pilot oblicza rzeczywistą liczbę przejechanych kilometrów na podstawie:
- a) spisu stanu licznika autokaru w momencie wyjazdu z miejsca zbiórki i zakończenia imprezy turystycznej,
  - b) obliczeń długości trasy z dokładnej mapy drogowej,
  - c) odczytu z urządzeń nawigacyjnych GPS w autokarze,
  - d) informacji uzyskanych od kierowcy.
- 13.** Normalny dzienny odpoczynek jednego kierowcy musi wynieść:
- a) 8 pełnych godzin,
  - b) 11 kolejnych godzin,
  - c) 12 godzin, w tym co najmniej 8 kolejnych,
  - d) 12 godzin w ciągu doby (sumując wszystkie przerwy).
- 14.** Dokumentem umożliwiającym prowadzenie działalności związanej z organizacją imprez turystycznych jest:

- a) zaświadczenie o wpisie do rejestru organizatorów turystyki i pośredników turystycznych wydane przez marszałka województwa,
  - b) koncesja wydana przez Ministra Gospodarki RP,
  - c) zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej wydane przez wojewodę województwa, na terenie którego znajduje się siedziba firmy,
  - d) zezwolenie Polskiej Izby Turystyki.
- 15.** Regionem turystycznym o największym natężeniu międzynarodowego ruchu turystycznego według Światowej Organizacji Turystyki (UNWTO) od lat jest/są:
- a) Ameryki,
  - b) Europa,
  - c) Afryka,
  - d) Azja Wschodnia i Pacyfik.
- 16.** Turystyka krajowa według Światowej Organizacji Turystyki (UNWTO) to:
- a) podróże mieszkańców po własnym kraju,
  - e) wyjazdy mieszkańców danego kraju do innych krajów,
  - f) przyjazdy do danego kraju z zagranicy,
  - g) przyjazdy i wyjazdy mieszkańców danego kraju.
- 17.** Czyje imię nosi główny (czerwony) szlak turystyczny w Sudetach?
- a) Mieczysława Orłowicza,
  - b) Tytusa Chałubińskiego,
  - c) Mariusza Zaruskiego,
  - d) Aleksandra Janowskiego.
- 18.** W przypadku utraty przytomności uczestnika imprezy turystycznej pierwszą czynnością jest:
- a) ułożenie w bezpiecznej pozycji bocznej i okrycie w celu zapobiegnięcia utraty ciepła,
  - b) próba ocucenia go poprzez energiczne poklepywanie po twarzy,
  - c) podanie przegotowanej wody, a następnie sztuczne oddychanie metodą usta-usta,
  - d) wezwanie pogotowia.
- 19.** Szybko rosnąca temperatura ciała, sucha skóra, silne bóle głowy, zaburzenia oddechu, tępy wyraz twarzy to objawy:
- a) padaczki,
  - b) udaru słonecznego,
  - c) oparzenia miejscowego,
  - d) biegunki.



20. Attyka to:
- ozdobne zwieńczenie budynku,
  - okap nad wejściem do chaty,
  - główne wejście do pałacu,
  - lekki dwukołowy pojazd konny.
21. Burgas, Sozopol, Słoneczny Brzeg, Nesebyr to znane nadmorskie kurorty położone na terenie:
- Rumunii,
  - Turcji,
  - Grecji,
  - Bułgarii.
22. Znane z turystyki wypoczynkowej wyspy Brač, Hvar i Korčula leżą na morzu:
- Tyrreńskim,
  - Egejskim,
  - Jońskim,
  - Adriatyckim.
23. Galicja to historyczno-geograficzna kraina:
- Węgier,
  - Francji,
  - Hiszpanii,
  - Włoch.
24. W którym z wymienionych miast znajdują się budowle romańskie:
- Warszawa,
  - Gdańsk,
  - Kraków,
  - Toruń.
25. Drewniana zabudowa cerkiewna kojarzona jest w Polsce z regionem:
- Karkonoszy i Przedgórze Sudeckiego,
  - Beskidu Sądeckiego, Niskiego i Bieszczadów,
  - Podhala i Tatr,
  - Gór Świętokrzyskich.
26. Tykocin, Supraśl, Grabarka, Kruszyniany to miejscowości położone w regionie:
- Podlasia,
  - Polesia,

- c) Pomorza,
- d) Kurpiowskim.

27. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz położenie i wpisz nazwy krain: Bory Tucholskie, Góry Świętokrzyskie, Pojezierze Augustowskie, Rostocze.
28. Na mapie konturowej Polski (załącznik 1) zaznacz położenie i wpisz nazwy znanych miejscowości turystycznych: Karpacz, Krynica Zdrój, Łeba, Wisła.
29. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz położenie i wpisz nazwy regionów: Alzacja, Kastylia, Morawy, Piemont.
30. Na mapie konturowej Europy (załącznik 2) zaznacz położenie i wpisz nazwy obszarów wypoczynkowych: Costa Brava, Dalmacja, Toskania, Wyspy Jońskie.

## **EGZAMIN TEORETYCZNY – CZĘŚĆ USTNA**

### **Zestaw 1.**

1. Początek wycieczki szkolnej. Zamówiony autokar nie przyjeżdża na miejsce zbiórki. Przedstaw w kolejności, jakie czynności i decyzje podejmie pilot.
2. Co to jest (według ustawy o usługach turystycznych z 1997 r.) impreza turystyczna? Kto może być jej organizatorem?
3. Scharakteryzuj architekturę starożytnej Grecji. Podaj przynajmniej 5 przykładów najbardziej znanych tego typu obiektów.

### **Zestaw 2.**

1. Wycieczka samolotowa. Grupa ma przesiadkę we Frankfurcie n. Menem. W trakcie oczekiwania na samolot do Polski okazuje się, że wszystkie loty zostają wstrzymane ze względu na warunki pogodowe. Omów postępowanie pilota w tej sytuacji.
2. Jaka jest różnica pomiędzy organizatorem, pośrednikiem i agentem turystycznym?
3. Scharakteryzuj architekturę starożytnego Rzymu. Podaj przynajmniej 5 przykładów najbardziej znanych tego typu obiektów.

### **Zestaw 3.**

1. Szczyt sezonu turystycznego. Po przybyciu do restauracji w centrum Krakowa pilot stwierdza, że menu obiadowe odbiega od zamówionego (ale na korzyść turystów). Dopiero w trakcie regulowania rachunku okazuje się, że obiad jest droższy niż planowano. Co powinien zrobić pilot?
2. Jakie czynniki mają wpływ na opracowanie programu imprezy turystycznej?
3. Scharakteryzuj architekturę w stylu romańskim. Podaj po 3 przykłady budowli romańskich w Polsce i w Europie.

### **Zestaw 4.**

1. Dwie osoby w grupie już drugiego dnia pobytu w hotelu w jednym z kurortów Grecji głośno kwestionują wyżywienie (zbyt małe porcje, niesmaczne dania). Jak zareaguje pilot?
2. Omów zasady kalkulacji kosztów imprezy turystycznej.
3. Scharakteryzuj architekturę w stylu gotyckim. Podaj po 3 przykłady budowli gotyckich w Polsce i w Europie.

**Zestaw 5.**

1. Podstawiony autokar nie zostaje dopuszczony do dalszej jazdy przez policję ze względu na zły stan techniczny. Przedstaw w kolejności, jakie działania podejmie pilot?
2. Scharakteryzuj podatek VAT w turystyce (stawki, zwolnienia, sposób rozliczenia itd.).
3. Scharakteryzuj architekturę w stylu renesansowym. Podaj po 3 przykłady budowli renesansowych w Polsce i w Europie.

**Zestaw 6.**

1. Jeden z uczestników wycieczki rano, przed wyjazdem z hotelu, zgłasza pilotowi brak drogiego aparatu fotograficznego. Posądza o kradzież jednego ze współtowarzyszy podróży. Nie ma jednak świadków zdarzenia. Jak zareaguje pilot?
2. Na czym polega umowa ubezpieczenia. Przedstaw rodzaje ubezpieczeń stosowane przy wyjazdach turystycznych.
3. Scharakteryzuj architekturę w stylu barokowym. Podaj po 3 przykłady budowli barokowych w Polsce i w Europie.

**Zestaw 7.**

1. Jesteś pilotem grupy sylwestrowej przebywającej w schronisku górskim. Prąd elektryczny dostarcza agregat prądotwórczy, który uruchamiany jest codziennie w godzinach 19<sup>00</sup> – 22<sup>00</sup>. Ze względu na zabawę sylwestrową kierownik schroniska wydłużył czas funkcjonowania agregatu, jednak o godzinie 2<sup>00</sup> w nocy z powodu wysokich kosztów pracy urządzenia wyłączył je i przerwał w ten sposób zabawę. Grupa jest oburzona. Jak zachowa się w tej sytuacji pilot?
2. Scharakteryzuj ubezpieczenia NNW i KL. Wskaż główne różnice pomiędzy nimi. Kiedy są one obowiązkowe, a kiedy dobrowolne? Co robi pilot, gdy trzeba z nich skorzystać?
3. Scharakteryzuj architekturę w stylu klasycystycznym. Podaj po 3 przykłady budowli w tym stylu w Polsce i w Europie.

**Zestaw 8.**

1. Grupa liczy 70 osób (podróżuje jednym autokarem piętrowym). Uczestnicy imprezy nie znają się jeszcze dobrze nawzajem. Po dojechaniu do przejścia granicznego nagle okazuje się, że brakuje jednej osoby, która prawdopodobnie została na ostatnim postoju oddalonym od przejścia granicznego o 100 km. Z osobą tą nie ma bezpośredniego kontaktu telefonicznego. Jak w tej sytuacji powinien zachować się pilot?
2. Co to jest „zbiorowy pakiet ubezpieczeniowy”? W jakiej sytuacji ma on zastosowanie?
3. Scharakteryzuj architekturę eklektyczną i secesyjną. Podaj po 3 przykłady budowli w tym stylu w Polsce i w Europie.

**Zestaw 9.**

1. W trakcie wykwaterowywania jeden z uczestników imprezy turystycznej stwierdza kradzież z pokoju hotelowego swojego portfela z wszystkimi dokumentami i pieniędzmi. Pozostali uczestnicy imprezy turystycznej czekają już w autokarze. Wyjazd może się znacznie opóźnić i istnieje duże prawdopodobieństwo, że program przewidziany tego dnia nie zostanie w pełni zrealizowany. Jak w tej sytuacji powinien postąpić pilot?
2. Omów odpowiedzialność prawną organizatora turystyki.
3. Co powiesz o Polsce turystom, którzy po raz pierwszy przyjechali do naszego kraju?

**Zestaw 10.**

1. Po przejechaniu ponad 100 km od ostatniego miejsca noclegu nagle jeden z uczestników imprezy turystycznej informuje pilota, że najprawdopodobniej zostawił w szafie w pokoju hotelowym kurtkę, w kieszeni której był portfel z pieniędzmi i paszport. Co w tej sytuacji powinien zrobić pilot?
2. Omów odpowiedzialność prawną i materialną pilota wycieczki.
3. Wymień 10 największych – Twoim zdaniem – atrakcji turystycznych Polski. Uzasadnij swój wybór.

**Zestaw 11.**

1. Kilku uczestników imprezy turystycznej przewozi niedozwoloną ilość alkoholu. Proszą oni pilota, aby rozdzielił między pozostałych uczestników nadwyżkę alkoholu i w ten sposób sprawnie przekroczyć granicę. Jak zareaguje pilot?
2. Omów najważniejsze elementy umowy pomiędzy organizatorem turystyki a klientem.
3. Gdzie w Polsce można pojeździć na nartach? Wymień najważniejsze ośrodki sportów zimowych w naszym kraju.

**Zestaw 12.**

1. Dwóch uczestników imprezy turystycznej objazdowej skarży się na bardzo niewygodne i ciasne fotele, które zajmują w autokarze. Ze względu na charakter imprezy, znaczną część czasu turyści spędzają w pojeździe. Ponadto wszystkie pozostałe miejsca są zajęte. Co w tej sytuacji może zrobić pilot?
2. Omów podstawowe formy zatrudnienia pilota wycieczek przez biuro podróży. Wskaż wady i zalety każdego rozwiązania.
3. Omów i wskaż na mapie główne regiony uzdrowiskowe w Polsce.

**Zestaw 13.**

1. Podczas pobytu grupy szkolnej w Paryżu na umówione miejsce zbiórki przy autokarze nie przychodzi na czas nauczyciel (opiekun grupy) oraz jeden z uczniów. Autokar stoi w miejscu, gdzie parkowanie dozwolone jest tylko do 10 minut. Jak powinien zachować się w tej sytuacji pilot?

2. Przedstaw prawa i obowiązki pilota wynikające z zawartej przez niego i organizatora umowy.
3. Wymień i wskaż na mapie parki narodowe w Polsce. Omów walory turystyczne trzech wybranych.

**Zestaw 14.**

1. Awaria autokaru. Naprawa może potrwać do 4 godzin. Autokar zatrzymał się w „szczerym polu”. Do najbliższego parkingu jest 10 km. Co w tej sytuacji powinien zrobić pilot?
2. Jakie dokumenty zawiera teczką imprezy i do czego służy?
3. Jakie mniejszości narodowe i etniczne mieszkają w Polsce? Wskaż na mapie główne ich skupiska. Omów atrakcje turystyczne (miejscowości, obiekty, walory duchowe) związane z jedną z nich.

**Zestaw 15.**

1. W czasie powitania z kierowcą pilot poczuł woń alkoholu. Uczestnicy wycieczki na razie niczego jeszcze nie zauważyli. Jak w tej sytuacji powinien postąpić pilot?
2. Co to jest i jak przebiega odprawa pilota?
3. Co zaproponujesz turystom chcącym w Polsce zobaczyć miejsca związane z dziedzictwem kultury żydowskiej?

**Zestaw 16.**

1. Autokar dojechał na miejsce odprawy promowej w Świnoujściu z dużym opóźnieniem. Prom do Ystad, którym miała popłynąć grupa, już odpłynął. Następny prom odpływa za dwa dni. Co w tej sytuacji powinien zrobić pilot?
2. Co to jest i jakie dokumenty zawiera teczką pilota?
3. Jakie mniejszości religijne mieszkają w Polsce? Wskaż na mapie główne ich skupiska. Omów atrakcje turystyczne (miejscowości, obiekty, walory duchowe) związane z jedną z nich.

**Zestaw 17.**

1. Na lotnisku w czasie odprawy biletowo-bagażowej jeden z uczestników imprezy turystycznej ma nadbagaż. Jak w tej sytuacji postąpi pilot?
2. Omów współpracę pilota z nauczycielem-opiekunem grupy szkolnej.
3. Grupy etnograficzne w Polsce. Omów atrakcje turystyczne (miejscowości, obiekty, walory kulturowe) trzech wybranych.

**Zestaw 18.**

1. W czasie oprowadzania grupy przewodnik muzealny znacznie przedłuża czas zwiedzania. Pilot obawia się, że może to spowodować opóźnienie w realizacji programu. Turyści wykazują coraz większe zniecierpliwienie i znużenie. Na uwagę pilota przewodnik odpowiada, że należycie wykonuje swoje czynności. Jak w tej sytuacji powinien zachować się pilot?

2. Przygotowanie pilota do imprezy (metody, narzędzia, zakres i źródła informacji itd.).
3. Muzea sztuki w Polsce – walory turystyczne, ważniejsze obiekty.

**Zestaw 19.**

1. Podczas podróży autokarem kilku uczestników wycieczki, w ramach zawarcia bliższej znajomości, proponuje pilotowi wypicie kilku kieliszków wódki. Jak zareaguje pilot?
2. Omów rodzaje map oraz zasady posługiwania się nimi.
3. Skanseny w Polsce – walory turystyczne, ważniejsze obiekty.

**Zestaw 20.**

1. Jeden z uczestników wycieczki na Ukrainę w trakcie jazdy autokarem ma silne objawy przewlekłej choroby, wynikające ze spożycia poprzedniego dnia dużej ilości alkoholu. Chory wymaga natychmiastowej pomocy lekarskiej. Do najbliższej miejscowości jest 50 km. W pobliżu nie ma zasięgu sieci komórkowej i nie można wezwać pogotowia. Omów postępowanie pilota w tej sytuacji.
2. Omów postępowanie pilota w czasie pierwszego spotkania z grupą (impreza wyjazdowa zagraniczna).
3. Muzea biograficzne w Polsce – walory turystyczne, ważniejsze obiekty.

**Zestaw 21.**

1. Po przyjechaniu z grupą do hotelu, okazało się, że zabrakło miejsc dla trzech uczestników wycieczki. Jakie decyzje powinien podjąć pilot w tej sytuacji?
2. Omów czynności pilota w czasie pierwszego spotkania z grupą (impreza przyjazdowa zagraniczna).
3. Zamki i pałace w Polsce (architektura, rodzaje, przykłady obiektów turystycznych).

**Zestaw 22.**

1. Część uczestników wycieczki w czasie nocnej jazdy autokarem prosi kierowcę o włączenie video w celu obejrzenia filmu. Po uruchomieniu video okazuje się, że pozostała część grupy zaczyna domagać się wyłączenia filmu, gdyż nie może usnąć. Jak powinien zachować się pilot w tej sytuacji?
2. Przedstaw zasady pracy kierowcy autokaru.
3. Wymień i opisz przynajmniej 5 ważnych ośrodków pielgrzymkowych w Polsce.

**Zestaw 23.**

1. Na granicy okazuje się, że jeden z uczestników imprezy turystycznej ma nieważny paszport. Jak w tej sytuacji postąpi pilot? Co mogło być przyczyną takiego zdarzenia i jak można było temu zapobiec?

2. Czego dotyczy Umowa Europejska AETR? Omów najważniejsze zasady w niej zawarte.
3. Wymień i omów co najmniej 3 zabytkowe założenia klasztorne w Polsce (położenie, nazwa zakonu, walory turystyczne).

**Zestaw 24.**

1. Jesteś pilotem wycieczki szkolnej, która ma zwiedzać Toruń. Przewodnik, który miał oprowadzać grupę, nie przybył na umówione miejsce spotkania. Pilot obawia się, że może nie wystarczyć czasu na obejrzenie wszystkich objętych programem atrakcji miasta. Jak w tej sytuacji powinien postąpić?
2. Do czego służy tachograf (tradycyjny i cyfrowy)? Jakie informacje zawiera tachogram?
3. Zaproponuj program wycieczki umożliwiający poznanie zabytków techniki w Polsce.

**Zestaw 25.**

1. Kilku uczestników spóźnia się na miejsce zbiórki ostatniego dnia imprezy turystycznej. Pozostała część grupy oczekuje z niecierpliwością na decyzję pilota. Jak w tej sytuacji zachowa się pilot?
2. Co powinna zawierać apteczka?
3. Trasy podziemne w Polsce – walory turystyczne, ważniejsze obiekty.

**Zestaw 26.**

1. Kilku uczestników imprezy turystycznej prosi pilota, aby udał się z nimi w czasie wolnym na zakupy jako tłumacz. Co odpowie pilot?
2. Omów zasady kierowania grupą turystyczną.
3. Wymień ważniejsze miejsca martyrologii i pamięci narodowej w Polsce. Omów bliżej trzy z nich. Z jakimi wydarzeniami historycznymi są one związane?

**Zestaw 27.**

1. Podczas pobytu wycieczki w Moskwie w Polsce odbywają się wybory parlamentarne. Dwaj turyści – jak twierdzą, w imieniu grupy – zgłaszają propozycję oddania głosów w polskiej ambasadzie. Następnego dnia planowane jest zwiedzanie centrum miasta. Co zrobi pilot w tej sytuacji?
2. Na czym polega komentarz krajoznawczy pilota? Przedstaw najważniejsze zasady jego udzielania.
3. Co to jest Lista Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Naturalnego UNESCO i jakie obiekty w Polsce się na niej znajdują?

**Zestaw 28.**

1. Zgon uczestnika wycieczki – omów w prawidłowej kolejności czynności pilota w zaistniałej sytuacji.



2. Przedstaw czynności, które wykonuje pilot w autokarze w trakcie trwania imprezy turystycznej.
3. Przedstaw walory turystyczne polskiego wybrzeża Bałtyku.

**Zestaw 29.**

1. Na miejsce zbiórki podjechał autokar o niższym standardzie niż podano w programie. Kilka osób odmawia wejścia do pojazdu. Jak zachowa się pilot?
2. Omów współpracę pilota z nauczycielem-opiekunem grupy szkolnej.
3. Scharakteryzuj walory turystyczne Pomorza Gdańskiego.

**Zestaw 30.**

1. Na lotnisku okazuje się, że jeden z uczestników wycieczki ma nadbagaż. Jak w tej sytuacji zachowa się pilot?
2. Omów współpracę pilota z przewodnikiem turystycznym.
3. Wymień najciekawsze – Twoim zdaniem – atrakcje turystyczne Pojezierza Mazurskiego. Uzasadnij swój wybór.

**Zestaw 31.**

1. Grupa wraca z Chorwacji do kraju z ostatnim noclegiem w Bratysławie. Tuż przed odjazdem pilot otrzymuje wiadomość, że jeden z uczestników nie wrócił na noc do hotelu. Jak postąpi pilot?
2. W jakich sytuacjach pilot może zastąpić przewodnika turystycznego, a w jakich nie?
3. Przedstaw walory turystyczne Podlasia.

**Zestaw 32.**

1. Kierownik recepcji informuje pilota, że zatrzymuje paszport jednego z uczestników wycieczki, który zniszczył wyposażenie pokoju hotelowego i twierdzi, że nie ma pieniędzy na pokrycie wyrządzonych szkód. Wezwał już także policję. Jak zareaguje pilot?
2. Omów zasady zwiedzania obiektów muzealnych w kraju i za granicą.
3. Scharakteryzuj walory turystyczne Mazowsza.

**Zestaw 33.**

1. Przy przekraczaniu granicy okazuje się, że dwóch uczestników imprezy posiada zbyt duże ilości alkoholu. Ponieważ nie zgłosili go do odprawy, celnicy traktują zdarzenie jako próbę przemytu. Turyści proszą pilota o pomoc. Co w tej sytuacji może on zrobić?
2. Omów zasady zwiedzania obiektów sakralnych różnych wyznań (kościół, cerkwie, meczety, synagogi i ewentualnie świątynie innych wyznań, np. buddyjskie, hinduistyczne).

3. Wymień 5 największych – Twoim zdaniem – atrakcji turystycznych województwa łódzkiego. Uzasadnij swój wybór.

**Zestaw 34.**

1. W trakcie pieszego zwiedzania Budapesztu jeden z turystów zauważa, że nie ma paszportu. Podejrzewa kradzież, ale nie jest pewien, czy nie zostawił go w autokarze. Grupa ma jeszcze w planie zwiedzanie miasta, a po południu wyjeżdża do kraju. Omów postępowanie pilota w tej sytuacji.
2. Omów zasady zwiedzania miejsc martyrologii i pamięci narodowej.
3. O jakich atrakcjach turystycznych powiesz turystom w autokarze jadącym z Częstochowy do Krakowa?

**Zestaw 35.**

1. Autokar, którym podróżuje grupa, ma wypadek w Niemczech. Pilot orientuje się, że przynajmniej trzy osoby są ciężko ranne. Jak wygląda postępowanie pilota w tej sytuacji?
2. Omów zasady zwiedzania obszarów górskich (w tym parków narodowych).
3. Wymień najciekawsze – Twoim zdaniem – atrakcje turystyczne Gór Świętokrzyskich. Uzasadnij swój wybór.

**Zestaw 36.**

1. Autokar, którym podróżuje grupa, ma drobną stłuczkę w Austrii. Kierowca samochodu osobowego przekonuje, że nie warto wzywać policji, on zaraz zapłaci za stłuczony reflektor. Co robi pilot, oprócz tego, że występuje w roli tłumacza?
2. Czas wolny na wycieczce (rodzaje, organizacja, planowanie, informacje praktyczne).
3. Wymień najciekawsze – Twoim zdaniem – atrakcje turystyczne Sudetów. Uzasadnij swój wybór.

**Zestaw 37.**

1. W trakcie zwiedzania Wenecji pilot zostaje okradziony z ostatnich „służbowych” pieniędzy. Wycieczka za dwa dni, w drodze powrotnej do kraju, ma jeszcze w planie zwiedzanie kilku płatnych obiektów w Wiedniu. Co może zrobić pilot w tej sytuacji?
2. Jakich informacji powinien udzielić pilot uczestnikom imprezy turystycznej w obcym mieście, gdy mają przewidziany programem czas wolny?
3. Zaproponuj program trzydniowego pobytu w Kotlinie Kłodzkiej.

**Zestaw 38.**

1. Koło Morskiego Oka dwóch uczestników wycieczki z przewodnikiem tatrzańskim informuje pilota, że sami chcą wejść na Rysy. Mówią, że są

kompleksowo przygotowani na takie wejście. Jednocześnie zapewniają o swoim powrocie wieczorem do hotelu. Jaką decyzję podejmie pilot?

2. Przedstaw obowiązki pilota przy przekraczaniu granicy z grupą turystyczną.
3. Wymień najciekawsze – Twoim zdaniem – atrakcje turystyczne Beskidów. Uzasadnij swój wybór.

#### **Zestaw 39.**

1. Wycieczka młodzieży szkolnej w Wiedniu. Na miejsce zbiórki dociera wiadomość, że w pobliskim sklepie z pamiątkami złapano na próbie kradzieży drobnych towarów jednego z uczestników imprezy. Obsługa wezwała policję. Jak zachowa się pilot?
2. Co to jest wiza? Do czego służy? Jakie są jej rodzaje? W jaki sposób można ją uzyskać?
3. Zaproponuj program trzydniowego pobytu w regionie podhalańskim.

#### **Zestaw 40.**

1. W trakcie zwiedzania Paryża dwóch turystów odłączyło się od grupy. Ponieważ w pobliżu odbywała się manifestacja związków zawodowych i doszło do zamieszek, istnieje podejrzenie, że przypadkowo zostali oni zatrzymani przez policję. Co w tej sytuacji zrobi pilot?
2. Co to jest „zielona karta” i do czego służy?
3. Omów atrakcje turystyczne Tatrzańskiego Parku Narodowego.

#### **Zestaw 41.**

1. Plan wycieczki przewiduje zwiedzanie Paryża. Autokar zostaje jednak zawrócony przez policję, gdyż ze względu na manifestację związków zawodowych centrum miasta jest zamknięte. Nie wiadomo, kiedy skończy się blokada. Jakie decyzje podejmie pilot?
2. Co to jest formularz jazdy? Do czego służy? Jakie informacje zawiera?
3. Opisz Szlak Piastowski – geneza nazwy, przebieg, ważniejsze atrakcje.

#### **Zestaw 42.**

1. Już pierwszego dnia wycieczki szkolnej jeden z opiekunów (nauczyciel geografii) podważa autorytet pilota, poprawia jego wypowiedzi, wtrąca swoje komentarze, próbuje przeforsować swój wariant trasy i programu wycieczki. Jak zareaguje pilot?
2. Omów przebieg odprawy w porcie lotniczym (lot zagraniczny).
3. Opisz Szlak Cysterski – geneza nazwy, przebieg, ważniejsze atrakcje.

#### **Zestaw 43.**

1. Jeden z uczestników wycieczki dzień przed powrotem do kraju zgubił bilet lotniczy. Prosi o pomoc pilota. Co zrobi pilot w tej sytuacji?

2. Opisz obowiązki pilota przy odprawie grupy turystycznej na lotnisku i w czasie podróży samolotem.
3. Opisz Szlak Orlich Gniazd – geneza nazwy, przebieg, ważniejsze atrakcje.

**Zestaw 44.**

1. Przewodnik miejski po Krakowie nie stawiał się na umówione miejsce spotkania. Grupa ma w planie całodniowe zwiedzanie miasta. Co powinien zrobić pilot?
2. Omów przebieg odprawy w porcie morskim (rejs zagraniczny).
3. Opisz Szlak Kopernikański – geneza nazwy, przebieg, ważniejsze atrakcje.

**Zestaw 45.**

1. Pomimo wcześniejszej rezerwacji pokoi 2-osobowych dla całej grupy (42 osoby + 2 kierowców + pilot), po przybyciu do hotelu recepcjonistka twierdzi, że ma tylko 15 pokoi 3-osobowych. Co zrobi pilot?
2. Przedstaw obowiązki pilota w trakcie podróży zagranicznej promem lub statkiem.
3. Opisz Szlak Architektury Drewnianej – geneza nazwy, przebieg, ważniejsze atrakcje.

**Zestaw 46.**

1. Pomimo wcześniejszej rezerwacji pokoi z łazienkami dla całej grupy, po przybyciu do hotelu okazuje się, że część turystów otrzymała pokoje z umywalkami (wspólna toaleta na korytarzu). Dwóch wzburzonych turystów zapowiada złożenie skargi. Co zrobi pilot?
2. Przedstaw obowiązki pilota w trakcie podróży zagranicznej pociągiem (z noclegiem).
3. Omów najważniejsze atrakcje turystyczne Krakowa

**Zestaw 47.**

1. W trakcie pobytu w Białowieży jedna z turystek otrzymała późnym wieczorem wiadomość o nagłej chorobie matki. Natychmiast chce wracać do Łodzi i prosi pilota o pomoc. W jaki sposób pilot może jej pomóc?
2. Omów przepisy paszportowo-wizowe obowiązujące przy przekraczaniu granic z naszymi sąsiadami.
4. Co pokazał(a)byś turystom w Warszawie i dlaczego?

**Zestaw 48.**

1. Grupa dzieci wyjeżdża na zimowisko. Stan techniczny autokaru, który podjechał na miejsce zbiórki wzbudza niepokój rodziców. Informują pilota, że wzywają policję, by dokonała przeglądu pojazdu. Jasne jest, że wyjazd opóźni się przynajmniej o godzinę. Co zrobi pilot?

2. Omów przepisy celne i dewizowe obowiązujące przy przekraczaniu granic z naszymi sąsiadami.
3. Omów najważniejsze atrakcje turystyczne Gdańska.

**Zestaw 49.**

1. Na parkingu przy granicy austriacko-czeskiej do pilota podchodzi dwóch młodych ludzi, którzy przedstawiają się jako studenci. Ponieważ nie mają już euro ani koron czeskich, a złotych kantory nie przyjmują, proszą o podwiezienie choćby do granicy czesko-polskiej. W autokarze są wolne miejsca. Jaką decyzję podejmie pilot?
2. Organizatorzy konferencji w Sanoku planują wycieczkę po polskiej, słowackiej i ukraińskiej części Bieszczadów. W podróży wezmą udział obywatele Polski, Niemiec i Rosji. Wyjaśnij, jakie formalności będą wymagane na każdej z trzech granic.
3. Co pokazał(a)byś turystom w Poznaniu i dlaczego?

**Zestaw 50.**

1. Grupa turystów składa się mniej więcej po połowie z ludzi młodszych i starszych. Już pierwszego dnia dochodzi do sporu o to, jakiej muzyki powinni słuchać turyści. Rzecz komplikuje fakt, że muzyka preferowana przez kierowcę nie podoba się ani starszym, ani młodszym. Jak w tej sytuacji postąpi pilot?
2. Jakich informacji powinien udzielić pilot uczestnikom imprezy turystycznej po wjechaniu do obcego kraju (tranzytowego, docelowego)?
3. Omów najważniejsze atrakcje turystyczne Torunia.

**Zestaw 51.**

1. Pilot z grupą oczekuje w umówionym miejscu na autokar, który miał przyjechać z hotelowego parkingu już 30 minut temu. Powód spóźnienia jest nieznanym. Co zrobi pilot?
2. Jakiego rodzaju pomocy można oczekiwać od ambasad i konsulatów RP? Jak zachować się w krajach, w których nie ma polskiej ambasady i konsulatu?
3. Co pokazał(a)byś turystom w Łodzi i dlaczego?

**Zestaw 52.**

1. Mimo przestróg kierowcy pilot zaplanował zbyt długą wycieczkę we francuskich Alpach. Wracając do hotelu autokar zostaje zatrzymany przez policję, która wypisuje bardzo wysoki mandat za przekroczenie czasu pracy. Kierowca ani pilot nie posiadają takiej kwoty. Dodatkowo kierowca przy turystach zgłasza ostre pretensje pod adresem pilota. Jak powinien zachować się pilot?
2. Co to jest „voucher”? Do czego służy? Jakie informacje zawiera?
3. Zaproponuj program pobytu w Łodzi i okolicach dla grupy z Izraela.

**Zestaw 53.**

1. Wycieczka ma w planie zwiedzanie Wiednia z miejscowym przewodnikiem. Mimo pisemnego zamówienia przewodnika mówiącego po polsku, kontrahent przysłał na spotkanie osobę mówiącą tylko po niemiecku i rosyjsku. Pilot dość słabo zna oba języki. Co powinien zrobić?
2. Wymień i scharakteryzuj najważniejsze łańcuchy hotelowe działające w Polsce.
3. Zaproponuj program pobytu w Łodzi dla grupy turystycznej z Niemiec.

**Zestaw 54.**

1. Wracając do kraju, przy nocnym przekraczaniu granicy, służby graniczne żądają „opłaty za przejazd” lub dwóch butelek wódki, grożąc przy tym drobiazgową kontrolą autokaru i turystów. Pilot nie ma już przewidzianych na takie okazje „prezentów”. Wie jednak, którzy podróżni posiadają większe ilości alkoholu. Co zrobi w tej sytuacji?
2. Na czym polega umowa hotelowa? Jakie obowiązki wynikają z niej dla obu stron?
3. Omów najważniejsze atrakcje turystyczne Wrocławia.

**Zestaw 55.**

1. Wycieczka pociągiem. Celnicy znajdują w przedziale przemycane złoto. Ponieważ żaden z sześciorga pasażerów nie przyznaje się do przemytu, postanawiają zatrzymać do wyjaśnienia sprawy wszystkich podróżnych, w tym matkę z małym dzieckiem. Opisz postępowanie pilota w tej sytuacji.
2. Przedstaw czynności pilota w momencie przybycia grupy na miejsce noclegu (hotel).
3. Co pokazał(a)byś turystom w Zakopanem i dlaczego?

**Zestaw 56.**

1. Pilot ma odebrać grupę włoskich turystów z lotniska Okęcie i przewieźć ich do hotelu Marriott. Wynajęty do transferu autokar okazuje się zbyt mały – dla trzech osób zabrakło miejsc. Co powinien zrobić pilot?
2. Przedstaw czynności pilota w momencie przybycia grupy na miejsce noclegu (schronisko młodzieżowe).
3. Dlaczego Malbork został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego UNESCO?

**Zestaw 57.**

1. Wycieczka przyjechała do hotelu bardzo późno. Pilot zdołał tylko przekazać zmęczonym turystom informację, że śniadanie jest o godz. 8<sup>00</sup>. Rano okazało się, że posiłek ma postać szwedzkiego stołu, a wielu uczestników przyszło dużo wcześniej. Kilka osób, dla których już o 8<sup>15</sup> zabrakło większości dań, ma pretensje do pilota. Jak on zareaguje?

2. Omów czynności pilota w sytuacji stwierdzenia w hotelu kradzieży bagażu jednego z uczestników imprezy turystycznej.
3. Dlaczego Zamość został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Kultu-ralnego i Naturalnego UNESCO?

**Zestaw 58.**

1. Od dwóch dni pilot ma powtarzające się bóle w klatce piersiowej. Mimo że do tej pory wykonywał swoje obowiązki, podejrzewa, że nie będzie w stanie dokończyć imprezy. Grupa znajduje się w Paryżu, a program przewiduje zwiedzanie miasta przez dwa dni i powrót do kraju z noclegiem na terenie Niemiec. Co powinien zrobić?
2. Przedstaw czynności pilota po przyjeździe do obiektu gastronomicznego, w którym grupa ma zarezerwowane wyżywienie.
3. Z jakich atrakcji turystycznych słynie Kazimierz Dolny nad Wisłą.

**Zestaw 59.**

1. Tuż po godz. 6<sup>00</sup> do pokoju pilota puka kierowca i informuje o swojej nie-dyspozycji. Całą noc nie spał z powodu bólów brzucha (prawdopodobnie zatrucie pokarmowe). Grupa ma w planie zwiedzanie miasta i jego okolic (konieczny autokar). Co postanowi pilot?
2. Określ różnice pomiędzy śniadaniem kontynentalnym, angielskim, amerykańskim i szwedzkim stołem.
3. Scharakteryzuj 3 wybrane europejskie minipaństwa. Na czym polega ich atrakcyjność turystyczna?

**Zestaw 60.**

1. Zwiedzanie Wenecji. Ponieważ miejscowy przewodnik spóźnia się na spotkanie, pilot postanawia opowiedzieć turystom o Placu św. Marka. Szybko zostaje jednak zauważony przez policję turystyczną, która chce wypisać wysoki mandat za niedozwolone oprowadzanie. Co zrobi pilot?
2. Omów sposoby i zasady opłacania przez pilota świadczeń dla grupy w trakcie wyjazdu.
3. Przedstaw podstawowe informacje o Niemczech, jakich pilot powinien udzielić turystom przy wjeździe do tego kraju.

**Zestaw 61.**

1. Uczestnicy wycieczki skarżą się pilotowi, że kierowca autokaru, którym podróżują, jeździ zbyt wolno, asekurancko, i przez to skróci się ich czas wolny przewidziany w programie. Jak powinien zareagować w tej sytuacji pilot?
2. Jakie elementy zawiera prawidłowo wystawiona faktura VAT?
3. Wjeżdżasz z grupą na Białoruś. Co powiesz turystom o tym kraju?

**Zestaw 62.**

1. W czasie przejazdu w górach kierowca autokaru proponuje pilotowi dokonanie skrótu drogą niższej kategorii. Przekonuje pilota, że kiedyś już jechał tą trasą i w tej sytuacji można zyskać trochę więcej czasu wolnego. Jaka decyzję podejmie pilot?
2. Co to jest fundusz awaryjny? W jakich sytuacjach jest wykorzystywany? W jaki sposób dokumentuje się wydatki?
3. Jakich informacji udzielisz turystom po przekroczeniu granicy Polski z Ukrainą?

**Zestaw 63.**

1. Kilku uczestników wycieczki swoim głośnym zachowaniem przeszkadza pozostałym turystom. Do pilota docierają skargi na ich postępowanie. Co powinien on w tej sytuacji zrobić?
2. Rejestracja wypadków nadzwyczajnych podczas trwania imprezy (sposoby sporządzania protokołów szkód).
3. Wjeżdżasz z grupą na Słowację. Co powiesz turystom o tym kraju?

**Zestaw 64.**

1. Kilku uczestników wycieczki namawia pilota na zmianę programu przekonując go, że grupa będzie bardziej zadowolona z obejrzenia innych atrakcji turystycznych niż te, przewidziane programem. Jak w tej sytuacji powinien zachować się pilot?
2. Przedstaw zasady przyjmowania i załatwiania reklamacji klientów.
3. Przedstaw podstawowe informacje o Republice Czeskiej, jakich pilot powinien udzielić turystom przy wjeździe do tego kraju.

**Zestaw 65.**

1. Jedna osoba nie stawia się na lotnisku na miejsce zbiórki. Pilot dysponuje jej biletem lotniczym. Do końca odprawy pozostaje około 10 minut. Jakie decyzje w tej sytuacji podejmie pilot?
2. Omów czynności pilota przed zakończeniem imprezy turystycznej.
3. Wjeżdżasz z grupą na Litwę. Co powiesz turystom o tym kraju?

**Zestaw 66.**

1. Kilku uczestników imprezy turystycznej informuje pilota, że odłączają się na dwa dni od grupy, gdyż chcą zobaczyć inne miejsca, niż te, przewidziane programem imprezy turystycznej. Jak w tej sytuacji zachowa się pilot?
2. Przedstaw sposoby i zasady rozliczania pilota z biurem po zakończeniu imprezy.
3. Przedstaw podstawowe informacje o Austrii, jakich pilot powinien udzielić turystom przy wjeździe do tego kraju.



**Zestaw 67.**

1. Hotel w Budapeszcie. Przy śniadaniu pilot dowiaduje się, że jeden z turystów nie powrócił z nocnej wyprawy do miasta. Wkrótce okazuje się, że został aresztowany podczas bójk w dyskotecce. Tego dnia zaplanowane jest całodziennie zwiedzanie okolicy, a po kolejnym noclegu wyjazd do Polski. Co powinien zrobić pilot w tej sytuacji?
2. Co to jest Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego? Kto i jak może ją uzyskać? Do czego upoważnia?
3. Przedstaw podstawowe informacje o Węgrzech, jakich pilot powinien udzielić turystom przy wjeździe do tego kraju.

**Zestaw 68.**

1. W trakcie zwiedzania Oslo jeden z turystów zgubił (skradziono mu?) kartę kredytową. Ponieważ pozostał z niewielką ilością norweskich koron, prosi pilota o pomoc. Co można zrobić w tej sytuacji?
2. Co oznaczają określenia: „check in”, „check out”, „half board”, „all inclusive” i gdzie one występują?
3. Przedstaw podstawowe informacje o Chorwacji, jakich pilot powinien udzielić turystom przy wjeździe do tego kraju.

**Zestaw 69.**

1. Środek lata w Grecji. Przed wejściem do zespołu klasztorów prawosławnych okazuje się, że część turystów jest niewłaściwie ubrana. Obsługa nie chce wpuścić do środka zwłaszcza pań w strojach zbyt „plażowych”. Turystki mają pretensje, że pilot nie uprzedził ich o konieczności zabrania odpowiedniej odzieży...
2. Co oznaczają terminy: „tax free” i „duty free” i gdzie można je spotkać? Na czym polega ich rola w turystyce?
3. Co powiesz turystom po wjechaniu do Wielkiej Brytanii?

**Zestaw 70.**

1. Program wycieczki przewiduje następnego dnia całodzienną wycieczkę górską z miejscowym przewodnikiem. Po przyjeździe do hotelu pilot próbuje skontaktować się z nim telefonicznie. Niestety, podany przez biuro numer komórkowy należy do kogoś innego...
2. Co oznacza termin „low cost”? Czym się charakteryzuje? Z czego wynika jego popularność?
3. Wjeżdżasz z grupą do Francji. Co powiesz turystom o tym kraju?

**Zestaw 71.**

1. Pielgrzymka autokarowa do Lourdes. Drugiego dnia do pilota przychodzi ksiądz-opiekun grupy ze skargą na niewłaściwe zachowanie kierowcy.

Zarzuty dotyczą m.in. nietaktownych uwag w stosunku do pielgrzymów, niechętnego wyłączania radia w czasie modlitwy. Co zrobi pilot?

2. Wyjaśnij terminy używane w podróżach lotniczych: „taryfa APEX”, „overbooking”, „stan rezerwacji OPEN”.
3. Wjeżdżasz z grupą do Hiszpanii. Co powiesz turystom o tym kraju?

#### **Zestaw 72.**

1. Tunis, środek lata. Podczas transferu na lotnisko (powrót do kraju) pięcioro uczestników imprezy turystycznej zgłasza niedyspozycję zdrowotną (ból brzucha, mdłości). Ostatnim wspólnym posiłkiem było przed dwoma godzinami śniadanie w hotelowej restauracji. Jak powinien zareagować pilot?
2. Turystyczny Kodeks Etyczny.
3. Wjeżdżasz z grupą do Włoch. Co powiesz turystom o tym kraju?

#### **Zestaw 73.**

1. Wycieczka szkolna młodzieży gimnazjalnej, która sprawia sporo kłopotów wychowawczych. Nauczycielki-opiekunki grupy mają pretensje do pilota, że ogranicza się tylko do „oprowadzania”, a nie pomaga im w przywoływaniu młodzieży do porządku. Jak zareaguje pilot na takie uwagi?
2. „Savoir vivre” w pracy pilota. Omów podstawowe zasady dotyczące stroju, zachowania, kontaktów z turystami, kontrahentami i mieszkańcami.
3. Wjeżdżasz z grupą do Grecji. Co powiesz turystom o tym kraju?

#### **Zestaw 74.**

1. Podczas rejsu promem w trakcie sztormu wielu uczestników wycieczki przeszło chorobę morską. Po zjechaniu autokarem na ląd niedysponowani turyści chcieliby odpocząć, pozostali jednak chcą realizować pierwotny program zwiedzania. Dojazd do hotelu planowany jest dopiero wieczorem. Jak zachowa się w tej sytuacji pilot?
2. Co to jest asertywność? Podaj trzy przykłady asertywnych zachowań pilota podczas obsługi różnych grup turystycznych.
3. Przedstaw walory turystyczne wybrzeża śródziemnomorskiego Francji.

#### **Zestaw 75.**

1. Podczas powrotu wycieczki autokarowej dwoje turystów uzgodniło z kierowcą, że wysiądą wcześniej. Wymaga to jednak zjazdu z autostrady do pobliskiego (5 km) miasta. Pilot dowiedział się o sprawie od turystów niezadowolonych z prawdopodobnie półgodzinnego opóźnienia przyjazdu do celu. Jak powinien się zachować w tej sytuacji?
2. Co to jest animacja? Podaj trzy przykłady tego typu działań pilota podczas obsługi różnych grup turystycznych.
3. Przedstaw walory turystyczne wybrzeża śródziemnomorskiego Hiszpanii.

**Zestaw 76.**

1. W trakcie podróży autokarowej do Włoch uczestnicy po spożyciu dużych ilości piwa często korzystają z toalety. Aby uniknąć nieprzyjemnego zapachu w środku pojazdu, kierowca zamyka ją na klucz, tłumacząc przy tym, że opróżnianie zbiornika z fekaliami za granicą jest bardzo kosztowne. Wywołuje to niezadowolenie części nietrzeźwych turystów, którzy agresywnie przypominają, że zapłacili za „luksusowy autokar”. Jakie stanowisko w tym konflikcie zajmie pilot?
2. Na czym polega autoprezentacja? Podaj 3 przykłady tego typu zachowań pilota podczas obsługi różnych grup turystycznych.
3. Omów atrakcyjność turystyczną wybrzeża dalmatyńskiego.

**Zestaw 77.**

1. Grupa młodzieżowa (15–17 lat) na koloniach w Czechach. W wyniku intensywnych opadów powstaje niebezpieczeństwo powodzi. W okolicy ogłoszono już stan alarmowy, prognozy pogody na najbliższe dni nie przewidują roz pogodzeń. Kilkoro rodziców telefonuje do pilota z żądaniem powrotu lub umożliwienia ich dzieciom podróży do kraju. Co zrobi pilot?
2. Konflikty w grupie turystycznej – rodzaje, sposoby rozwiązywania, rola pilota.
3. Omów atrakcyjność turystyczną wysp greckich.

**Zestaw 78.**

1. Omów w kolejności czynności pilota w porcie lotniczym w przypadku stwierdzenia braku lub uszkodzenia bagażu uczestnika wycieczki.
2. Pilot jako negocjator. Omów najpopularniejsze techniki i strategie negocjacji.
3. Omów atrakcyjność turystyczną Alp austriackich.

**Zestaw 79.**

1. Na lotnisku tuż przed odlotem do kraju rejsowego samolotu okazuje się, że brakuje jednego uczestnika wycieczki. Nie można się z nim skontaktować telefonicznie. Odprawa bagażowa dobiega końca. Co powinien zrobić pilot w zaistniałej sytuacji?
2. Omów różnice w pracy pilota w zależności od rodzaju grupy turystycznej (np. dzieci szkolne, studenci politechniki, biznesmeni z Niemiec, emerytowani nauczyciele).
3. Omów atrakcyjność turystyczną Alp włoskich.

**Zestaw 80.**

1. Na miejscu zbiórki po przyjeździe autokaru rodzice dzieci udających się na kolonie proszą pilota o wezwanie policji w celu skontrolowania pojazdu. Organizator zapewnia, że pojazd jest w pełni sprawny. Jak zachowa się pilot?

2. W jaki sposób pilot może kształtować pozytywny wizerunek kraju i biura?
3. Omów atrakcyjność turystyczną Alp francuskich.

**Zestaw 81.**

1. Z powodu poważnego wypadku na autostradzie nastąpi prawdopodobnie kilkugodzinne opóźnienie przyjazdu grupy do hotelu. Jak powinien zachować się w tej sytuacji pilot i jakie powinien wykonać czynności?
2. Na czym polega praca pilota-rezydenta? Omów jego prawa i obowiązki.
3. Wymień i krótko opisz najważniejsze atrakcje turystyczne Aten.

**Zestaw 82.**

1. Grupa jest kwaterowana do hotelu o niższym standardzie niż było to w programie. Omów postępowanie pilota w tej sytuacji.
2. Co to jest „incentive travel”? Omów specyfikę tego typu grup turystycznych.
3. Wymień i krótko opisz najważniejsze atrakcje turystyczne Budapesztu.

**Zestaw 83.**

1. Kierowca – widząc młodego, niedoświadczonego pilota – zaczyna wydawać polecenia turystom przy pakowaniu bagaży, zajmowaniu miejsc w autokarze, informuje o trasie, postojach itd. Jak pilot odzyska panowanie nad grupą?
2. Na czym polega specyfika turystyki kongresowej i konferencyjnej?
3. Wymień atrakcje turystyczne Londynu.

**Zestaw 84.**

1. Z powodu problemów na granicy wycieczka dociera do hotelu na obrzeżach Pragi z bardzo dużym opóźnieniem. Pracownik recepcji informuje, że dla turystów nie ma kolacji, gdyż obsługa kuchni nie mogła czekać dłużej niż do godz. 23.00 (odjazd ostatnich autobusów miejskich). Uczestnicy wycieczki są zmęczeni, zdenerwowani i głodni. Co zrobi pilot?
2. Co to jest turystyka sentymentalna (etniczna)? Omów specyfikę tego typu grup turystycznych.
3. Przejeżdżasz przez Rzym. Co powiesz turystom o tym mieście?

**Zestaw 85.**

1. Wycieczka do Tajlandii. Już na lotnisku dwaj młodzi mężczyźni otwarcie deklarują, że interesuje ich wyłącznie seksturystyka. Starsze panie głośno wyrażają swoje oburzenie i dezaprobatę. W odpowiedzi słyszą niewybredny żart o „moherowych beretach”. Do sporu zaczynają wtrącać się kolejni uczestnicy wycieczki. Co powinien zrobić pilot, by zażegnać konflikt i nie dopuścić do popsucia atmosfery wyjazdu?
2. Co to jest „tramping”, „trekking” i „survival”? Omów specyfikę tego typu imprez turystycznych.
3. Co pokazał(a)byś turystom w Paryżu?

**Zestaw 86.**

1. W trakcie pobytu na plaży nad Balatonem jedną z turystek pszczoła użądliła w szyję. Z jej słów wynika, że jest uczulona na jad. Opuchlizna szybko powiększa się. Jakiej pomocy udzieli jej pilot?
2. Turystyka kwalifikowana (najpopularniejsze formy, konieczne umiejętności, sprzęt, dokumenty i zezwolenia).
3. Omów atrakcje turystyczne Wiednia.

**Zestaw 87.**

1. W czasie zwiedzania Bratysławy okazuje się, że planowany na popołudnie rejs statkiem po Dunaju jest w nowym sezonie turystycznym droższy niż planowano (według kalkulacji z ubiegłego roku). Część uczestników odmawia wpłacenia dodatkowej kwoty, twierdząc, że nie posiada tylu koron. Co zrobi pilot?
2. Scharakteryzuj najważniejsze zasady pracy pilota z turystami niepełnosprawnymi.
3. Co pokazał(a)byś turystom w Pradze?

**Zestaw 88.**

1. Zgodnie z programem imprezy pilot zebrał podaną przez organizatora kwotę pieniędzy na zakup biletów wstępu do zwiedzanych obiektów. Ostatniego dnia zgłaszają się do niego 3 osoby, których zdaniem zebrana kwota przewyższa rzeczywiste wydatki (jest to prawda). Jaka będzie reakcja pilota na te zarzuty?
2. Jakie problemy może napotkać pilot przy obsłudze grup turystyki pielgrzymkowej?
3. Autokar dojeżdża do Wilna. Jak przygotujesz turystów na zwiedzanie tego miasta? (podstawowe informacje o mieście).

**Zestaw 89.**

1. Uczestnicy wycieczek fakultatywnych po ich zrealizowaniu negują koszty pobrane przez pilota (zgodne jednak z zamówieniami organizatora). Ich zdaniem odbyte wycieczki nie były warte wpłaconych pieniędzy. Jak zachowa się pilot w tej sytuacji?
2. Co to jest „study tour”? Omów specyfikę imprez turystycznych tego typu.
3. Autokar dojeżdża do Wenecji. Jak przygotujesz turystów na zwiedzanie tego miasta? (podstawowe informacje o mieście).

**Zestaw 90.**

1. Podczas powrotu do kraju dwoje uczestników publicznie (wobec całej grupy) stawia pilotowi zarzut niegospodarności. Według nich dodatkowo płatne wstępy mogły kosztować znacznie mniej, gdyby inaczej ułożono program

(w zwiedzonym we wtorek muzeum, środa była wolnym dniem), a pilot zakupił tańsze bilety grupowe i ulgowe dla studentów. Jak zareaguje pilot?

2. Jakie odrębności kulturowe należy uwzględnić przy obsłudze grupy turystów z Izraela?
3. Autokar dojeżdża do Berlina. Jak przygotujesz turystów na zwiedzanie tego miasta? (podstawowe informacje o mieście).

#### **Zestaw 91.**

1. Riwiera Turecka. Po wylądowaniu samolotu czarterowego, pilot z grupą dojeżdża do hotelu, w którym mają być noclegi (pisemne potwierdzenie rezerwacji). Obsługa hotelu odmawia jednak przyjęcia grupy ze względu na fakt, że biuro podróży nie wpłaciło w ustalonym terminie zaliczki. Poza tym na najbliższą noc nie ma już wolnych miejsc. Co zrobi pilot?
2. Jakie odrębności kulturowe należy uwzględnić przy obsłudze grupy turystów z krajów arabskich?
3. Dokonaj krótkiej charakterystyki najważniejszych religii świata.

#### **Zestaw 92.**

1. W programie imprezy jest zwiedzanie zamku nad Loarą połączone z degustacją wina i serów. Pilot, podróżujący tą trasą od lat, rozbudził swoimi opowieściami apetyty turystów. Po przyjeździe na miejsce okazuje się jednak, że z powodu trwającego winobrania możliwe jest tylko obejrzenie zamku bez atrakcji gastronomicznych (ale za niższą cenę). Co zrobi pilot w tej sytuacji?
2. Korzystając z mapy krajoznawczo-samochodowej zaplanuj najkrótszą trasę przejazdu z Łodzi do Lublina. Jakie atrakcje warto zobaczyć po drodze? Jaka jest długość trasy i ile czasu zajmie przejazd?
3. Ośrodki pielgrzymkowe w Europie (położenie, religie, przedmiot kultu, rola w turystyce).

#### **Zestaw 93.**

1. Po przyjeździe do hotelu w Budapeszcie, jeden z uczestników zgłasza brak swojego bagażu. Prawdopodobnie walizka została na parkingu hotelu w Bratysławie, z którego rano odjeżdżał autokar. Turysta ma żal do kierowców. Ci bronią się, twierdząc, że właściciel nie przekazał im walizki, a obok bagażu do autokaru pakowała inna grupa. Jak zachowa się pilot?
2. Korzystając z mapy krajoznawczo-samochodowej zaplanuj najkrótszą trasę przejazdu z Łodzi do Budapesztu. Jakie atrakcje znajdą się na zaplanowanej trasie. Jaka jest długość trasy, przez jakie przejścia graniczne będzie prowadziła i ile czasu zajmie przejazd?
3. Mniejszości narodowe i etniczne w Europie (obszary zamieszkania, dziedzictwo, znaczenie w turystyce).

**Zestaw 94.**

1. Pomimo znanych zasad zajmowania miejsc w autokarze kilku turystów jest niezadowolonych: zapłacili wcześniej pełną kwotę, a mają niewygodne miejsca („pod telewizorem”, „przy toalecie”, „na kole”). Ich zdaniem osoby, które skorzystały z oferty „last minute” (a więc zapłaciły mniej) zajmują znacznie lepsze miejsca. W jaki sposób pilot może zażegnać ten konflikt?
2. Na podstawie planu miasta opracuj program 2-godzinnego pobytu w Tarnowie (załącznik 3).
3. Przedstaw najważniejsze ośrodki sportów zimowych w Europie.

**Zestaw 95.**

1. Dwoje turystów, zgłasza pretensje, że zostali wprowadzeni w błąd przez pracownika biura turystycznego. Hotel rzeczywiście położony jest 100 m od morza, ale okna ich pokoju wychodzą na dość obskurne podwórze, o czym nie zostali poinformowani. W trakcie dyskusji okazuje się, że skorzystali z oferty „last minute”. Teraz obiecują złożyć skargę. Jak powinien zachować się pilot?
2. Na podstawie planu miasta opracuj program 2-godzinnego pobytu w Nysie (załącznik 4).
3. Przedstaw najszlachetniejsze europejskie muzea (nazwa, lokalizacja, charakter ekspozycji).

**Zestaw 96.**

1. Turcja. Po czasie wolnym, przeznaczonym na zakupy na bazarze, jeden z turystów pokazuje pilotowi banknot o wysokim nominale twierdząc, że został oszukany: pieniądz jest fałszywy. Rzeczywiście, nikt w grupie nie posiada takiego banknotu. W jaki sposób pilot pomoże turystyce?
2. Na podstawie planu miasta opracuj program 3-godzinnego pobytu w Sandomerzu (załącznik 5).
3. Zaproponuj trasę kilkudniowej wycieczki po Ukrainie tak, aby w programie znalazły się atrakcje turystyczne związane z polską historią i kulturą.

**Zestaw 97.**

1. Jeden z kurortów w Egipcie. Późnym wieczorem, na korytarzu hotelowym pilota zaczepia dwóch turystów z grupy i prosi o pomoc w znalezieniu całodobowego sklepu monopolowego i zakupie alkoholu. Nie przyjmują do wiadomości, że w kraju muzułmańskim nie jest to możliwe. Nalegają coraz głośniejsz na spełnienie ich prośby. Jak zareaguje pilot?
2. Wypełnij formularz jazdy (załącznik 6).
3. Zaproponuj trasę kilkudniowej wycieczki po Białorusi i Litwie tak, aby w programie znalazły się atrakcje turystyczne związane z polską historią i kulturą.

**Zestaw 98.**

1. Zgodnie z ustaleniami z biurem pilot zatrzymał się w znanej i sprawdzonej restauracji na trasie przejazdu. Turyści są jednak niezadowoleni: za drogo, niewielki wybór dań. Dodatkowo widząc, że kelnerzy znają pilota, oskarżają go o realizację własnych interesów, uzyskanie korzyści finansowych za „organizację” obiadu w tym lokalu. Jak zareaguje pilot na te zarzuty?
2. Wypełnij deklarację celną (załącznik 7).
3. Omów walory turystyczne Egiptu.

**Zestaw 99.**

1. Dolomity. Pilot dowiaduje się, że doszło do wypadku na stoku narciarskim. Młody mężczyzna z jego grupy, zjeżdżając na snowboardzie, poturbował kobietę, która leży na śniegu i prawdopodobnie ma złamaną nogę. Rodzina rannej (Austriacy) zatelefonowała już na pogotowie i policję. Co zrobi pilot?
2. Jakie informacje zawarte są na bilecie kolejowym? (załącznik 8).
3. Omów walory turystyczne Ziemi Świętej.

**Zestaw 100.**

1. Po całodniowej, męczącej podróży grupa dociera około godz. 22<sup>00</sup> do wyznaczonego hotelu. Pilot rozdaje turystom klucze według przygotowanej listy roomingowej. Już kwadrans po zakończeniu tej czynności turyści informują go, że w niektórych pokojach brak jest łazienek (choć było to zagwarantowane). Problem dotyczy mniej więcej połowy grupy. Co powinien zrobić pilot?
2. Jakie informacje zawarte są na bilecie lotniczym? (załącznik 9).
3. Omów walory turystyczne Riwiery Tureckiej.



## EGZAMIN PRAKTYCZNY

Propozycje jednodniowych tras po regionie łódzkim (załącznik 10):

### Trasa I:

Łódź – Pabianice – Łask – Zelów – Bełchatów – Kleszczów (punkt widokowy na kopalnię) – Kamieński – Piotrków Trybunalski – Sulejów/Podklasztorze – Smardzewice (tama) – Nagórzyce – Tomaszów Mazowiecki – Łódź.

Długość trasy: 252 km.

Czas wolny: 1 godz. – Piotrków Trybunalski.

### Trasa II:

Łódź – Piotrków Trybunalski – Ręczno – Przedbórz – Skotniki – Paradyż – Sulejów/Podklasztorze – Smardzewice (tama) – Tomaszów Mazowiecki – Spała – Łódź.

Długość trasy: 269 km.

Czas wolny: 1 godz. – Tomaszów Mazowiecki

### Trasa III:

Łódź – Pabianice – Łask – Widawa – Konopnica/Zamczysko (grodzisko, punkt widokowy na Wartę) – Osjaków – Siemkowice – Działoszyn – Załęczce Małe – Grębień – Ożarów – Wieluń – Sieradz – Łódź.

Długość trasy: 270 km.

Czas wolny: 1 godz. – Wieluń.

### Trasa IV:

Łódź – Poddębice – Uniejów – Spicymierz – Skęczniew (tama) – Warta – Sieradz – Burzenin – Widawa – Strońsko – Zduńska Wola – Łask – Łódź.

Długość trasy: 213 km.

Czas wolny: 1 godz. – Sieradz.

### Trasa V:

Łódź – Głowno – Łowicz – Walewice – Sobota – Żychlin – Oporów – Kutno – Piątek – Tum – Łęczycza – Góra Św. Małgorzaty – Ozorków – Łódź.

Długość trasy: 211 km.

Czas wolny: 1 godz. – Kutno.

Uwaga: Miejscowości podkreślone przeznaczone są do zwiedzania pieszego.

# **ANEKS**

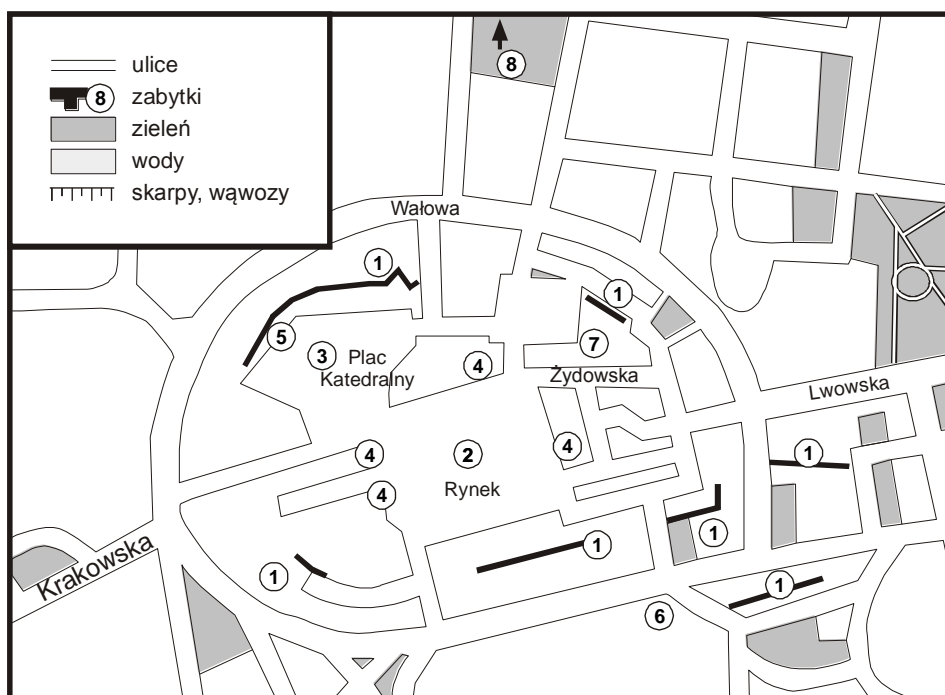
**Załącznik 1**



**Załącznik 2**

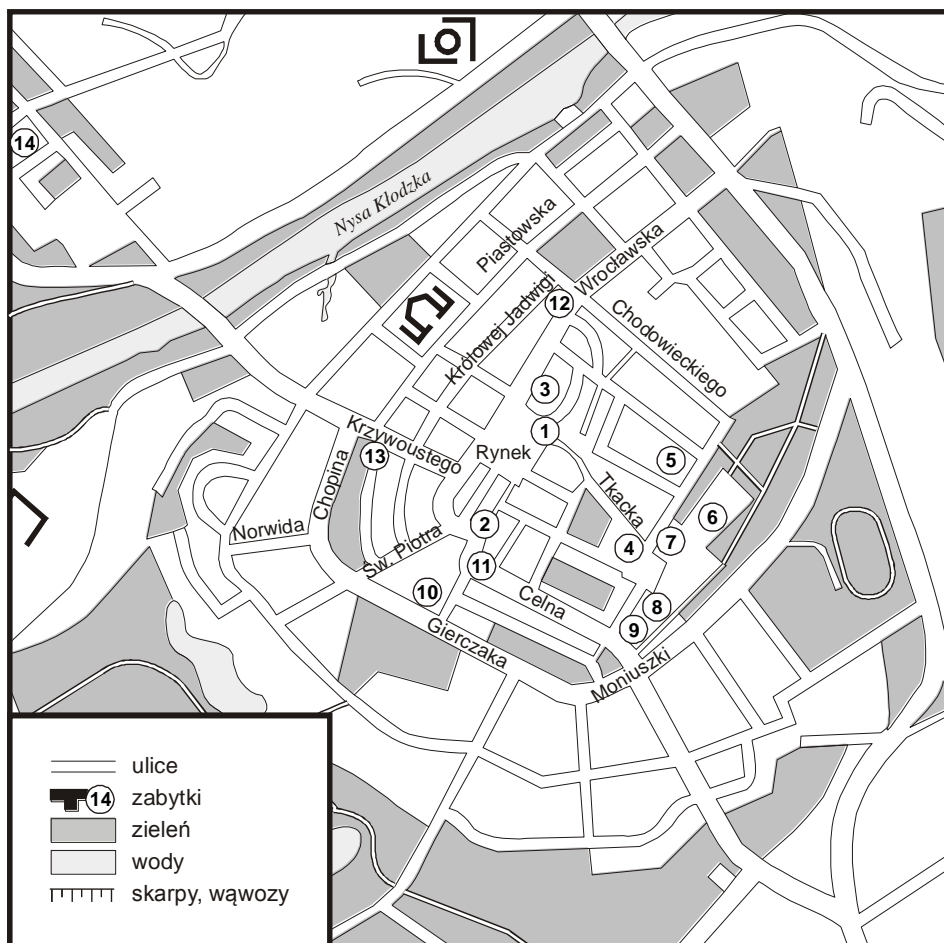


## TARNÓW



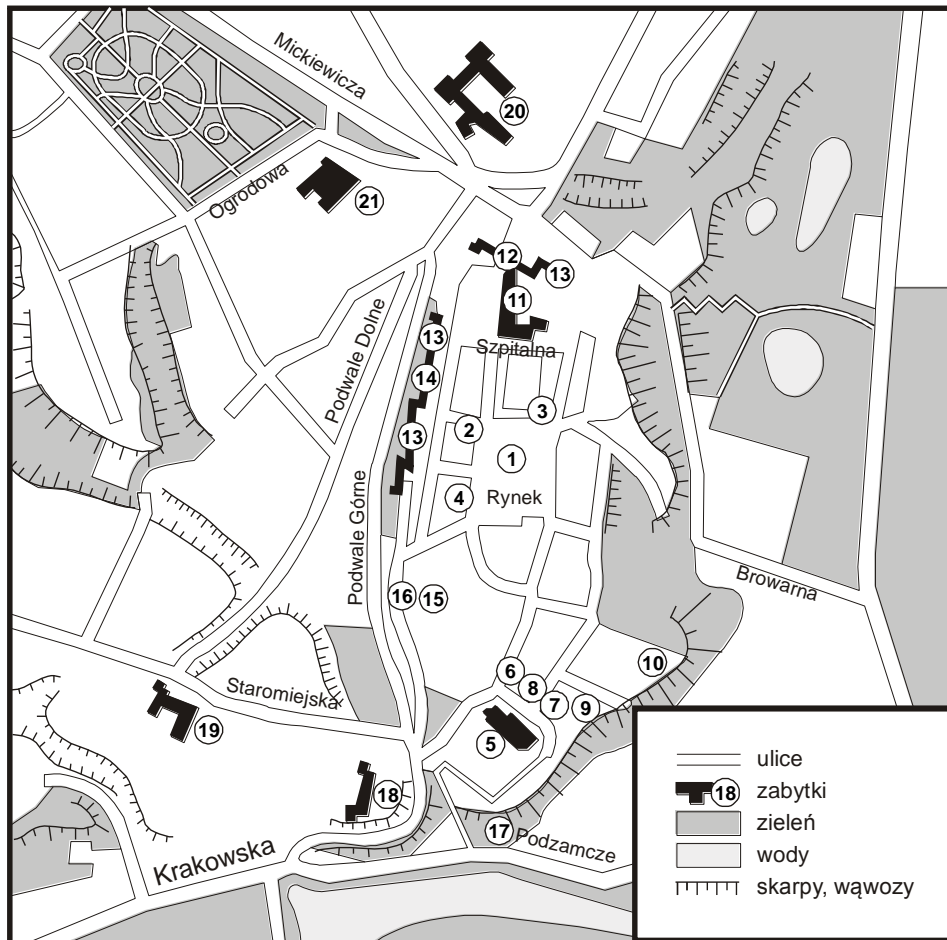
- 1 – mury miejskie; 2 – ratusz; 3 – katedra Narodzenia NMP; 4 – renesansowe kamienice;  
 5 – zespół kanonii i Dom Mikołajowski (Muzeum Diecezjalne);  
 6 – zespół klasztorny Bernardynów z kościołem Podwyższenia Krzyża Świętego;  
 7 – dawna dzielnica żydowska; 8 – Mauzoleum J. Bema

## NYSA



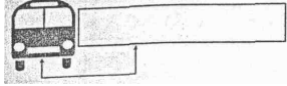
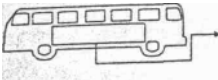
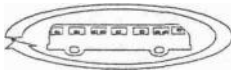
- 1 – kościół św. Jakuba i św. Agnieszki; 2 – Dom Wagi Miejskiej; 3 – „Piękna Studnia”;  
 4 – dawne seminarium św. Anny; 5 – dawny pałac biskupi – obecnie muzeum;  
 6 – dawna kuria biskupia; 7 – kościół Wniebowstąpienia NMP;  
 8 – dawne kolegium jezuickie Carolinum; 9 – dawne gimnazjum jezuickie;  
 10 – kościół św. Piotra i św. Pawła; 11 – fontanna Trytona; 12 – wieża Bramy Wrocławskiej; 13 – wieża Bramy Ziębickiej; 14 – kościół św. Dominika

## SANDOMIERZ



- 1 – Rynek; 2 – kamienica Oleśnickich; 3 – dom Mikołaja Gomółki; 4 – konwikt Boboli;  
 5 – katedra Narodzenia NMP; 6 – dzwonnica; 7 – wikarówka; 8 – sufraganówka;  
 9 – dom Długosza; 10 – Collegium Gostomianum; 11 – kościół i szpital Świętego  
 Ducha; 12 – brama Opatowska; 13 – pozostałości murów miejskich; 14 – dawna  
 synagoga; 15 – pozostałości dawnego klasztoru Dominikanów; 16 – Ucho Igiełne;  
 17 – spichlerz; 18 – zamek; 19 – kościół św. Jakuba z zespołem klasztornym  
 Dominikanów; 20 – dawny klasztor Benedyktynek z kościołem św. Michała;  
 21 – kościół św. Józefa z zespołem dawnego klasztoru Reformatów

## Załącznik 6

|    |  |   |   |
|----|--|---|---|
| PL |  | Książka nr .....  |   |
|    |  | Formularz jazdy nr.....   |   |
| 1  | Numer rejestracyjny pojazdu  |  | Liczba dostępnych miejsc pasażerskich <input type="checkbox"/>  |
| 2  | Nazwa lub znak handlowy przewoźnika  |  | .....<br>.....<br>.....   |
| 3  | Nazwisko kierowcy lub kierowców  |   | 1. ....<br>2. ....  |
| A  | <br>Przewozy przy drzwiach zamkniętych  | <b>B</b>  | Przewozy z pasażerami „tam”/ bez pasażerów – z powrotem. Miejscowość, w której pasażerowie wysiadają oraz symbol wyróżniający państwo |
| C  | Przewozy bez pasażerów "tam" i wszyscy pasażerowie są zabierani w tym samym miejscu i przewożeni do państwa, w którym przewoźnik ma swoją siedzibę. Miejscowość, w której pasażerowie są zabierani oraz symbol wyróżniający państwo  |   |   |
| C1 | <p>a) Grupę pasażerów utworzono z mocy umowy przewozu zawartej w dniu ..... (data) z ..... (biuro turystyczne, stowarzyszenie itp.)</p> <p>b) Grupę pasażerów utworzono na terytorium:</p> <p>(a) Strony innej niż Umawiająca się Strona .....<br/>(Nazwa tego państwa)</p> <p>(b) Umawiającej się Strony innej niż Strona, w której przewoźnik ma swoją siedzibę .....<br/>(Nazwa tego państwa)</p> <p>c) Miejsce i Umawiająca się Strona, gdzie pasażerowie są zabierani .....<br/>(Nazwa tego państwa)</p> <p>d) Przewóz do Umawiającej się Strony, w której przewoźnik ma swoją siedzibę .....<br/>(Nazwa tego państwa)</p> <p>* W załączeniu kopia umowy przewozu lub równoważny dokument (porównaj Ważne uwagi – punkt 4).</p> |   |   |
| C2 | <p>Pasażerowie zostali wcześniej wwiezieni przez tego samego przewoźnika, wykonującego przewóz, o którym mowa w B, do Umawiającej się Strony, z której mają być ponownie zabrani i przewiezieni do Umawiającej się Strony, w której przewoźnik ma swoją siedzibę</p> <p>* W załączeniu formularz jazdy dla wcześniejszego przejazdu „tam” z pasażerami oraz powrotnego przejazdu bez pasażerów</p>   |   |   |
| C3 | <p>Pasażerowie zostali zaproszeni do podróży do .....<br/>(Nazwa miejsca i państwa)</p> <p>Koszt transportu ponosi osoba wystawiająca zaproszenie, a (pasażerowie stanowią jednolitą grupę, która nie została utworzona wyłącznie w celu podjęcia tej właśnie podróży.</p> <p>W załączeniu list zapraszający (lub jego fotokopia). Grupa jest wwożona na terytorium Umawiającej się Strony, w której przewoźnik ma swoją siedzibę.</p>   |   |   |



|    |   |                                     |                                      |                    |                  |                        |
|----|---|-------------------------------------|--------------------------------------|--------------------|------------------|------------------------|
| C3 | Pasażerowie zostali zaproszeni do podróży do .....<br>(Nazwa miejsca i państwa)<br>Koszt transportu ponosi osoba wystawiająca zaproszenie, a pasażerowie stanowią jednolitą grupę, która nie została utworzona wyłącznie w celu podjęcia tej właśnie podróży.<br>W załączeniu list zapraszający (lub jego fotokopia). Grupa jest wwożona na terytorium Umawiającej się Strony, w której przewoźnik ma swoją siedzibę. |                                     |                                      |                    |                  |                        |
|    | Trasa   |                                     | Dzienne etapy                        |                    |                  |                        |
| 5  | Daty  | <b>z</b><br>miejscowość/<br>państwo | <b>do</b><br>miejscowość/<br>państwo | <b>km</b>          |                  | Przejście<br>graniczne |
|    |   |                                     |                                      | z<br>pasażerami    | bez<br>pasażerów |                        |
|    |   |                                     |                                      |                    |                  |                        |
|    |   |                                     |                                      |                    |                  |                        |
|    |   |                                     |                                      |                    |                  |                        |
| 6  | Lista pasażerów   |                                     |                                      |                    |                  |                        |
|    | 1   | 16                                  | 31                                   |                    |                  |                        |
|    | 2   | 17                                  | 32                                   |                    |                  |                        |
|    | 3   | 18                                  | 33                                   |                    |                  |                        |
|    | 4   | 19                                  | 34                                   |                    |                  |                        |
|    | 5   | 20                                  | 35                                   |                    |                  |                        |
|    | 6   | 21                                  | 36                                   |                    |                  |                        |
|    | 7   | 22                                  | 37                                   |                    |                  |                        |
|    | 8   | 23                                  | 38                                   |                    |                  |                        |
|    | 9   | 24                                  | 39                                   |                    |                  |                        |
|    | 10  | 25                                  | 40                                   |                    |                  |                        |
|    | 11  | 26                                  | 41                                   |                    |                  |                        |
|    | 12  | 27                                  | 42                                   |                    |                  |                        |
|    | 13  | 28                                  | 43                                   |                    |                  |                        |
|    | 14  | 29                                  | 44                                   |                    |                  |                        |
| 15 | 30  | 45                                  |                                      |                    |                  |                        |
| 7  | Data wypełnienia formularza jazdy   |                                     |                                      | Podpis przewoźnika |                  |                        |
| 8  | Nieprzewidziane zmiany  |                                     |                                      |                    |                  |                        |
| 9  | Pieczętki kontrolne   |                                     |                                      |                    |                  |                        |

(Pozycja 6 – w razie konieczności może być wypełniona na oddzielnej kartce papieru, która zostanie na stałe przytwierdzona do niniejszego dokumentu)

**Załącznik 7**

Form MJ-4

Keep for the duration of your stay in Ukraine or abroad. In case you lose this declaration, you may be deprived of the right to transfer all the items mentioned in this declaration across the border of Ukraine

Persons giving false information in the Customs declaration or to the Customs officers shall render themselves liable under the law of Ukraine

**CUSTOMS DECLARATION**

Full name .....  
 Citizenship .....  
 Arriving from .....  
 Country of destination .....  
 Purpose of visit (business, tourism, private, etc.) .....  
 My luggage (including hand luggage) submitted for Customs inspection consists of ..... pieces.

In my luggage and with me I have:

1. Weapons of all descriptions and ammunition, narcotics or narcotics paraphernalia, poisonous, radioactive and explosive substances .....
2. Antiques and objects of art (paintings, drawings, icons, sculptures, etc.) .....
3. Ukrainian currency, Ukrainian State Loan bonds, Ukrainian State lottery tickets .....
4. Other foreign currency (bank notes, exchequer bills, coins), payment vouchers (cheques, bills, letters of credit, etc.), securities (shares, bonds, etc.) in foreign currency, precious metals (gold, silver, platinum, metals of platinum group) in any form or condition, crude and processed natural precious stones (diamonds, rubies, emeralds, sapphires and pearls), as well as estate papers:

| Description | Total amount / quantity |          | For official use |
|-------------|-------------------------|----------|------------------|
|             | in figures              | in words |                  |
|             |                         |          |                  |
|             |                         |          |                  |
|             |                         |          |                  |
|             |                         |          |                  |

5. Objects which are subjects to customs duty (entry-exit) at total amount .....
6. Ukrainian currency, foreign currency, payment vouchers, valuables or other items belonging to other natural persons or legal entities (objects to be transferred) .....
7. Cleared on entry to (exit from) Ukraine, under obligation to return objects listed below to (from) Ukraine, with no right to transfer them to the other parties during visit:

| A. | № | Description of objects (with typical indication) | Quantity (in words) | Total value (in words) | Customs clearance |
|----|---|--|---------------------|------------------------|-------------------|
|    |   |  |                     |                        |                   |
|    |   |  |                     |                        |                   |
|    |   |  |                     |                        |                   |
|    |   |  |                     |                        |                   |



## Załącznik 8

|                          |       |              |    |                       |       |                    |
|--------------------------|-------|--------------|----|-----------------------|-------|--------------------|
|                          |       | RESERVIERUNG |    | 02 miejsca            |       |                    |
| CIV 1251                 |       |              |    | SYPIAL./SCHLAFWAGEN   |       |                    |
|                          |       | OD/VON/DE    | →  | DO/NACH/A             |       | KL./CL.            |
| 03.10                    | 20.35 | WARSZAWA CEN | -> | MOSKVA-BEL            | 04.10 | 19.54              |
| *                        | *     | *            |    | *                     | *     | *                  |
| POC. 104                 |       | WAGON 28     |    | 65 GÓRA               |       | 61 DÓŁ             |
| T4 Męski                 |       |              |    |                       |       |                    |
| 510034932229             |       |              |    | NIP 5262557278        |       | PLN **104,52       |
| 060665194 Łódź Fabryczna |       |              |    | 0062#046458803/006    |       | EUR ***26.00       |
| A 008066519              |       |              |    | 100838 29.09.06 09:46 |       | PTU 0% PLN ***0,00 |
|                          |       |              |    |                       |       | GOTÓWKA            |
|                          |       |              |    |                       |       | AE AEO 04093536    |

|  |   |                   |    |                       |   |                    |
|--|---|-------------------|----|-----------------------|---|--------------------|
|  |   | FAHRSCHEIN        |    | 01 DOROŚLI            |   |                    |
| REGIONALNE sp. z o.o.  |   | BILET NA PRZEJAZD |    |                       |   |                    |
| CIV 1251   |   |                   |    |                       |   |                    |
| Ważny/Gueltig: 03.10.2006-02.12.2006                         |   |                   |    |                       |   |                    |
|  |   | OD/VON/DE         | →  | DO/NACH/A             |   | KL./CL.            |
| *  | * | Łódź              | -> | Moskva                | * | 2                  |
| *  | * | *                 |    | ->*                   | * | *                  |
| <1251>Warszawa*Brest(Gr)<0021>Baranowichi-C*Minsk-P*Orsha-C* |   |                   |    |                       |   |                    |
| Osinovka(Gr)<0020>Smolensk*****                              |   |                   |    |                       |   |                    |
| 060665205 Łódź Fabryczna                                     |   |                   |    | NIP 5262557278        |   | PLN **191,35       |
| A 008066520  |   |                   |    | 0063#046458803/006    |   | EUR ***47.60       |
|  |   |                   |    | 100839 29.09.06 09:47 |   | PTU 0% PLN ***0,00 |
|  |   |                   |    |                       |   | GOTÓWKA            |
|  |   |                   |    |                       |   | AE AEO 04093536    |

**LOT POLISH AIRLINES**  
 PASSENGER TICKET AND BAGGAGE CHECK  
 FLIGHT COUPON 3  
 TKT VALID 3 MONTHS  
 LIŚCIEK PASAŻERSKI  
 LOTY PASAŻERSKIE  
 BILET I KWITYJON  
 WARTOŚĆ W PLN 300,00

NAME: LISOWSKI/ADAM MR  
 SURNAME: LISOWSKI  
 TITLE: MR  
 SEX: M  
 DATE OF BIRTH: 1970-07-16  
 NATIONALITY: POL  
 ADDRESS: WARSAW A 1 0260  
 CITY: WARSAW  
 COUNTRY: POL  
 OCCASION: BUSINESS

ORIGIN: WARSAW  
 DESTINATION: NEW YORK JFK  
 CLASS: LO  
 CARRIER: LO  
 FLIGHT: 006 U  
 DATE: 25 JUL 1310 \$A  
 YIDRI  
 FARE BASIS: Y  
 TICKET NUMBER: 60  
 END XT PLN17.28YC PLN6.91XA  
 ORDER NUMBER: 7783 ID/960210

CARRIER: HD3QF  
 FLIGHT: 63490  
 DATE: 16 JUL 1998  
 CLASS: PC  
 FARE BASIS: PC  
 TICKET NUMBER: 4405264017  
 ORDER NUMBER: 44052640170

BARCODE: 3 080 4405264017 5 D  
 LOT POLSKIE LINIE LOTNICZE S.A. WARSZAWA  
 LOT POLSKIE LINIE LOTNICZE S.A. WARSZAWA

1 → NAME  
 2 → SURNAME  
 3 → TITLE  
 4 → ADDRESS  
 5 → CITY  
 6 → ORIGIN  
 7 → DESTINATION  
 8 → CLASS  
 9 → TICKET NUMBER  
 10 → ORDER NUMBER  
 11 → BARCODE

## Załącznik 10

